

Австрали- Монголын эрдэс баялгийн
салбарын хамтын ажиллагааны хөтөлбөр

Монгол улсын Үндэсний геологийн алба

*Олон улс дахь геологийн
албадын бүтэц загварын
үнэлгээ, зөвлөмжүүд*

Товчлол

АМЭБСХАХ	Австрали-Монголын эрдэс баялгийн салбарын хамтын ажиллагааны хөтөлбөр
АСИ	Адам Смит Интернейшнл
БКМГА	Бритиш Колумб мужийн геологийн алба
ХГБНХ	Холбооны геологи, байгалийн нөөцийн хүрээлэн (Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe)
БритГА	Британийн геологийн алба
ФГА	Францын геологийн алба (Bureau de Recherches Géologiques et Minières)
ГТЛ	Геологийн төв лаборатори
ГТА	Геологийн төв алба (Тайвань)
ХятГА	Хятадын геологийн алба
ЧГА	Чехийн геологийн алба
АГХХЯ	Австралийн гадаад хэрэг, худалдааны яам
БотГА	Ботсвани улсын геологийн алба
ГАМЕГ	Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар, Вьетнам
АГА	Австралийн геологийн алба (Geoscience Australia)
ГСТ	Геологийн судалгааны төв
ЗГ	ЗГ (Монгол)
КГА	Канадын геологийн алба
НамГА	Намиби улсын геологийн алба (ГА-Намиби)
ЯпГА	Японы геологийн алба
БАМГА (ФинГА)	Баруун Австрали мужийн геологийн алба Финляндын геологийн алба (Geologian Tutkimuske)
СЯ	Сангийн Яам
ГУУЯ	Геологи, уул уурхайн яам
УУЯ	Уул уурхайн яам
АМГ	Ашигт малтмалын газар
ҮГА	Үндэсний геологийн алба (Монгол)
ГТГ	Газрын тосны газар
ШГА	Шведийн геологийн алба (ШГА) Sveriges Geologiska Undersökning
УБ	Улаанбаатар
АНУГА	АНУ-ын Геологийн алба

Жич: “Geoscience” гэснийг “Геологи” гэж орчуулсан бөгөөд өргөн утгаараа “Гео-шинжлэх ухаан” гэж ойлгож болно.

Агуулга

Хураангуй	3
1. Үндэсний геологийн албаны үндсэн чиг үүрэг	9
2. Үндэсний геологийн албадын бүтээгдэхүүн, үйл ажиллагааны үнэ цэнэ, ач холбогдол	10
3. Олон улсын геологийн албадын загвар	133
4. Үр дүнгийн тойм болон Монгол улсад хандсан зөвлөмжүүд	133
5. Эдийн засгийн үндэслэл, эрх зүйн статус болон үйлчилгээ ханган нийлүүлэлт	14
6. Төрийн санхүүжилт болон орлогын бусад эх үүсвэр	14
7. Үндэсний хэмжээний үйл ажиллагаа	16
8. Геологийн мэдээлэл – Эрх, үүргүүд	17
9. Геологийн албан дахь ур чадвар, чадавхи болон дэмжих үйлчилгээ	17
10. "Загвар геологийн алба" болон үүний "боломжит бүрэлдэхүүн хэсгүүд"	18
11. Гадаад орнуудын геологийн албад	21
12. Дүгнэлт	72
Хавсралт 1: Хамаарах яамны бүтэц дэх геологийн албаны статус	74
Хавсралт 2: Сонгон авсан геологийн албад – Байгууллагын бүтэц	89
Хавсралт 3: Шведийн геологийн албанаас ирүүлсэн албан ёсны хариу	102

Хураангуй

Энэхүү судалгаа нь олон улс дахь геологийн албадын загварт үнэлгээ хийж, Монгол улсад Үндэсний геологийн алба байгуулахад ашиглах боломжит сонголтуудад дүн шинжилгээ хийн, үр дүнг танилцуулах зорилгоор бэлтгэгдсэн болно. Тус тайланд доор дурдсан улсуудын геологийн албадын тухай мэдээллийг багтаан оруулсан. Үүнд:

	Улс/Муж	Геологийн алба
1	Австрали	Австралийн геологийн алба (АГА)
2	Баруун Австрали муж	Баруун Австрали мужийн геологийн алба (БАМГА)
3	Канад	Канадын геологийн алба (КГА)
4	Бритиш Колумб муж	Бритиш Колумб мужийн геологийн алба (БКМГА)
5	Ботсвани	Геологийн судалгааны газар (Ботсвани- ГСГ)
6	Намиби	Намиби улсын геологийн алба (ГА-Намиби)
7	Вьетнам	Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар (ГАМЕГ-Вьетнам)
8	Чех	Чехийн геологийн алба (ЧГА)
9	Швед	Шведийн геологийн алба (ШГА)
10	Финлянд	Финляндийн геологийн алба (ФинГА)
11	Япон	Японы геологийн алба (ЯпГА)
12	Хятад	Хятадын геологийн алба (ХятГА)
13	Казахстан	Казгеологи хамтарсан компани
14	АНУ	АНУ-ын Геологийн алба
15	Чили	СЕРНАГЕОМИН (SERNAGEOMIN) – Үндэсний геологи, уул уурхайн үйлчилгээ
16	Тайвань	Тайванийн геологийн төв алба

Тайлангийн гол үр дүн:

- Судалгаанд хамрагдсан ихэнх геологийн албад нь тухайн улсынхаа эрдэс баялгийн, байгаль орчны, эсвэл аж үйлдвэр, инновацийн асуудал хариуцсан яамдын харьяа газар буюу агентлагын хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулж байна;
- Ихэнх геологийн албад нь тухайн асуудлыг хариуцсан сайд эсвэл төрийн нарийн бичгийн даргад ажил үүргээ шууд тайлагнаж байна;
 - Бүх геологийн албад нь зөвхөн өөрийн хамаарах яамны чиг үүргээс гадна өөр олон чиг үүргийг гүйцэтгэж байна.
- Судалгаанд хамрагдсан бараг бүх албад нь геологийн зураг, тайлан, тоон мэдээлэл борлуулах үйл ажиллагаа, мөн төрийн бусад яам, агентлагуудад үзүүлэх зөвлөх үйлчилгээнээс нэмэлт орлого төвлөрүүлэн, тухайн орлогоо өөрөө захиран зарцуулж байна;
 - Энэхүү нэмэлт орлого нь нийт санхүүжилтийнх нь <10% - >50%-тай тэнцэж байна.
- Судалгаанд хамрагдсан бүх улсуудад шаардлагатай тохиолдолд ашигт малтмал, нүүрс болон газрын тосны хайгуул, үйлдвэрлэлийн чиглэлээр геологийн судалгаа, зөвлөгөө, мэдээллийг геологийн албанаас авч байна.
- Дээрхийн адил судалгаанд хамрагдсан бүх геологийн албад нь доорх чиглэлээр судалгааны мэдээлэл цуглуулж, түгээж байна. Үүнд:

- Газар, хөрсний тогтворжилт;
 - Зарим тохиолдолд хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын асуудлууд;
 - Гүний ус;
 - Барилга, бүтээн байгуулалт, тээврийн дэд бүтэц; болон/эсвэл
 - Бохирдол, байгаль орчны асуудлууд
 - Дээд боловсролын салбарт хамгийн ихээр дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллаж байна.
- Судалгаанд хамрагдсан бүх албад нь ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн нөхцлийн дагуу “гуравдагч талуудаас” тайлан, мэдээлэл зэргийг тодорхой хэмжээнд (тодорхой нөхцөлтэйгээр) гаргуулан авч, архивлах, ашиглах үйл ажиллагааг гүйцэтгэж байна.
 - Бүх албад нь өөрийн хариуцах салбар, ур чадварын хувьд олон салбар, мэдлэгийг тодорхой хэмжээгээр хариуцан ажиллаж байна;
 - Дээрхийн нэгэн адил бүхий л албад нь өөрийн гэсэн дотоодын дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээтэй байна.
 - Ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгох үүрэг бүхий яамны харьяанд үйл ажиллагаа явуулдаг геологийн албад нь ихэнхдээ дижитал мэдээллийн сантай буй бөгөөд тухайн мэдээллийг интернетээр дамжуулан хэрэглэгчдэд түгээж буй тул тухайн албад нь Фрейзерийн хүрээлэнгээс гаргасан рейтингээр мэдээллийн сангийн чанараараа эхний 20%-д багтсан байна;
 - Тодорхой хэмжээгээр дижитал мэдээллийн сан бүхий албад нь зарим мэдээллийг интернетээр түгээдэг ба эдгээр албад нь дээрх рейтингээр эхний 30-40%-д багтаж байна;
 - Хязгаарлагдмал дижитал мэдээллийн сантай, багахан хэмжээний мэдээлэл түгээдэг геологийн албад нь дээрх судалгаагаар хамгийн муу үйл ажиллагаатай 10-30%-д багтах албадын тоонд эрэмбэлэгдсэн байна.
 - Энэ бүлэгт одоогоор Монгол улс багтаж байна.
 - БНХАУ (Хятадын геологийн алба): Хятад улсын эдийн засгийн хэмжээ болон цогц байдал, тус улсад үйл ажиллагаа явуулж буй төрийн байгууллагуудын хамрах цар хүрээ зэргийг авч үзвэл тус улсын геологийн салбар нь судалгаанд хамруулсан бусад улс орнуудтай харьцуулашгүй юм. Хятадын геологийн алба нь нийт 27 салбар байгууллагатайгаар үйл ажиллагаа явуулдаг. Судалгаа хийсэн багийн зүгээс Хятадын геологийн алба нь бусадтай харьцуулахад энгийн загварт хамаарахгүй, бүтцийн хувьд сайн зохион байгуулагдсан ч мэдээллийн сангийн асуудал тодорхойгүй, геологийн мэдээллийн чанарын хувьд Фрейзерийн хүрээлэнгийн 2014 онд гаргасан судалгаагаар 122 орноос 116-д эрэмбэлэгдсэн байдалтай буйг олж тогтоосон. *Хэрэглэгч геологийн мэдээллийг хэрхэн авдаг болохыг тодорхойлох нь ихээхэн хүндрэлтэй байна.*
 - Казахстан (Казахстан улсын “геологийн алба”). Тус улсад геологийн судалгааг үндэсний геологи хайгуулын компани эрхлэн явуулдаг ба энэ нь судалгаанд хамрагдсан бусад улсуудтай адилгүй юм.

Дээр дурдсан судалгаа, ажиглалт дээр үндэслэн нийт 10 цуврал зөвлөмжийг хүргүүлж байна:

Зөвлөмж 1 - Төсвийн санхүүжилт болон бусад орлого

Шинээр байгуулагдах Геологийн албаны санхүүжилтийн үндсэн эх үүсвэр нь улсын төсөв байх бөгөөд Уул уурхайн яамны төсвийн багцаас санхүүжүүлэхийн зэрэгцээ, үндсэн төсвийн бус бусад эх үүсвэрээс мөн орлого төвлөрүүлэн, тухайн НЭМЭЛТ орлогыг төсөвтөө төвлөрүүлж, үйл ажиллагаандаа зарцуулж байх боломжтой. Нэмэлт орлогын эх үүсвэрт дараах эх үүсвэрүүд багтаж болно:

- Бүх төрлийн хэрэглэгчдэд геологийн мэдээлэл, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ ханган нийлүүлэх;
- Яам, агентлагууд болон бусад талуудад зөвлөгөө өгөх, үйлчилгээ үзүүлэх.

Зөвлөмж 2 - Үндэсний хэмжээний үйл ажиллагаа

Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь геологийн чиглэлээр өргөн хүрээний чиг үүрэг хэрэгжүүлж, Монгол улсын үндэсний эрх ашигт томоохон хувь нэмэр оруулж байх. Үүнд:

- Ашигт малтмалын хайгуул, үйлдвэрлэл болон тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой үйл ажиллагаанд геологийн мэдээлэл, зөвлөгөө, үйлчилгээ ханган нийлүүлэх, МӨН;
- Үндэсний хэмжээний илүү өргөн хүрээний асуудлаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх:
 - Газар, хөрсний тогтворжилт;
 - Хөдөө аж ахуй болон газар ашиглалт;
 - Гүний ус;
 - Барилга, бүтээн байгуулалт, тээврийн дэд бүтцийн чиглэлээрх инженер геологийн үйл ажиллагаа;
 - Бохирдол болон байгаль орчны асуудлууд; МӨН
- Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх.

Зөвлөмж 3 - Геомэдээлэл - эрх ба үүрэг

Ирээдүйд байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь Уул уурхайн яамны харьяа Агентлагийн статустай байх нь оновчтой бөгөөд үндсэн чиг үүрэгт нь улсын хэмжээний газрын тос, ашигт малтмал, нүүрс, гүний ус болон хэрэв боломжтой бол “гуравдагч талуудын” цуглуулсан геологийн мэдээлэл, тайлангууд зэрэг бүхий л гео-мэдээллийг цуглуулах, архивлан хадгалах, ашиглах (зөвшөөрөлтэйгээр) чиг үүрэг бүхий геологийн салбарын мэдлэг, мэдээллийн бат бөх суурийг үндэсний хэмжээнд бий болгох шаардлагатай. Мөн

Одоо Ашигт малтмалын газрын харьяанд үйл ажиллагаа явуулж буй Геологийн мэдээллийн төвийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт дүгнэлт өгч, цаашид байгуулагдах Үндэсний геологийн албыг мэдээлэл архивлан хадгалах, вебд суурилсан байдлаар хэрэглэгчдэд мэдээлэл хүргэх чиг үүрэг өндөр түвшинд гүйцэтгэхэд нь бэлтгэх хэрэгтэй.

Зөвлөмж 4 - (а) Геологийн алба дахь мэргэшлийн ур чадвар, чадамж

Монгол улсын Үндэсний геологийн албанд шаардлагатай геологийн мэдлэг, мэргэшил, ур чадвар нь геологийн салбарын олон төрөл, дэд салбаруудыг хамарсан байх.

Зөвлөмж 4 - (б) Геологийн алба дахь туслах үйлчилгээ

Үндэсний геологийн албанд шаардлагатай дэмжих (туслах) үйлчилгээг улам өргөжүүлэх.

Зөвлөмж 5 - Хэрэгжилт - “Загвар геологийн алба”

Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь Уул уурхайн яамны харьяа Төрийн захиргааны байгууллага, Засгийн газрын агентлаг буюу багаар бодоход өнөөгийн Ашигт малтмалын газар, Газрын тосны газрын түвшинд ижил статустай байх; *мөн*

Ашигт малтмалын газрын Геологийн судалгааны хэлтэс, Уул уурхайн судалгааны лаборатор, Хатуу түлшний судалгааны нэгж (Нүүрсний хэлтэс) зэргийг Үндэсний геологийн албанд шилжүүлэх;

түүнчлэн Газрын тосны газрын судалгаа, хайгуул, үнэлгээ болон нөөц тогтоох, архив болон мэдээллийн сангийн чиг үүргийг шинэ албанд шилжүүлэх;

мөн Геологийн судалгааны төв болон Геологийн төв лабораторийг тус албанд нэгтгэх, Соёл, шинжлэх ухааны асуудал хариуцсан яамтай тохиролцсоны үндсэн дээр Палеонтологийн хүрээлэнг нэгтгэн оруулах.

(нэмэлт) - Загвар геологийн албаны бүтцийн төсөл

Уул уурхайн яамны Ажлын хэсгийн зүгээс Үндэсний геологийн албаны загвар бүтцийг албан бус байдлаар зураглан гаргахыг хүссэн юм.

Доор дурдсан жишээ нь судалгаанд хамруулсан жижиг болон дунд хэмжээний хэд хэдэн геологийн албадын жишээн дээр суурилсан бөгөөд Үндэсний геологийн албаны бүтэц, бүрэлдэхүүнийг ерөнхийлөн, чиг үүргээр нь тусгасан. Энэхүү бүтэц нь мөн мэдээлэл түгээх чиг үүргийг гүйцэтгэхдээ тухайн үйл ажиллагаанаас төвлөрүүлсэн орлогыг өөрөө эрхлэн зарцуулдаг байхаар тусгасан болно. Эдгээрийг нэгтгэн нэг зохион байгуулалтад оруулж хэрэгжүүлэх нь урт хугацааны зорилго юм.

Зөвлөмж 6 - Үндэсний геологийн албаны санхүүжилтийн боломжит загвар

Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн албаны хувьд “улсын төсөв” нь цаашид тус бүтцэд хамаарах одоо үйл ажиллагаа явуулж буй нэгжүүдийн нийт төсөв бөгөөд үүнд ажилтнуудын цалин урамшуулал, нэмэлт цалин, үйл ажиллагааны зардал, капитал зардал, албан байрны зардал болон захиргааны зардал зэргийг одоогийн хэмжээнээс нь бууруулахгүйгээр шууд шинэ албанд шилжүүлэх шаардлагатай; *мөн*

Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь өөрийн үйлчилгээ, мэдээлэл зэргийг хэрэглэгчдэд зах зээлийн зохистой үнээр борлуулан, энэхүү үйлчилгээнээс төвлөрүүлсэн бүхий л орлогыг өөрөө захиран зарцуулах эрхтэй байснаар өөрийн тодорхой чиг үүргээ гүйцэтгэх, үзүүлж буй үйлчилгээгээ өргөжүүлэх, “үндэсний эрх ашигт” үйлчлэх боломжтой болно.

Зөвлөмж 7 - Эрх зүйн асуудлууд

Зарим талаар арилжааны чиглэлийн үйл ажиллагаа явуулах боломж бүхий Үндэсний геологийн алба байгуулахын тулд тухайн байгууллагыг Уул уурхайн яамны харьяаны төрийн захиргааны байгууллага, Засгийн газрын агентлагын статустайгаар эхлэн байгуулах нь зүйтэй юм. Үүнтэй уялдуулан Ашигт малтмалын тухай хуульд байгаа геологийн албаны талаарх заалтуудыг эргэн харж, нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлага үүсч байна. Түүнчлэн геологи болон бусад салбарт хамаарах бусад хууль тогтоомжийг ч гэсэн нэгтгэн уялдуулан зохицуулах шаардлага гарч байна.

Зөвлөмж 8 - Үндэсний геологийн алба болон бусад яам, агентлаг хоорондын харилцаа

Өөрийн үзүүлж буй үйлчилгээг төлбөртэй хүргэхийн тулд яам хоорондын Харилцан ойлголцын санамж бичиг эсвэл гэрээ байгуулан хэрэгжүүлэх үүнд доорх асуудлыг тусгахыг санал болгож байна.

- Яам болон агентлагуудын зүгээс шаардагдаж буй Үндэсний геологийн албаны үзүүлэх үйлчилгээний цар хүрээ, хэмжээ,
- Төлбөрийн нөхцөл, үнэ тариф (улсын төсвөөс шилжүүлэх), болон
- Хэрэглэгчдийн хэрэгцээнд нийцүүлэх үүднээс Геологийн албаны баримтлах, ханган нийлүүлэх үйлчилгээний нөхцөл, шаардлагууд.

Зөвлөмж 9 - Үйлчилгээг хүргэх болон үнэ тарифын сонголтууд (Шилдэг туршлага)

Геологийн албанаас хэрэглэгчдэд үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үнэ тариф нь хэвлэн нийтлэгдсэн зургууд (зураг болон товхимол гэх мэт), хэвлэн нийтлэгдсэн мэдээллүүд (тайлангууд)-ийг өөрийн хамаарахаас бусад яам, агентлагууд, хувийн компаниуд, их сургууль болон олон нийтэд үнэ төлбөргүйгээр (эсвэл маш бага төлбөртэйгээр) интернетээр дамжуулан түгээхтэй уялдах ба ямар нэгэн байдлаар хуулбарлах, түгээхтэй холбоотой зардал дээр үндэслэн тооцогдох; МӨН

Хэрэглэгчийн зүгээс нэмэлт үйлчилгээ авах тохиолдолд, тухайн үйлчилгээг зах зээлийн үнээр үнэлэн хүргэх ба тухайн мэдээлэлтэй хамаарах нууцлал нь ихэнх тохиолдолд 3 жилийн хугацаа нь дуусахад олон нийтэд нээлттэй болгох.

Зөвлөмж 10 - Олон нийт, хэрэглэгчдэд хүрч ажиллах

Уул уурхайн яамны зүгээс www.ngs.gov.mn хэмээх домайн нэрийг албан ёсоор, Монголын үндэсний геологийн албыг байгуулах бэлэгдлийн алхам байдлаар бүртгүүлэн, ажиллуулах; МӨН

Үндэсний геологийн албаны бүрэлдэхүүн байгууллагууд нь тухайн сайтад мэдээлэл оруулан, Үндэсний геологийн албыг олон нийт болон хэрэглэгчдэд тайлбарлан таниулж эхлэх, юуны өмнө 1:1,000,000 масштабын геологийн зургийг оруулах замаар энэхүү үйл ажиллагааг эхлүүлэх.

1. Үндэсний геологийн албаны үндсэн чиг үүрэг

Үндсэндээ дэлхийн бүх улс орон өөрийн гэсэн геологийн албадтай байдаг бөгөөд эдгээрийн тоонд Австрали, Герман, Канад болон АНУ зэрэг Холбооны засгийн газар (муж улсуудын холбоо) бүхий улсууд ч мөн багтаж байна. Холбооны систем бүхий эдгээр улсад мужийн геологийн албад үйл ажиллагаа зэрэгцэн явуулж буй бөгөөд ихэнх тохиолдолд тэд үндэсний геологийн албаны гүйцэтгэх олон тооны чиг үүргүүдийг хэрэгжүүлж байна.

Улс бүрийн геологийн албадын үүрэг роль, чиг үүргийг дэлгэрүүлэн авч үзвэл харилцан ялгаатай буй ч тэдний үйл ажиллагааны тэнцэл нь үндсэндээ ихэнх тохиолдолд эрдэс баялгийн асуудлууд, мөн үүний зэрэгцээ байгалийн гамшиг, аюулыг бууруулах (энэ нь тухайн улсын хувьд гол асуудал буй бол), харин бусад геологийн албадын хувьд байгаль орчны асуудлууд, ялангуяа байгаль орчны хувьд эмзэг улсуудад энэ асуудлыг үндсэн чиг үүрэгтээ оруулан хэрэгжүүлж байна. Үүний зэрэгцээ иж бүрэн, системтэй геологийн мэдлэг болон хөрс, газрын гүний геологийн асуудлууд, эдгээрийг баримтжуулах нь судалгаанд хамруулсан бүхий л геологийн албадын хувьд үндсэн чиг үүрэг нь болж байна.

Муж улсуудын геологийн албад нь мөн доорх болон бусад чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна. Үүнд:

- Хайгуул, уул уурхайн ашиглалтын эрх, зөвшөөрлийг удирдах, үүнийг шууд хэрэгжүүлэх чиг үүрэг хэлбэрээр зохицуулах, эсвэл
- Хайгуулын шатанд хийгдсэн геологийн тайлангуудын чанарт хяналт тавих, энэхүү чиг үүргийг хамаарах уул уурхай болон түлш эрчим хүчний асуудал хариуцсан яамтай хамтран гүйцэтгэх.
- Хайгуул, уул уурхай болон орон нутгийн хөгжлийн асуудалтай холбоотой байгаль орчны асуудлуудын сонголтуудын талаар хэлэлцүүлэг өрнүүлэх
- Геологийн үүдэлтэй аюул ослын тодорхойлолт, мониторинг
- Хот суурин газрын геологийн зураглал, инженер геологи
- Гидрогеологи болон усны менежмент

2. Үндэсний геологийн албадын бүтээгдэхүүн, үйл ажиллагааны үнэ цэнэ, ач холбогдол

Судалгааны багийн хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлангуудаас үзвэл геологийн албад нь ашигт малтмал нөөцийн хайгуул, олборлолтын чиглэлд томоохон хэмжээний хувь нэмрийг оруулдаг болох нь тодорхой бөгөөд тухайн албадын гаргаж буй үр ашиг болон зардлын харьцааг авч үзвэл 10:1 ба үүнээс дээш байна.

Үндэсний геологийн албаны үзүүлэх үнэ цэнэ, хувь нэмрийг илүү сайн харуулахын тулд Британийн геологийн алба болон бусад хоёр улсын геологийн албаны үзүүлж буй үнэ цэнэ, хувь нэмрийг эдийн засагт үзүүлэх нөлөө болон олон нийтэд үйлчилж буй байдлаар нь харууллаа.

2003 онд хийгдсэн Британийн геологийн албаны тухай тойм судалгаагаар эдийн засагт шууд оруулж буй үр дүнг нийт эдийн засагт оруулсан нөлөөлөлтэй нь харцуулан үзвэл Нэгдсэн Вант Улсын эдийн засагт оруулж буй хувь нэмэр нь гарч буй зардлаас нь ойролцоогоор **1000 дахин өндөр** байна гэсэн дүгнэлтийг хийжээ.

Британийн геологийн албаны зүгээс оруулж буй нийт хуримтлагдсан үр дүн нь дээр дурдсанчлан 2001 оны байдлаар 34 тэрбумаас 61 тэрбум паундтай тэнцэж буй нь Их Британийн нийт үйлдвэрлэлийн 5-8%-тэй тэнцэж байна. Энэ нь тухайн геологийн албаны жилийн санхүүгийн эргэлт болох 40 сая орчим паундын зардалтай (судалгаанд хуваарилсан зардлыг оруулаад) харьцуулахад өндөр буй билээ.

Энэхүү судалгаа нь цэвэр эдийн засгийн үнэлгээн дээр суурилсан бөгөөд “олон нийтэд” үйлчлэх хэмээх хүчин зүйл нь “өрсөлдөх давуу тал” болон “мөнгөн дүн” хэмээх үзүүлэлтээс ч хавьгүй илүү юм:

Хоёрдугаарт Британийн геологийн албаны хувьд үр дүнг нь бууруулж буй хэмээн тооцогдох өөр нэгэн чухал шалтгаан буй юм. Учир нь тухайн албанаас гаргаж буй бүтээгдэхүүний ихэнх нь зах зээлийн бус нийтийн үйлчилгээнд зориулагддаг бөгөөд үүний үзүүлж буй үнэ цэнийг мөнгөн дүнгээр хэмжин гаргахад ихээхэн хүндрэлтэй учраас тухайн үйлчилгээний биет үр дүн нь санхүүгийн баримт бичиг дээр бүртгэлгүй байдаг юм.

Австрали улсын хоёр муж болон Шинэ Өмнөд Уэльс болон Өмнөд Австрали мужуудын геологийн албадын үзүүлж буй эдийн засгийн нөлөөллийг саяхан судлан үзжээ.

ASIC Тасман (2010) компанийн зүгээс Шинэ Өмнөд Уэльс мужийн геологийн албыг судлан үзсэний дүнд доорх дүгнэлтийг гаргажээ:

Шинэ Өмнөд Уэльс мужийн эдийн засаг нь өнөө хэрэгжиж буй 'New Frontiers' санаачилгыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлснээр санхүүгийн болон эдийн засгийн үр дүнг бодитоор хүртэх юм. Мужийн нийт орлогод тухайн хөтөлбөрөөс нэмж оруулах нэмэлт орлого нь 3 тэрбум Австрали доллар байх ба энэ нь хөтөлбөрийн цэвэр зардлын өнөөгийн үнэ цэнээс 43 дахин их юм.

Өмнөд Австрали мужид хийгдсэн судалгаа нь геологийн албаны Хайгуулын ажлыг нэмэгдүүлэх төлөвлөгөөг судлан үзсэн бөгөөд тухайн төлөвлөгөө нь (PACE) Австрали болон бусад улс орнуудад ашигт малтмал, газрын тосны хайгуулын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэхэд үлгэр жишээ болохуйц хөтөлбөр хэмээн тооцогдог юм. 2014 онд Economic Consulting Services компанийн хийсэн судалгаагаар (2014) PACE төлөвлөгөөний талаар доорх дүгнэлтийг гаргасан байна:

- Төлөвлөгөөний дагуу ойролцоогоор 50 сая долларыг хэд хэдэн жилийн туршид зарцуулах бөгөөд үүний үр дүнд мужийн уул уурхайн салбараас олох орлого 2400 сая доллараар нэмэгдэнэ;

- Төлөвлөгөө нь томоохон хэмжээний зэс-алтны нөөцийг Карратена бүсэд олж илрүүлэх, тухайн судалгаан дээрээ үндэслэн Камсины зэс-алтны ордыг мөн нээсэн;
- Өмнөд Австрали мужид хайгуулын чиглэлээр нэмэлт 700 сая долларын хөрөнгө оруулалтыг татсан;
- Хайгуулд зарцуулж буй мөнгө нь өмнө хэрэгжиж байсан геологийн хөтөлбөртэй харьцуулбал 20 дахин нэмэгдсэн.

Дэлхийн хэмжээнд Фрейзерийн Хүрээлэн нь Уул уурхайн компаниудын талаар жил тутмын судалгаа хийдэг бөгөөд ойролцоогоор 4200 хайгуул, олборлолт болон бусад уул уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг компаниудад тухайн судалгааны асуултыг илгээдэг. Энэхүү судалгаа нь дэлхийн 100 гаруй улсын уул уурхай, эрчим хүчний эх үүсвэрт хөрөнгө оруулалт татах боломжийг судалдаг. Энэхүү судалгааны нэг хэсэг нь хөрөнгө оруулалтыг татахад геологийн мэдээллийн нээлттэй байдлыг үнэлдэг. Тиймээс тухайн улс орны геологийн салбарын үйл ажиллагааг энэхүү судалгаанд дурдсан зэрэглэлийг ашиглан үнэлэх боломжтой юм. Хувиар авч үзвэл 2014 онд Финлянд, Өмнөд Австрали, Саскатчеван, Шинэ Брунсуик (Канадын мужууд) болон Баруун Австрали зэрэг муж, улсууд нь нийт 122 улсаас эхний 5-д орсон бөгөөд бүгд 100 оноо авсан бол Судан, Өмнөд Судан улсууд 0 оноотой байна.

Геологийн мэдээллийн сангийн талаарх Фрейзерийн Хүрээлэнгийн судалгааг доор үзүүлсэн бөгөөд энд тухайн улс/мужуудыг Монгол улстай харьцуулан харууллаа. Ийнхүү харьцуулж үзвэл 2015 онд нийт 109 улсыг, харин 2014 онд нийт 122 улсыг тухайн судалгаанд хамруулсан байна. Судалгаанд хамрагдсан орнуудаас Австрали, Финлянд болон Швед улсууд дээгүүр байраа хадгалж буй бол Канад болон АНУ дундаас дээгүүр, Намиби болон Ботсвани улсууд дунд хавьд байна. Өмнөх жилүүдтэй харьцуулбал зарим улс орнууд зэрэглэл дээшилсэн буй бөгөөд жишээ нь Швед 10 дугаар байраас 1 дүгээрт, Чили 46 дугаар байрас 26-д, Казахстан 114 дүгээр байраас 55-д дэвшин орсон бол бусад улсууд нь өмнөх оны байраа хадгалсан хэвээр байна. Монгол улсын хувьд 96 дугаар байраас бага зэрэг урагшилж 80 дугаарт эрэмбэлэгджээ. Монгол улс нь “сайжруулах боломжтой” гэсэн улсууд дундаа 4 дүгээрт орсон байна.

Энэхүү олон улсын жишиг тодорхойлох судалгаанд ашигласан 2014, 2015 онуудын үр дүнг доор харууллаа:

Геологийн мэдээллийн сангийн үйлчилгээ		Зэрэглэл	
		2014 (122 орон)	2015 (109 орон)
1	Баруун Австрали	5	3
2	Австралийн бусад мужууд	2 - 21	5-18
3	Швед	10	1
4	Финлянд	1	2
5	Бритиш Колумб, Канад	14	16
6	Канадын бусад муж, газар нутгууд	3 – 51 (Nunavut)	4-45 (Nunavut)
7	Намиби	39	39
8	Ботсвани	48	46
9	Вьетнам	86	104
10	Монгол	96	80
11	АНУ	15 - 49	8 – 44
12	Казахстан	114	55
13	БНХАУ	116	100
14	Чили	46	26

Дээрх судалгаанд Австрали болон Канадын Холбооны геологийн албадыг хамруулаагүй бөгөөд учир нь зөвхөн ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл олгох эрх бүхий улс орнууд, мужуудыг энэхүү судалгаанд хамруулжээ. Түүнчлэн уул уурхайн чиглэлийн үйл ажиллагаа доогуур, бага хэмжээнд байдаг тул Чех, Япон болон Тайвань улсуудыг ч зэрэглэлд оруулаагүй байна. Вьетнам улсын хувьд тоон технологид хөрөнгө оруулалт хийх чиглэлээр үр дүн муутай буй нь тус улсын мөн доогуур

зэрэглэлд хамруулахад хүргэжээ. Түүнчлэн Хятадын геологийн албаны хувьд алба нь тус улсын геологийн мэдээллийн хамгийн гол эх үүсвэр хэдий ч мэдээлэл түгээх тал дээр тун муу үйл ажиллагаа явуулдаг нь Хятадын геологийн албыг 122 орноос 116 дугаарт эрэмбэлэгдэхэд хүргэжээ. Хятадын геологийн алба нь аналог болон дижитал мэдээллийг түгээх тал дээр маш дутмаг байгаа нь харагдаж байна.

Дээрхээс үндэслэн мэргэжлийн геологийн алба болон иж бүрэн, хүртээмжтэй геологийн мэдээлэл нь ашигт малтмалын салбарын хөрөнгө оруулалтын боломжууд болон энэ чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээг сайжруулах үндсэн нөхцөл хэмээх дүгнэлтэд хүрч байна.

Геологийн судалгааны мэдээллийн сан нь “хөрөнгө оруулалт татах боломж” хэмээх нийтлэг үзүүлэлтийн цорын ганц хүчин зүйл байхын зэрэгцээ Монгол улсын хувьд ч энэ нь богино хугацаанд сайжруулах боломжтой салбар болох нь харагдаж байна.

3. Олон улсын геологийн албадын загвар

Доор дурдагдсан үндэсний геологийн албадыг энэхүү тайланд зориулан үнэлгээ хийн, судлан үзлээ:

	Улс/Муж	Геологийн алба
1	Австрали	Австралийн геологийн алба (АГА)
2	Баруун Австрали муж	Баруун Австрали мужийн геологийн алба (БАМГА)
3	Канад	Канадын геологийн алба (КГА)
4	Бритиш Колумб муж	Бритиш Колумб мужийн геологийн алба (БКМГА)
5	Ботсвани	Геологийн судалгааны газар (Ботсвани- ГСГ)
6	Намиби	Намиби улсын геологийн алба (ГА-Намиби)
7	Вьетнам	Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар (ГАМЕГ-Вьетнам)
8	Чех	Чехийн геологийн алба (ЧГА)
9	Швед	Шведийн геологийн алба (ШГА)
10	Финлянд	Финляндын геологийн алба (ФинГА)
11	Япон	Японы геологийн алба (ЯпГА)
12	Хятад	Хятадын геологийн алба (ХятГА)
13	Казахстан	Казгеологи хамтарсан компани
14	АНУ	АНУ-ын Геологийн алба
15	Чили	СЕРНАГЕОМИН (SERNAGEOMIN) – Үндэсний геологи, уул уурхайн үйлчилгээ
16	Тайвань	Тайванийн геологийн төв алба

4. Үр дүнгийн тойм болон Монгол улсад хандсан зөвлөмжүүд

4.1 Монгол улсын геологийн салбарын өнөөгийн байдал

Үндсэн хүчин зүйлс:

- 1:200,000 масштабын геологийн зураглалаар Монгол улсын нутаг дэвсгэрийг 100% хамруулсан;
- 1:50,000 масштабын геологийн зураглалыг нийт нутаг дэвсгэрийн 30-40%-д хийж гүйцэтгэсэн;
- Төрөл бүрийн масштаб бүхий геофизикийн судалгааг хийж гүйцэтгэсэн - ~40%;
- Регионал гидрогеологийн судалгаа– 84%;

Геологийн судалгаа хийгдсэн нийт нутаг дэвсгэрийн хувь хэмжээ нь дээрх 4 хүчин зүйлсийн хувьд дунджаар 60 орчим хувь хүрээд байгаа бөгөөд судалгааны олон тооны төсөл хөтөлбөр мөн хэрэгжиж байна.

2016 оны байдлаар тусгай зөвшөөрлөөр хуваарилсан талбайн нийт хэмжээ нь нийт газар нутгийн 9.4% (14.7 сая га) болоод буй бөгөөд үүнд хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн талбай нь 8.6% (13.4 сая га), олборлолтын тусгай зөвшөөрлийн талбай нь 0.8% (1.33 сая га) байна.

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтой нийт газар нутгийн хэмжээ нь нийт нутгийн 20.9% (32.6 сая га), харин ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл олгохыг хориглосон нийт газар нутгийн хэмжээ нь 69.6% (108.6 сая га) байна.

5. Эдийн засгийн үндэслэл, эрх зүйн статус болон үйлчилгээ ханган нийлүүлэлт

Үндсэндээ дэлхийн бүх улс орон өөрийн гэсэн геологийн албадтай байдаг бөгөөд эдгээрийн тоонд Австрали, Герман, Канад болон АНУ зэрэг Холбооны засгийн газар (муж улсуудын холбоо) бүхий улсууд мөн багтаж байна. Холбооны систем бүхий эдгээр улсад мужийн геологийн албад мөн үйл ажиллагаа явуулж буй бөгөөд ихэнх тохиолдолд тэд үндэсний геологийн албаны гүйцэтгэх олон тооны чиг үүргүүдийг хэрэгжүүлж байна.

Улс бүрийн геологийн албадын үүрэг роль, чиг үүргийг дэлгэрүүлэн авч үзвэл харилцан ялгаатай буй ч тэдний үйл ажиллагааны тэнцэл нь үндсэндээ ихэнх тохиолдолд эрдэс баялгийн асуудлууд, мөн үүний зэрэгцээ байгалийн гамшиг, аюулыг бууруулах (энэ нь тухайн улсын хувьд гол асуудал буй бол), харин бусад геологийн албадын хувьд байгаль орчны асуудлууд, ялангуяа байгаль орчны хувьд эмзэг улсуудад энэ асуудлыг үндсэн чиг үүрэгтээ оруулан хэрэгжүүлж байна. **Гэсэн ч иж бүрэн, системтэй геологийн мэдлэг болон хөрс, газрын гүний геологийн асуудлууд, эдгээрийг баримтжуулах нь судалгаанд хамруулсан бүхий л геологийн албадын хувьд үндсэн чиг үүрэг нь болж байна.**

Судалгаанд хамрагдсан ихэнх геологийн албад нь хамаарах **яамны сайдад шууд харьяалагдах** агентлаг, газар байдлаар, ихэнх тохиолдолд тухайн газрын дарга нь сайдын өмнө ажлаа тайлагнаж байна.

Монгол улсын хувьд газрын тос, ашигт малтмал болон нүүрсний хайгуул, олборлолтыг харгалзан үзвэл геологийн асуудлыг хариуцсан үндсэн байгууллага нь Уул уурхайн яам байх нь зүйтэй. Энэ нь үндэсний геологийн алба байгаль орчин болон байгалийн гаралтай гамшиг (олон нийтийн аюулгүй байдал)-тай хамаарах асуудлуудыг ойлгох, шийдвэрлэхэд хувь нэмэр оруулах чиг үүргийг нь бууруулахгүй юм. Дэлхий нийтийн геологийн салбар дахь Монгол улсын байр суурь нь мөн Мезозойн эриний сайтар хадгалагдан үлдсэн сээр нуруутны олдвортой мөн холбоотой билээ.

6. Төрийн санхүүжилт болон орлогын бусад эх үүсвэр

Геологийн албадын санхүүжилтийн хэлбэр болон эх үүсвэр олон төрөл байгаа ч судалгаанд хамрагдсан бүхий л албад нь **Төрөөс өөрийн үндсэн санхүүжилтийг авч буй** бөгөөд жил тутмын төсөв нь хамаарах яамных нь төсвийн багцад хамаарч байна. Судалгаанд хамрагдсан бүх геологийн албад өргөн хүрээний хэрэглэгчдэд төрөл бүрийн мэдээлэл, зөвлөх үйлчилгээг борлуулах боломж нээлттэй буй бөгөөд тухайн байгууллагуудын хамаарах яамны цар хүрээнээс гадагш ч тухайн мэдээлэл үйлчилгээг төлбөртэйгээр ханган нийлүүлж байна. Ийнхүү үндсэн төсвөөс гадуур орлого төвлөрүүлэх хэлбэр нь өөрийн төсөвт нэмэр болж, үзүүлж буй үйлчилгээг илүү өргөн хүрээнд төрийн байгууллагууд, аж үйлдвэрийн салбарын оролцогчид болон олон нийтэд хүргэж байна.

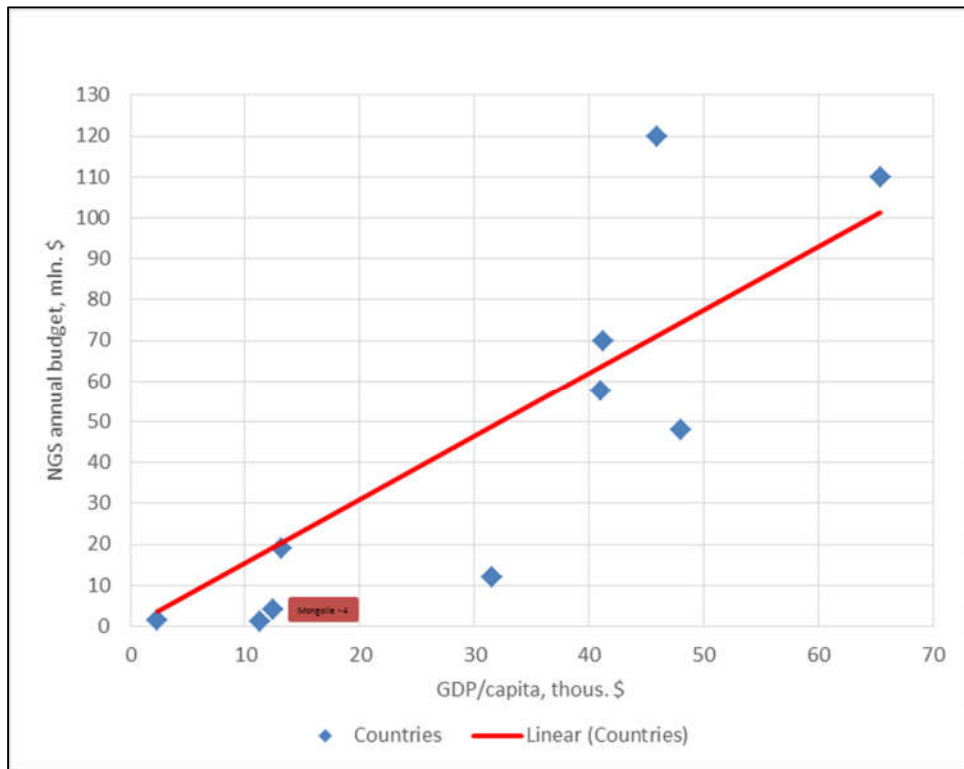
Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн албаны төсвийн үндсэн санхүүжилтийг Улсын Их Хурлаас баталгаажуулан, батлаж, Сангийн Ямаар дамжин шууд хамаарах яамны буюу Уул уурхайн яамны багцад хуваарилдаг байх ёстой. Төрөөс олгож буй энэхүү санхүүжилтээс гадна өөрийн мэргэжлийн үйлчилгээг ханган нийлүүлсний үндсэн дээр олж төвлөрүүлсэн орлогыг нэмэлтээр тус байгууллагад олгон үйл ажиллагаанд нь зарцуулах шаардлагатай. Эдгээрт дараах нэмэлт орлогын эх үүсвэрүүд хамаарна. Үүнд:

- (а) Геологийн мэдээлэл болон бүтээгдэхүүн борлуулсаны орлого (Үндэсний геологийн албанаас төр, сургалт, судалгааны байгууллагууд болон бусад салбарт хандан үзүүлж буй үйлчилгээ нь тус албанаас үзүүлж буй зураг, тайлан болон тоон мэдээлэл зэрэг бүтээгдэхүүнийг олшруулах болон хүргүүлэх зэрэг зардлыг шингээсэн тогтмол төлбөртэй байх нь тус албаны өмнөө тавьсан зорилгод нийцнэ);*
- (b) Бусад яамд, төрийн байгууллагуудад өгөх зөвлөгөө болон үзүүлсэн үйлчилгээний орлого (тухайн төсөл бүр дээр хийгдсэн гэрээний дагуу, талуудын харилцан тохирсон үнээр тухайн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нийлүүлэх. Тухайн мэдээлэл, үйлчилгээний үнэ нь эдийн засгийн хувьд гарах зардлыг бүрэн нөхсөн хэмжээнд байснаар Үндэсний геологийн алба нь бат бөх суурь бүхий байгууллага болох боломжтой); мөн*
- (c) Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж буй олон улсын хөгжлийн байгууллагуудад тухайн хэрэгжүүлж буй төсөл бүрээр нь хийгдэх гэрээний үндсэн дээр үзүүлэх зөвлөгөө болон үйлчилгээ. Энэхүү үйлчилгээг мөн эдийн засгийн хувьд ашигтай үнээр борлуулсанаар Үндэсний геологийн албанаас үзүүлэх үйлчилгээ, хувь нэмэр өсөх юм.*

Монгол улсын Уул уурхайн яамны зүгээс төслийн багт хандан тухайн судалгаанд хамрагдсан улсын засгийн газруудын зүгээс геологийн салбар, геологи хайгуулын ажлыг хэрхэн санхүүжүүлдэг талаар судлан үзэх хүсэлтийг гаргасан юм. Судалгааны баг нь улсын төсвөөс хуваарилах төсвийн санхүүжилт болон нэг хүнд ногдох худалдан авах чадварын ДНБ-ний хэмжээний хамаарал нь тухайн үзүүлэлтийг харуулах хамгийн боломжит үзүүлэлт хэмээн тооцон үзсэн болно. Тайвань, Ботсвани болон Вьетнам улсын Засгийн газраас геологи хайгуул, судалгааны чиглэлээр хуваарилж буй төсвийн талаар мэдээлэл олдоогүй. Статистикийн хувьд хүчин төгөлдөр, бүрэн илэрхийлэх дүр зургийг харуулахын тулд Нэгдсэн Вант Улс, Өмнөд Африк болон Монгол улсуудыг нэмж орууллаа.

Үүнээс бид доорх зүйлсийг ажигласан болно:

- Намиби улсын хувьд төсвөөс олгож буй үндсэн санхүүжилт нь маш бага хэмжээтэй ч төсвийн бус эх үүсвэрээс төвлөрүүлэх орлогоос санхүүжилтын ихээхэн хувийг бүрдүүлдэг;
- Монгол улсын хувьд геологийн салбарт хуваарилж буй төсвийн хэмжээ маш доогуур буй бөгөөд ерөнхий регрессийн шугамд хүргэхийн тулд санхүүжилтийн хэмжээг 16 сая орчим ам доллар хүртэл өсгөхөөр харагдаж байна.

7. Үндэсний хэмжээний үйл ажиллагаа

Судалгаанд хамрагдсан геологийн албадын дийлэнх нь **ашигт малтмалын олборлолт ихээхэн хэмжээгээр явуулж буй улс орнуудынх** байгаа бол Тайвань болон Чех улсуудад ашигт малтмалын олборлолт нь барилгын материал болон гүний ус, багахан хэмжээний байгалийн хий болон газрын тосны үйлдвэрлэлээр хязгаарлагдаж байна.

Бүх геологийн албад нь ерөнхийдөө геологийн олон дэд салбарын асуудлуудыг хариуцаж буй бөгөөд энэ нь тухайн харьяалах яамны хариуцаж буй чиг үүргээс ч илүү өргөн хүрээг хамарч буй юм. Үүний тоонд:

- Эрдэс баялгийн нөөцийн хайгуулд дэмжлэг үзүүлэх геологийн мэдээллээр хангах;
- Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох, үйлдвэрлэл явуулах үйл ажиллагаанд зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх;
- Үндэсний ашиг сонирхол бүхий доорх болон бусад асуудлаар мэдээлэл, зөвлөгөө бэлтгэн хангах:
 - Газар/хөрсний тогтворжилт;
 - Хөдөө аж ахуй, газрын асуудлууд;
 - Гүний ус;
 - Инженерийн, барилгын, тээврийн дэд бүтэц; болон
 - Бохирдол болон байгаль орчны асуудлууд;
- Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх.

Шинээр байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь тухайн улс оронд нөлөөлж буй өргөн хүрээний геологийн холбогдолтой асуудлуудыг мөн хамрах ёстой.

8. Геологийн мэдээлэл – Эрх болон үүргүүд

Судалгаанд хамрагдсан геологийн албадын ихэнх нь өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд газрын тос, ашигт малтмал болон бусад эрдэсийн хайгуул болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд **геологийн мэдээллийг авах, архивлан хадгалах болон ашиглах (тодорхой нөхцлийн дагуу) хууль ёсны эрхийг** эдэлж байна. Энэхүү эрхийг үндсэндээ ашигт малтмалын эрэл хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагааг зохицуулсан үндэсний, муж улсын хууль тогтоомжид заасан байдаг бөгөөд энэ нь тусгай зөвшөөрөл олгох үндсэн нөхцөл байдаг. Энэхүү эрхийг эрдэс баялгийн асуудал хариуцсан яам хариуцдаг.

Цаашид Уул уурхайн яамны харьяанд байгуулагдах Үндэсний геологийн алба нь гуравдагч талуудын цуглуулсан ашигт малтмал, газрын тос, нүүрс, гүний ус болон хэрэв боломжтой бол инженер геологийн бүхий л мэдээлэл, тайланг нэг дор нэгтгэн, цуглуулах, архивлах, ашиглах (зохистой байдлаар) эрхийг эдлэн, хэрэгжүүлж, үндэсний хэмжээнд геологийн мэдлэгийн тэргүүлэх байгууллага байх ёстой.

9. Геологийн албаны ур чадвар, чадавхи болон дэмжих үйлчилгээ

Судалгаанд хамрагдсан ихэнх геологийн албад нь **геологийн өргөн хүрээний, олон салбарын ур чадварыг эзэмшсэн** (далайн геологи, газар зүйн зураглал, биогeологи зэрэг нь Үндэсний геологийн албаны гол чиг үүрэгт хамаарахгүй тул орхисон) байна. Үүнд доорх сэдвүүд хамаарч байна:

Олон салбар/сэдвийн геологи	Чичирхийлэл судлал
Геофизик	Палеонтологи
Геохими	Хөрс судлал
Структур геологи	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Сав газрын судалгаа шинжилгээ	Газар зүйн мэдээллийн систем
Гидрогеологи	Зайнаас тандан судлал
Инженер геологи	Ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөцийн үнэлгээ
Геологийн гаралтай гамшиг	Байгаль орчны геологи

Дээрх хүснэгт нь геологийн судалгааны байгууллагад заавал байх ёстой ур чадвар, чиг үүргийн талаарх тодорхой ойлголтыг харуулж байна.

Дээр дурдсан бүхий л ур чадварыг Үндэсний геологийн алба эзэмшиж, хэрэгжүүлж байх ёстой.

Дэмжих үйлчилгээг энэхүү өргөн хүрээний чиг үүрэг, ур чадварын хүрээнд авч үзвэл судалгаанд хамрагдсан геологийн албад нь доор дурдсан үйлчилгээ болон дэмжлэг үзүүлэх чиг үүргийг гүйцэтгэж байна (алба бүрийн хамрах үйлчилгээ ялгаатай):

- Олон сэдэвт геологийн зураглал хийх
- Геологийн тоон болон аналог мэдээллийг архивлан хадгалах, удирдах
- Геохимийн мэдээлэл боловсруулалт
- Геологийн зураг гаргах
- Газрын тосны мэдээллийн удирдлага, боловсруулалт
- Үйлдвэр цех, засвар үйлчилгээ

- Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээг зах зээлд ханган нийлүүлэх
- Санхүүгийн удирдлага
- Хүний нөөцийн удирдлага, хөгжил
- Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ хүргэх
- Топограф/картографын үйлчилгээ үзүүлэх
- Агаарын тандан судалгаа (гэрээгээр)
- Номын сангийн үйлчилгээ жишээ нь чулуун болон өрмийн дээжийг үзэх, судлах, дээж авах, шинжилгээ хийх боломжтой байх
- Лабораторын үйлчилгээ

Энэ нь мөн геологийн албанд байх ёстой дэмжих үйлчилгээ ямар байхыг бүрэн илтгэн харуулсан бөгөөд олон улсын хэмжээнд энэ чиглэлээр бүрэн хэмжээнд зөвшилцөл үүссэн болохыг харуулж байна.

Эдгээр бүхий л ур чадварыг Үндэсний геологийн алба эзэмшсэн байх шаардлагатай. Үндэсний геологийн албанаас бүс нутгийн, системтэй агаарын геофизикийн судалгаа явуулах чадамж нь төсвийн хязгаарлалтаас үүдэн боломжгүй байж болох ч энэхүү чиг үүргийг хэрэгжүүлэх нь системтэй, орчин үеийн геологийн зураглалыг хийхэд томоохон түлхэц болж өгнө.

10. Загвар “геологийн алба” болон үүний “боломжит бүрэлдэхүүн хэсгүүд”

Судалгаанд хамрагдсан нийт 16 геологийн албаны загвараас харвал аль ч загварыг дангаар нь Монгол улсад шууд нутагшуулах боломжгүй юм. Гэхдээ Намиби болон Чех улсуудын геологийн албадын загварыг тусгасан загвар нь хамгийн түлхүү, ойр загвар байж болох бөгөөд энэ нь Монгол улсын Үндсэн хуулиар заагдсан шаардлагад илүү нийцэж, Монгол улсын ард иргэдийн хэрэгцээнд хамгийн сайнаар нийцэж болох юм. Үндэсний геологийн албаны энэхүү загвар нь Зураг 1 дээр харуулсан бүтэцтэй байж болно:

- **Эрх зүйн статус:** Уул уурхайн яамны удирдлагад ажилладаг, ашигт малтмалын болон газрын тосны зохицуулалт хариуцсан газруудын адил эрх зүйн статус бүхий хэлбэртэй. Монгол улсын нөхцөлд үүнийг **Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, төрийн захиргааны байгууллага** хэмээх ангилалд хамааруулж болно. Ерөнхийдөө тус байгууллагын бүтэц нь доорх байдлаар байж болно:

Зураг 1: Төрийн захиргааны байгууллага, ЗГ-ын хэрэгжүүлэгч агентлагын статус

Энэхүү статус нь Австрали, Ботсвани, Намиби болон Чех улсуудын геологийн алба болон бусад ихэнх улсуудын албадтай ижил төстэй юм.

- **Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний хэрэглэгчид:** Ашигт малтмал, газрын тосны асуудал эрхэлсэн яам, мөн бусад яам агентлагууд жишээ нь байгаль орчин, шинжлэх ухаан, инноваци,

батлан хамгаалах, аюулгүй байдал, дэд бүтэц болон хот байгуулалт хариуцсан яам, агентлагууд нь боломжит хэрэглэгчид байх бөгөөд мэдээлэлтэйгээр шийдвэр гаргахын тулд геологийн мэдээлэл тэдгээрт шаардлагатай юм. Бусад хэрэглэгчдийн тоонд төрийн бусад байгууллагууд жишээ нь гамшгийн бэлэн байдал/хариу арга хэмжээ, нөөцийн ашиглалт болон хөгжлийн байгууллагууд, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын салбар, усны салбар, орон нутгийн захиргаад болон олон нийт байна.

- **Төрийн санхүүжилт болон бусад санхүүжилт:** Үндсэндээ ашигт малтмал, газрын тосны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний төсвийн багц болон гэрээний үндсэн дээр үйлчилгээ авах бусад яамд үүнд байгаль орчин, шинжлэх ухаан, инноваци, батлан хамгаалах, аюулгүй байдал, дэд бүтэц болон хот байгуулалт хариуцсан яам, агентлагууд нь боломжит санхүүгийн эх үүсвэр болно. Ашигт малтмалын хайгуул болон олборлолтын салбар нь мөн гэрээний дагуу авсан үйлчилгээндээ төлбөр төлөх ч геологийн суурь мэдээлэл үнэ төлбөргүй байх ёстой. Үүний нэгэн адил дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын салбар, усны салбар, орон нутгийн захиргаад нь өөрийн авч буй үйлчилгээнд төлбөр төлөх ч геологийн суурь мэдээлэл үнэ төлбөргүй байна. Их сургуулиуд болон олон нийт нь мэдээллийг үнэ төлбөргүй авах эрхтэй байна (хэрэв интернетээр дамжуулан авах боломжгүй бол хуулбарлах зардлыг төлөх байдлаар).
- Геологийн албаны нийт санхүүжилтэнд толгой байгууллагаас гадна бусад санхүүжилтийн эзлэх хувь хэмжээ: Дэлхийн туршлагаас харвал ойролцоогоор 30%.
- **Үндэсний геологийн албанаас үзүүлж болох үйлчилгээнүүд (Монгол улсын нөхцөлд далайн болон галт уулын аюул байхгүй):** Үндсэндээ энэхүү үйлчилгээнд шинжлэх ухааны зөвлөгөө, газрын тос, уул уурхай, нүүрс, усны салбар болон тэдгээрийн зохицуулах эрх бүхий байгууллагууд, хэрэглэгчдэд үзүүлэх дэмжих үйлчилгээ, үндэсний төлөвлөлт, гамшгийн эрсдлийг бууруулах, аюулгүй байдал, нийтийн хэв журам, барилгын салбарт үзүүлэх шинжлэх ухааны үйлчилгээ, геологийн салбарын хүрээнд дээд боловсролын салбарт үзүүлэх үйлчилгээ багтана.
- **Геологийн албаны эзэмшсэн байх геологийн суурь ур чадварууд:**
 - (a) Геологийн олон төрөл сэдэв
 - (b) Геофизик
 - (c) Геохими
 - (d) Структур геологи
 - (e) Сав газрын судалгаа
 - (f) Гидрогеологи
 - (g) Инженер геологи
 - (h) Геологийн гаралтай гамшиг
 - (i) Чичирхийлэл судлал
 - (j) Палеонтологи
 - (k) Хөрс судлал
 - (l) Мэдээллийн сангийн удирдлага
 - (m) Газар зүйн мэдээллийн систем болон зайнаас тандан судлал
 - (n) Хайгуул хийж буй нөөцийн үнэлгээ
 - (o) Байгаль орчны геологи
- **Геологийн алба эсвэл яамны үзүүлэх геологийн дэмжих үйлчилгээ:**
 - (a) Олон сэдэвт геологийн зураглал хийх
 - (b) Геологийн мэдээллийг дижитал байдлаар архивлах, удирдах

- (c) Геохимийн мэдээлэл боловсруулах, зураглал үйлдэх
- (d) Газрын тосны мэдээллийн удирдлага, боловсруулалт
- (e) Үйлдвэр цех, засвар үйлчилгээ болон үйлдвэрлэл
- (f) Геологийн маркетинг
- (g) Санхүүгийн удирдлага
- (h) Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
- (i) Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ үзүүлэх
- (j) Топограф/картографын үйлчилгээ
- (k) Агаарын тандан судалгаа (гэрээгээр)
- (l) Номын сангийн үйлчилгээ
- (m) Лабораторын үйлчилгээ

11. Гадаад орнуудын геологийн албад

Олон улсад геологийн албад нь үндсэндээ 5 загварт хамрагдаж байна.

Эдгээрт:

- Бие даасан төрийн байгууллага (4 жишээ)
- Яамны харьяа газар эсвэл агентлаг (6 жишээ)
- Агентлагын хэлтэс (2 жишээ)
- Шинжлэх ухааны институт (3 жишээ)
- Төрийн компани (1 жишээ)

Дээр дурдсан геологийн албад нэг бүрийг бид судлан, үнэлгээ хийсэн бөгөөд үйл ажиллагааны 13 гол салбарт хамааруулан судлан үзсэн:

- (a) Стратеги болон/эсвэл үйл ажиллагаа
- (b) Эрх зүйн статус; эсвэл хамаарах толгой байгууллага, геологийн албыг удирддаг яам эсвэл байгууллага, үйлчилгээг нь ашигладаг үндсэн талууд
- (c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгч нар
- (d) Геологийн албаны санхүүжилтийн эх үүсвэр- ЗГ эсвэл дээд байгууллага болон бусад нэмэлт эх үүсвэрүүд;
- (e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь,
- (f) Үндэсний эдийн засаг (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)
- (g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд
- (h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд
- (i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч тал) – Эрх болон үүргүүд
- (j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар
- (k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ
- (l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх
- (m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт);

Дээр дурдсан гол салбар/асуудал нэг бүрийг геологийн алба бүр дээр тусган харуулсан.

11.1 “Бие даасан” төрийн байгууллага

➤ Австралийн геологийн алба

Австралийн геологийн алба нь Холбооны тогтолцоон дахь үндэсний геологийн алба бөгөөд тус албаны харьяанд мөн 6 мужийн геологийн алба өөрийн нутаг дэвсгэрийг хариуцан ажилладаг.

а) Стратеги

Үйл ажиллагааны тэргүүлэх чиглэлээр дамжуулан Австралийн геологийн алба нь олон нийтэд тогтвортой эдийн засаг, нийгэм, байгаль орчны үр дүнг хүргэхүйц хэрэглээний судалгааны мэдээллийг ханган нийлүүлдэг.

No.	Стратегийн тэргүүлэх чиглэл	Зорилт	Үүрэг роль	Стратеги	Хүлээгдэж буй үр дүн
1	Австралийн нөөц баялгийг бий болгох	Австралийн ашигт малтмал болон эрчим хүчний нөөцийн үр ашгийг одоо болон ирээдүйд дээд түвшинд хүргэх	Ашигт малтмал, эрчим хүчний потенциалыг бий болгосноор хайгуулын ажилд хийгдэх хөрөнгө оруулалтыг Австрали руу татах	<ul style="list-style-type: none"> • Австралийн ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөцийг урьдчилан таамаглах чадавхийг хөгжүүлэх • Мэдээлэл цуглуулах, боловсруулах болон дүн шинжилгээ хийх замаар нээгдэх боломжтой ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөц бүхий газар нутгийг тогтоох • Австралийн Засгийн газар болон бусад талуудад хараат бус, үнэн зөв мэдээлэл өгөх зорилгоор Австралийн ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөцийг үнэлэх • Австрали улсын ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөцийн потенциалыг сурталчлан дэмжих ажилд манлайлах 	<ul style="list-style-type: none"> • Австрали нь ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөцийн хөрөнгө оруулалтын хувьд олон улсын хувд өрсөлдөх чадвар бүхий улс болох • Австрали улс нь шинэ орд газруудыг нээх замаар өөрийн ашигт малтмал болон эрчим хүчний нөөцийг тогтвортой хадгалах • Австралийн ашигт малтмалын нөөц нь тус улсын эдийн засагт хувь нэмэр оруулах • Ашигт малтмал болон эрчим хүчний нөөцийн удирдлагад олон нийтийн итгэлцэл бий болох
2	Австралийн олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах	Австралийн ард иргэд байгалийн аюулыг даван туулах, дасан	Байгалийн аюулыг даван туулах, зохицуулах Австрали улсын	<ul style="list-style-type: none"> • Байгалийн аюул, үүнд олон нийтийн өртөх байдлын талаар мэдлэг, ойлголт бий болгож, эрсдлийг бууруулах болон олон нийт даван туулах, дасан зохицох 	<ul style="list-style-type: none"> • Австрали улс нь эдийн засаг, нийгэм болон байгаль орчинд нөлөөлөх аюултай үзэгдлийг бууруулах үндэсний чадавхитай болох

		зохицох илүү чадвартай байх	чадавхийг бэхжүүлэх	<p>чадвартай болгоход дэмжлэг үзүүлэх</p> <ul style="list-style-type: none"> Эрсдлийг бууруулах болон олон нийтийн даван туулах, дасан зохицох чадварыг дэмжихэд нь Австралийн засгийн газарт үнэн бодит, хараат бус мэдээлэл, зөвлөгөөг өгөх Байгалийн гамшгийн бэлэн байдал, хариу арга хэмжээ болон сэргээн босголтын үр дүнтэй системийг бий болгон сайжруулах Австралийн гадаад улс орнууд дахь хөгжлийн хөтөлбөрт хувь нэмрээ оруулах 	<ul style="list-style-type: none"> Аюултай үзэгдэлд хариу арга хэмжээ авах, бэлтгэлтэй байхад мэдээлэлтэй шийдвэр гаргах Байнгын мониторинг болон урьдчилан сануулах тогтолцоог бий болгон, нөлөөллөөс хамгаалах
3	Австралийн усны баталгаат байдлыг хангах	Австралийн усны нөөцийн ашиглалтыг боловсронгуй болгож, удирдах	Австралийн гүний болон гадаргын усны тогтолцооны байршил, хэмжээ, чанар болон тогтвортой ашиглалтын талаар мэдээлэх	<ul style="list-style-type: none"> Гүний усны нөөц, процесс болон нөлөөллийн талаар Австралийн засгийн газарт үнэн бодит, хараат бус мэдээлэл, зөвлөгөөг өгөх Гүний болон гадаргын усны тогтолцооны талаар мэдлэг, ойлголтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор олон сэдэвт, олон талыг хамарсан геологийн судалгаа, шинжилгээ хийх Гадаргын усны мэдээлэл, чанар болон түвшний талаарх мэдээллийг сайжруулах замаар усны урсацыг таамаглах боломжийг хангах 	<ul style="list-style-type: none"> Австралийн усны нөөцийн удирдлагад шинжлэх ухааны нотолгоог суурь болгох Олон нийт усны тогтвортой хүртээмжтэй байх Усны нөөцийн удирдлага, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийн талаар олон нийтийн итгэлийг бий болгох
4	Австралийн далайн	Австралийн далайн	Австралийн далайн хил	<ul style="list-style-type: none"> Австралийн далайн орон зайн мэдээллийн систем (AMSIS) нь 	<ul style="list-style-type: none"> AMSIS дээр харуулж буй далайн эргийн хил хязгаар нь үүнд тивийн хязгаар зэргийг

	эргийн нөөцийг удирдах	засаглал болон хамаарах хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох	хязгаарын тухай мэдээллийг нэгтгэн уялдуулах	вебд суурилсан, интерактив зураглал, шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх систем бөгөөд далайн орчны тухай Засгийн газрын болон төрийн бус эх сурвалжуудын мэдээллийг нэгтгэн, сайжруулж байдаг систем юм.	НҮБ-ын далайн эрх зүйн тухай конвенци (UNCLOS) болон 1973 оны Далай болон усан доорх газрын тухай хуулийн дагуу тодорхойлон гаргасан байдаг. <ul style="list-style-type: none"> • Үүнд хамаарах мэдээлэл нь доорхтой холбоотой далайн орчин, геологийн мэдээллийг багтаадаг: <ul style="list-style-type: none"> ○ Газрын тос ○ Загас агнуур ○ Байгаль орчин ○ Хуулийн этгээд буюу Франц, Зүүн Тимор, Шинэ Зеланд, Папуа Шинэ Гвиней, Соломоны арлууд зэрэг улстай хийсэн гэрээ ○ Дэд бүтэц ○ Далайн тээвэр ○ Хүний үзүүлэх нөлөөлөл ○ Хамаарах бусад мэдээлэл
5	Геологийн суурь мэдээллээр хангах	Австрали тивд гарч буй процессын цаг хугацаа, байршил, өөрчлөлтийн талаарх ойлголтыг бий болгон байгалийн болон бүтээн босгосон орчинтой хамаарах шийдвэр	Газар зүй, геологийн талаар үндэсний хэмжээний, бодит, суурь мэдээллээр хангах	<ul style="list-style-type: none"> • Орон зайн мэдээллийн хүрээллийг бий болгон хэрэгжүүлж, Австралийн газар зүйн мэдээллийг гаргах • Төр болон олон нийтийн шийдвэр гаргалтад байршлын мэдээллийг ашиглалтаар тэргүүлэх • Үндэсний геодезийн чадавхийг бий болгох 	<ul style="list-style-type: none"> • Австрали нь үндэсний хэмжээний газар зүйн суурь мэдээлэл болон зураг, мэдээлэл, байршил зүйн мэдээлэл бүхий захиргааны эх сурвалжтай болсон байх, • Австрали улс нь байгаль болон бүтээн босгосон зүйлсэд гарч буй гео орон зайн мэдээллийг байнга цуглуулан, гарч буй өөрчлөлтөд мониторинг хийж байх

		гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх			
6	Геологийн мэдлэг, чадамжийг бий болгох, хадгалах	Мэдлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, чадавхийг хадгалах, сайжруулах, төр, салбар болон олон нийт нотолгоонд суурилсан шийдвэр гаргалтыг бий болгох. Мэдээллийг шинэлэг байдлаар, дахин ашиглах боломжийг хангах замаар төрийн мэдээллийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх.	Геологийн болон гео-орон зайн мэдээллийг цуглуулан, удирдаж, олон нийт болон бүх Австраличуудад одоо болон ирээдүйд ашиглах боломжийг нь хангах.	<ul style="list-style-type: none"> • Геологийн ажиглалт, судалгааны дэд бүтцийг бий болгон ажиллуулж, хөтөлбөрийн зорилтод дэмжлэг үзүүлж дүн шинжилгээ хийх. • Геологийн болон гео орон зайн мэдээллийг цуглуулан, олон нийт одоо болон ирээдүйд ашиглах хүртээмжийг нь бий болгох • Өндөр чадал бүхий тооцоолон бодох хэрэгслийг ашиглан геологийн мэдээллийг хөрвүүлэн, инновацийг бий болгох • Геологи болон түүний үр дүнгийн талаар олон нийтэд сурталчилж, мэдлэг бий болгох • Далайн эргийн газрын тосны мэдээлэл, дээжийг хадгалах үндэсний хадгалах байгууламжаар хангах. 	<ul style="list-style-type: none"> • Австралийн геологийн мэдээллийг цуглуулан үр дүнтэй удирдаж, хадгалах • Австралийн геологийн мэдээлэл, сан нь олон нийтэд хүртээмжтэй байж, мэдээлэлтэйгээр шийдвэр гаргах боломжийг хангасан байх. Үүнд: Австралийг хамарсан мэдээлэл, фото, агаарын зураг, геофизикийн мэдээлэл, чулуулгийн шинж чанар, стратиграф, гал түймэр болон үерийн мэдээллийг онлайн хэлбэрээр түгээх • Австрали улс нь геологийн суурь мэдээллийг цуглуулах байнгын дэд бүтэцтэй болох

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (Нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
------------------	-------------------	--------------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
------------------------	--	--	------

➤ **Шведийн геологийн алба**

Шведийн геологийн алба нь Үйлдвэр болон инновацийн асуудал хариуцсан яамны удирдлагад ажилладаг төрийн байгууллага бөгөөд геологийн судалгаа хийх, геологийн мэдээллийг урт болон богино хугацааны нийгмийн хэрэгцээнд зориулан ханган нийлүүлэх болон чулуулаг, хөрс болон гүний усны чиглэлээрх хяналтын байгууллагын үүргийг гүйцэтгэдэг. Швед улсын Уул уурхайн хяналтын алба нь геологийн албандаа цуг байдаг бөгөөд тус хяналтын алба нь хайгуул болон олборлолтын тусгай зөвшөөрөл олгодог.

а) Үйл ажиллагаа

Геологийн суурь мэдээлэл цуглуулах, нийлүүлэх:	<ul style="list-style-type: none"> • Суурь чулуулгийн зураглал • Хөрсний зураглал • Гүний усны нөөцийн зураглал • Геохимийн зураглал • Геофизикийн зураглал
Финлянд улсад геологийн судалгаа хийж, судалгааг сайжруулан бэхжүүлэх:	<ul style="list-style-type: none"> • Швед улсын геологийн нөхцөл байдлын талаарх суурь мэдлэгийг бий болгох, хөгжүүлэх • Хүдрийн формац болон гүний эрдэсжилтийг тогтоох шинэлэг аргачлал боловсруулах • Хөрс, чулуулгийн тогтворжилт • Далайн ёроолын судалгаа • Бохирдуулагч бодис гүний ус, ус болон хөрс, нуур болон далайн тунадаст нэвтрэхээс үүсэх эрсдлийг тогтоох, мэдээлэх
Байгаль орчны зорилтуудыг хангахын тулд идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах	<ul style="list-style-type: none"> • Сайн чанарын гүний ус • Хорт бус орчин
Хамтын ажиллагаа	<p>Геологийн мэдээллийн чиглэлээрх хамтын ажиллагаа: Геологийн мэдээллийг хадгалах болон ханган нийлүүлэх асуудлыг зохицуулсан гэрээгээр зохицуулдаг.</p> <p>Олон улсын хамтын ажиллагаа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FODD - EURARE - GEMAS

b) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (Нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Шведийн геологийн алба нь хүлэр олборлолтын асуудлыг хариуцдаггүй ч энэ талаар тус байгууллагатай заавал холбогдох шаардлагатай байдаг. Мөн занарын хий олборлох зөвшөөрлийг Уул уурхайн хяналтын албанаас өгдөг бөгөөд геологийн алба нь мөн карбон бууруулах, хадгалах чиглэлээрх хяналтын үүргийг мөн гүйцэтгэнэ.

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
------------------	-------------------	--------------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
------------------------	--	--	------

➤ **Финляндын геологийн алба**

Финляндын геологийн алба (Финлянд хэлээр: *Geologian tutkimuskeskus-GTK*) нь тус улсын геологийн гол алба юм. Финляндын геологийн мэдээлэл нь дэлхий дээрх хамгийн сайн, хамгийн чанартай мэдээлэл хэмээн тооцогддог. Тус алба нь чулуулаг болон ашигт малтмалын тогтвортой ашиглалтын чиглэлээр ажилладаг. Үйл ажиллагааны хүрээнд ашигт малтмал болон эрчим хүчний салбарт аж үйлдвэрийн салбар болон нийтийн зүгээс урт хугацааны хөрөнгө оруулалт хийх, тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжин урамшуулахад чиглэдэг. Финляндын геологийн албаны мэдээлэл болон зөвлөх үйлчилгээ нь үндэсний болон олон улсын түвшинд хийгддэг. Тус албаны зорилго нь нөөцийн үнэлгээ хийх, метал хүдэр болон аж үйлдвэрийн ашигт малтмалыг олж илрүүлэхэд чиглэнэ. Геологийн алба нь Финлянд улсын хөдөлмөр эрхлэлт, эдийн засгийн яамны харьяа мэргэжлийн байгууллага бөгөөд 460 ажилтантай.

а) Үйл ажиллагаа

Геологийн суурь мэдээлэл цуглуулах, нийлүүлэх:	Суурь чулуулгийн зураглал Орчны хөрсний зураглал Гүний усны нөөцийн зураглал Геохимийн зураглал Геофизикийн зураглал Гүний ус Гео эрчим хүч Ашигт малтмалын потенциал Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ Байгалийн аялал жуулчлал
Финлянд улсад геологийн судалгаа хийж, судалгааг сайжруулан бэхжүүлэх:	Финляндын геологийн бүтэц, нөхцлийн талаар үндсэн мэдлэгийг боловсруулах, хөгжүүлэх Хүдрийн формац болон гүний эрдэсжилт тогтоох шинэлэг аргачлал боловсруулах Хөрс, чулуулгийн тогтворжилт Далайн ёроолын судалгаа Бохирдуулагч бодис гүний ус, ус болон хөрс, нуур болон далайн тунадаст нэвтрэхээс үүсэх эрсдлийг тогтоох, мэдээлэх
Байгаль орчны зорилтуудыг хангахын тулд идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах	o Сайн чанарын гүний ус o Хорт бус орчин
Хамтын ажиллагаа	Дижитал геологийн мэдээллийг хадгалах болон ханган нийлүүлэх асуудлыг гэрээгээр зохицуулдаг. Татаж авахад

	<p>үнэгүй. Хэвлэн нийтэлсэн материалыг гарах зардлаар нь үнэлэн хүргэдэг.</p> <p>Олон улсын хамтын ажиллагаа: Лаос – LAOFIMIN – ашигт малтмалын бараа бүтээгдэхүүнд дэмжлэг үзүүлэх; Вьетнам- VIETADAPT – Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох стратеги боловсруулах.</p> <p>Чингис төсөл– Геологийн төв лабораторын процессын хүчин чадлыг сайжруулах, шинэ тоног төхөөрөмж худалдан авахад туслах, ажилтнуудыг сургах. Энэхүү хамтын ажиллагааг улам гүнзгийрүүлэн газрын ховор элементэд шинжилгээ хийх чадавхийг сайжруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж байна?</p>
--	---

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (Нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
------------------------------------	--	---	---

Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ **Хятадын геологийн алба**

(a) Стратеги

БНХАУ-ын геологийн албаны зорилго нь:

- **Олон төрлийн геологийн мэдээллийн сан, геофизик болон геохими, зайн тандан судалгааны мэдээллийг ашиглан эрхэм зорилгоо хангах**
- **Хэрэгжиж буй бүхий л төслүүд нь БНХАУ-ын эдийн засаг, нийгмийн хэрэгцээнд нийцсэн байх**

Эрхэм зорилго

- Геологийн мэдээлэл цуглуулах, шинэчлэн сайжруулах;
- Ашигт малтмалын гол нөөцийг үнэлэх;
- Геологийн орчны судалгаа, үнэлгээ хийх;
- Геологийн шинжлэх ухааны онолын инновацийг сайжруулах;
- Геологийн судалгааны хүрээнд бий болсон бүтээгдэхүүнийг талуудад нийлүүлэх;
- Олон улсын солилцоо, хамтын ажиллагааг эрхлэн явуулах;
- Төслүүдийн хэрэгжилт дээр нэгдмэл зохион байгуулалт, бүтэц болон удирдлагыг хангах;
- Нэгдмэл удирдлагыг боловсронгуй болгох;

a) Эрх зүйн статус; эсвэл геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг гаар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид.

Тус газар нь Газар болон нөөцийн яамны харьяанд үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд тус яам нь газар, ашигт малтмал, далайн нөөц баялаг зэрэг нөөцийн төлөвлөлт, удирдлага, хамгаалалт болон зохистой ашиглалтыг хариуцдаг. Геологийн асуудал хариуцсан дэд сайд нь Хятадын геологийн албаны ерөнхийлөгчийн үүргийг гүйцэтгэдэг.

b) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (Нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

Геологийн алба нь Засгийн газар болон орон нутгийн захиргаадаас санхүүждэг бөгөөд бусад яамдтай мэргэжлийн түвшинд холбоотой ажилладаг.

Хятадын геологийн алба нь 50 гаруй улс, олон улсын геологийн байгууллагуудтай хамтран ажилладаг бөгөөд одоогоор 80 гаруй хамтын ажиллагааны гэрээнд гарын үсэг зураад байна. Тус улсад буй дэлхийн ашигт малтмалын мэдээллийн сан нь ойролцоогоор 100 гаруй улсыг багтаасан байдаг.

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай

Хөдөө аж ахуй зонхилсон

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

Тус геологийн албаны вебсайтад дурдсанаар геологийн мэдээллийг Үндэсний геологийн архивт хадгалдаг бөгөөд тэрхүү архив нь бүрэн хэмжээгээр тоон системд шилжсэн байна. Үүн дээр суурилан Үндэсний геологийн дижитал архивыг үүсгэсэн ч мэдээлэл авах, түгээх тал дээр тун учир дутмаг юм.

k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил

Вебд суурилсан дигитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ	Дээж, чулуулгийн төв	

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
------------------	-------------------	--------------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
------------------------	--	--	------

Вебсайт дээрээс цөөн тооны мэдээ олдсон бөгөөд мэдээлэл авах ямар нэгэн механизм байхгүй. Хараат бусаар гаргасан ямар нэгэн тайлан байхгүй харин 12 дугаар 5 жилийн төлөвлөгөөний биелэлтэд тус алба гарамгай амжилт үзүүлсэн тухай дурдсан байна.

11.2 Яамны бүтэц дэх агентлаг эсвэл газар

➤ Баруун Австрали мужийн геологийн алба

Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь холбооны засгийн газар бүхий тус улс дахь мужийн геологийн алба бөгөөд тус улсад мужуудын геологийн албад өөрийн хариуцсан нутаг дэвсгэр дээрээ геологийн асуудлыг зохицуулах үүргийг хүлээдэг.

(a) Стратеги

- Хайгуул болон орд нээн илрүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх: *Геологийн мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийн, хэвлэн нийтлэх;*
- Газар ашиглалтын төлөвлөлтийг мэдээллээр хангах: *Хариуцлагатай удирдлага, бодлогын зөвлөгөө, мэдээллийг бий болгон ханган нийлүүлэх;*

Геологи, геофизик

Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь тус мужийн геологийн зураглалыг хийж, тектоник тогтоц болон геологийн хувирлын талаарх мэдээллийг гарган бүс нутгийн хайгуулын загварт оруулан дэмжлэг үзүүлдэг.

Орон нутагт хийгддэг бүс нутгийн геологийн зураглалын үйл ажиллагаа нь тус мужийн олон төрөлт геологийн бүхий л салбарыг хамардаг. Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь соронзон, радиометрийн болон гравитацийн мэдээллийг мужийн хэмжээнд нэгтгэн гаргадаг. Тус албаны ажилладаг салбарууд нь:

- Галт уулын болон метаморф петрологи
- Геохими
- Геохронологи болон изотопын судалгаа
- Структур геологи
- Геофизикийн мэдээлэл хөрвүүлэх болон 3D загварчлал

- Сав газрын судалгаа
- Эрдэсжилтийн судалгаа
- Риголифын судалгаа.

Ашигт малтмалын хайгуул

Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь Уул уурхай, газрын тосны яамны харьяа бөгөөд Баруун Австралийн тухай геологийн мэдлэг, ойлголтыг сайжруулах замаар ашигт малтмалын хайгуулын үйл ажиллагаанд хийх хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж, геологийн мэдээллийг хайгуулын салбарт нийлүүлж, хайгуулын үйл ажиллагааны үр ашгийг дээшлүүлэн, эрсдлийг бууруулахад дэмжлэг үзүүлдэг.

Геологийн зөвлөгөө

Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь доорх хуулийн дагуу ашигт малтмалын хайгуулын салбарт геологийн зөвлөгөө өгдөг:

- *Уул уурхайн хууль 1978*
- *Эргийн гадуурх ашигт малтмалын хууль 1994*

Эдгээр хууль тогтоомжууд нь ашигт малтмалын хайгуулын компаниудаас жил тутам өөрсдийн хайгуулын ажлын үр дүнг тайлагнаж байхыг шаарддаг бөгөөд хайгуулын хүрээнд цуглуулсан бүхий л мэдээллээ Уул уурхай, газрын тосны яаманд гарган өгөхийг шаарддаг. Тухайн мэдээллийн нууцлалыг хадгалах заагдсан хугацаа дуусахад хайгуулын тайлангууд болон мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй болгосноор өмнө хийгдсэн хайгуулын ажлыг дахин давтан хийх шаардлагагүй болно. Эдгээр тайлангуудыг [Western Australian Mineral Exploration Index \(WAMEX\)](#) холбоосоор татан авч болно.

Геологийн алба нь мөн уул уурхайн тусгай зөвшөөрөл авах чиглэлээр зөвлөгөө өгдөг үүний хүрээнд голлох эрдэсжилтийн тухай мэдээлэл өгдөг бөгөөд өргөдөл гаргаж буй этгээдүүдийг Уул уурхайн тухай хуулийн 74 болон 74а дээр заасны дагуу сонгон шалгаруулдаг. Энэхүү Эрдэсжилтийн тайланг геологийн албанаас баталгаажуулсаны дараагаар олон нийтэд нээлттэй болгодог.

Шинэ бүс нутаг дахь хайгуул

Баруун Австралийн их сургууль дахь Хайгуулын төв ба Геологийн алба нь ESRI ArcGIS платформ дээрх нэмэлт цэсийг боловсруулан гаргаад байна. [Integrated Exploration Platform \(IEP\)](#) нь шинэлэг, интерактив визуал нөхцөл болон зураг дээр шинжилгээ хийх боломжийг хангадаг бөгөөд эдгээрээр дамжуулан геологийн мэдээллийг хөрвүүлдэг. IEP төслийг Австралийн судалгааны хороо санхүүжүүлж байна.

Газрын тос, байгалийн хий болон газрын гүний эрчим хүч

Баруун Австралийн геологийн алба нь Баруун Австралийн сав газрууд дахь боломжит геологийн нөөц бүхий газруудад газрын тос болон газрын гүний эрчим хүчний судалгаа, үнэлгээг хийдэг. Тус албаны хийж буй үнэлгээ нь тухайн албанд буй болон шинээр цуглуулсан геологи, геофизик, геохими болон температурын мэдээлэл дээр үндэслэн хийгддэг.

Хайгуулын үйл ажиллагааг дэмжин урамшуулах хөтөлбөр (EIS)

Хайгуулын үйл ажиллагааг дэмжих хөтөлбөр нь муж улсын засгийн газрын зүгээс хэрэгжүүлж буй мужийн ашигт малтмалын салбарын урт хугацааны тогтвортой байдлыг хангах зорилго бүхий хайгуулын ажлыг дэмжих хөтөлбөр юм.

Энэхүү 130 сая долларын санхүүжилт бүхий хөтөлбөрийг тус мужийн төвлөрүүлж буй нөөцийн төлбөрөөс санхүүжүүлж буй бөгөөд 2009 оноос 2017 оныг хүртэл хэрэгжинэ. Хөтөлбөрийн гол зорилго

нь хувийн хэвшлийн зүгээс хийх хайгуулын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, шинэ ашигт малтмал болон эрчим хүчний эх үүсвэр нээн илрүүлэхийг дэмжих явдал билээ. Тус бүс нутаг дахь шинэ нээлт, орд нь тус мужийн геологи, эрдэс баялгийн тухай мэдлэгийг нэмэгдүүлж, хөдөлмөр эрхлэлтэд дэмжлэг үзүүлэх юм. Тус хөтөлбөрийн ихэнх үйл ажиллагаа нь хараахан судлагдаагүй буй шинэ бүс нутгуудад төвлөрч байна.

EIS хөтөлбөрийг Уул уурхай, газрын тосны яамнаас удирдан хэрэгжүүлж буй бөгөөд доор дурдсан өндөр түвшний 5 хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжиж байна. Үүнд:

- Хайгуулын үйл ажиллагааг дэмжих
- Шинэлэг хэлбэрийн өрөмдлөгийг хөхиүлэн дэмжих
- Геофизикийн болон геохимийн судалгаа
- 3D зураглал
- Салбарын стратегийн судалгаа

Хөтөлбөрийн хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн үйл ажиллагааны үр дүнг төрөл бүрийн хамаарах байгууллагуудын вебсайт болон [eBookshop](#) дээр байршуулан олон нийт чөлөөтэй үзэх боломжийг хангажээ.

Хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжсэн төслүүд болон гарсан хэвлэмэл материалыг [Product and service outputs from the EIS to January 2015](#) холбоосоор үзнэ үү.

Хайгуулын үйл ажиллагааг дэмжих хөтөлбөрийн талаарх эдийн засгийн нөлөөллийн талаарх хараат бус судалгааг ACIL Allen Consulting компани 2015 онд хийжээ. Тус судалгаа нь тухайн хөтөлбөр нь мужийн эдийн засагт ихээхэн хэмжээний үржүүлэх нөлөөлөл үзүүлсэн болохыг баталсан байна.

b) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (Нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
-----------------------	----------	---------	--------------------

Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

л) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

м) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

2012 онд Баруун Австрали мужийн геологийн албанд хийсэн үнэлгээнд доорх дүгнэлтийг гаргажээ: “... Баруун Австрали мужийн геологийн алба нь маш үр дүнтэй удирдлага бүхий үр ашигтай ажиллаж буй хангалттай нөөц бүхий байгууллага юм. Тус геологийн алба нь өөрийн муж улсын төлөө үйлчилгээ үзүүлэх үүргээ сайн биелүүлж байна. Хамаарах оролцогч талууд геологийн албыг өндөр үнэлж, дэлхийн хэмжээний геологийн алба хэмээн үзэж байна” гэжээ.

2012 оны энэхүү тайлангаар доорх зөвлөгөөг өгчээ: “Үр дүнтэй геологийн алба нь хэвийн төсвийн хүрээнд хийж гүйцэтгэх боломжгүй өндөр зардал бүхий геофизикийн болон бусад хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх нөөц болон чадавхитай байх ёстой. Шаардлагатай санхүүжилтийн шинэ загвар нь тус муж улс нь ашигт малтмалын нөөцөөс хамааралтай, орчин үеийн геологийн судалгаанд зарцуулах зардлын ач холбогдлыг сайтар харгалзсан байх нь зүйтэй” гэжээ.

➤ Канадын геологийн алба

Канадын геологийн алба нь холбооны улсын үндэсний геологийн алба бөгөөд тус газрын удирдлага доор муж улсуудын геологийн албад үйл ажиллагаа явуулдаг ба тэдгээр нэгж бүр нь өөрийн нутаг дэвсгэр дэх геологийн асуудлыг хариуцдаг.

а) Стратеги

Эрхэм зорилго

Хайгуулын ажлын үр ашигтай байдлыг хангах, эрдэс баялаг болон эрчим хүчний салбарын олон улсын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх болон эргийн болон эх газрын геологийн талаар мэдээлэлээр хангах, Канадын иргэдийн аюулгүй амьдрах нөхцөл байдлыг хангах зорилгоор олон нийтэд зориулан геологийн мэдээллийг ханган өгөх.

Алсын хараа

Олон улсын хэмжээний, хүртээмжтэй геологийн шинжлэх ухаанаар дамжуулан, геологийн динамик болон байгалийн нөөцийн талаарх ойлголтыг байнга сайжруулах замаар Канад улсын хөгжил цэцэглэлтийг ханган, өргөжүүлэх.

Тэргүүлэх чиглэлүүд

Тэргүүлэх чиглэх	Стратегийн зорилтууд	Үүрэг роль
Геологийн шинжлэх ухааныг ашиглан Канадын нөөц баялгийн нээн илрүүлэх	Хайгуулын ажлын үр ашиг болон Канадын эрчим хүч болон ашигт малтмалын салбарын олон улсын өрсөлдөх чадварыг сайжруулах, геологийн мэдээлэлээр хангах замаар газар ашиглалтын чиглэлээр ухаалаг шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх	Холбооны засгийн газрын хүрээнд Канадын геологийн алба нь олон нийтэд геологийн мэдээлэл, дээр дурдсан сорилтуудыг шийдэхэд шаардлагатай мэдлэгийн бүтээгдэхүүнийг түгээх гол байгууллага юм
Нөөцийн хариуцлагатай ашиглалтыг хангах зорилгоор байгаль орчны геологийн үйл ажиллагааг эрхлэн явуулах	Зохицуулалтыг сайжруулан, байгалийн нөөц баялгаас байгаль орчинд үзүүлэх эрсдлийг бууруулах, геологийн найдвартай мэдээллийг ханган нийлүүлэх	Канадын геологийн алба нь доор дурдсан үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг тэргүүлэх холбооны агентлаг юм: <ul style="list-style-type: none">• Шинээр хэрэгжүүлж буй төслүүдийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээг хянан үзэж, тухайн үнэлгээ нь орчин үеийн геологийн мэдлэгийг тусгасан эсэхийг шалган баталгаажуулах. Энэ нь Канадын байгаль орчны үнэлгээний тухай 2012 оны хуулиар заагдсан шаардлага юм.• Холбооны зохицуулах эрх бүхий байгууллагад тайлан болон зөвлөмжүүдийг гарган өгөх, ингэснээр шийдвэр гаргалтад эрсдлийн үнэлгээний талаарх геологийн орчин үеийн мэдлэгийг тусгах• Байгалийн геологийн үйл явцын ялгаатай талуудыг тодорхойлох шинэ арга, аргачлал боловсруулах, үүгээр дамжуулан байгаль орчинд нөлөөлөх байдлыг бууруулах

		<ul style="list-style-type: none"> • Ашигт малтмал болон эрчим хүчний нөөцийн үнэлгээг холбооны газар нутгийг хамруулан хийж, газар ашиглалт, хамгаалалттай газар нутаг болон паркийн хил хязгаарыг тогтоох шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх;
Геологийн шинжлэх ухааныг олон нийтийн аюулгүй байдал, эрсдлийг бууруулахад ашиглах	Канад улсад тохиох байгалийн гамшиг, аюулаас үүдэх эдийн засаг, нийгэм болон байгаль орчны нөлөөллийг бууруулах.	Мужийн хэмжээнд арга хэмжээ авах боломжгүй өргөн хүрээтэй гамшиг, аюул тулгарах тохиолдолд Канад улсад холбооны засгийн газар нь онцгой байдлыг удирдлагын үйл ажиллагаанд оролцдог бөгөөд геологийн алба нь энэхүү үйл ажиллагаанд гол хувь нэмрийг оруулдаг
Нээлттэй геологи (<i>Open Geoscience</i>) нь <i>Нээлттэй засаглалын хүрээнд нийтийн геологийн үйл ажиллагааг явуулах ойлголт юм.</i>	Нээлттэй геологийн чиглэлээрх Засгийн газар болон бусад оролцогч талуудын өнөөгийн болон ирээдүйн хэрэгцээг хангах, үүнд мэдлэг болон цуглуулсан мэдээллийг үр дүнтэйгээр удирдан ашиглах.	Геологийн мэдлэгийн мөчлөгийн хүрээнд геологийн албаны үндсэн чиг үүрэг нь: <ul style="list-style-type: none"> • архивын мэдээлэл бүрдүүлэх, цуглуулах, баталгаажуулах, хадгалах • шинжлэх ухааны болон бодлогын дүн шинжилгээ хийх • мэдлэгийн бүтээгдэхүүнийг хэрхэн ашиглаж буй, стратегийн зорилтод энэ нь ямар нөлөөлөл үзүүлж буй талаар мэдээлэл цуглуулан, мэдлэгтэй байх
Ард иргэд, шинжлэх ухаанд тэргүүлэх чиглэлийг бий болгон, хөгжүүлэх	Өөрсдийн мэдлэг, туршлагыг ашиглан, геологийн албаны үйл ажиллагааны үр ашгийг сайжруулах	Канадын геологийн алба нь 2020 оныг хүртэлх зураглал буюу Канадын засгийн газрын зүгээс иргэдэд хүрч үйлчлэх төлөвлөгөө/хандлагыг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлдэг.

Стратегийн зорилтод оруулах шинэ хувь нэмэр – Канадын геологийн алба нь одоогоор өндөр түвшний 4 зорилго бүхий зорилтуудыг бэлтгэн гаргаж буй бөгөөд эдгээр нь удахгүй хэрэгжиж эхэлнэ:

- **Хүмүүс** – Тэргүүлэх чиглэлийг тогтоож, суурьшуулан бий болгон, урамшуулах, инноваци болон төвлөрөл, хийж буй бүхий л үйл ажиллагаа нь үндсэн зорилгод хувь нэмэр оруулж буй эсэхийг баталгаажуулах, зорилгоо биелүүлэхэд шаардлагатай ур чадвар болон мэдлэгийг байнга бий болгон, хөгжүүлэх, нөөц эх үүсвэрийг үр дүнтэйгээр удирдах.
- **Түншлэл** – Хамгийн шилдэг нөөцийг (мэдлэг, байгууламж, тоног төхөөрөмж, дэд бүтэц) хүртээмжтэй ашиглан харилцан ашигтай үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор дотоод болон гадаад хамтын ажиллагааг эрэлхийлэн, хөгжүүлэх.

- **Хөтөлбөр** – Геологийн шинжлэх ухааныг төрийн тэргүүлэх чиглэлд тусган ажиллах, урган гарч буй хэрэгцээ болон эргэн тайлагнал геологийн шинжлэх ухааныг тусгах, урт болон богино хугацааны зорилтуудыг хангах зорилгоор геологийн төслийн багцийг бий болгон хэрэгжүүлэх, өнөөгийн үйл ажиллагааг хадгалан явуулж ирээдүйн үйл ажиллагаанд тэргүүлэх инновацийг гаргахад чиглэн ажиллах.
- **Байгууллага** –Дотоод дахь үр дүн бүхий түншлэлээр дамжуулан ажилтнууд хэрэгцээтэй мэдээлэл, мэдлэгийг үнэ төлбөргүйгээр, саадгүйгээр хүлээн авч, үүгээр дамжуулан зорилтоо хангах, мэргэжлийн хөгжлийн үйл ажиллагааг дэмжих.

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин ба нөөц)		Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

Канадын геологийн алба нь байгаль орчин болон нөөцийн асуудлыг зэрэг хариуцдаг Канадын байгалийн нөөцийн яамны Геологийн шинжлэх ухааны секторт харьяалагддаг. Геологийн алба нь шинжлэх ухааны байгууллага бөгөөд төрийн байгууллагын статустай.

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

Тус геологийн алба нь төрийн бусад байгууллага, аж үйлдвэрийн салбар болон дотоод болон гадаадын их сургуулиудтай хамтрах замаар зардал хуваалцах чиглэлд түлхүү шилжиж байна.

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

л) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

м) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ Бритиш Колумб мужийн геологийн алба

Бритиш Колумб мужийн геологийн алба нь олон нийтэд зориулсан ашигт малтмалын геологийн болон шинжлэх ухааны мэдээлэл, мужийн ашигт малтмалын хэтийн төлвийн тухай мэдээлэл хөгжүүлэх, хадгалах үүрэг бүхий яамны харьяа, муж дахь салбар байгууллага юм.

а) Үйл ажиллагаа

Бритиш Колумб мужийн геологийн албаны үндсэн үүргийн нэг нь тус мужийн ашигт малтмалын хайгуулын салбарт хөрөнгө оруулалт татах зорилгоор геологийн мэдээллээр хангах явдал билээ. Канадын үндэсний геологийн алба нь муж улсуудын албадын хийж буй үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, нөхвөрлөх үүрэг рольтой бөгөөд тухайн мужуудын зүгээс хийсэн геологийн нөхцөл байдал, ашигт малтмалыг олж илрүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэн ажилладаг. Үндэсний болон мужийн геологийн албад нь ашигт малтмалын орд илрүүлэх, олборлох үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлсэнээр бүс нутгийн эдийн засгийг хөгжүүлэн, Бритиш Колумб муж болон Канад улсын оршин суугчдын амьдралын өндөр стандартыг хангаж байдаг.

Өөрийн хүлээсэн үүргээ үр дүнтэй хэрэгжүүлэхийн тулд Засгийн газар нь аж үйлдвэрийн салбарын зүгээс зөвлөгөө өгөх талуудыг хайн олж, тэдний өгсөн зөвлөгөөн дээр үндэслэн геологийн ямар судалгаа, шинжилгээ нь хамгийн чухал болохыг тодорхойлон гаргадаг. Ийнхүү тодорхойлон гаргахдаа хамаарах талууд/үйлчлүүлэгч болон хувийн хэвшлийг төлөөлөх зөвлөх бүлэгтэй хамтарсан уулзалт хийх замаар шийддэг. Мужийн геологийн алба нь техникийн хороотой бөгөөд тус хороонд олон талуудын төлөөлөл жишээ нь Бритиш Колумбын болон Юконы уул уурхайн танхим, Канадын уул уурхай, металлургын хүрээлэн, Бритиш Колумбын уул уурхайн ассоциац зэрэг багтаж геологийн албаны зүгээс гаргасан эдийн засгийн хөгжлийн хөтөлбөрийг хэлэлцдэг. Геологийн салбарын урт хугацааны төлөвлөлтийн хувьд Канадын мужууд нь салбар болон Засгийн газрын хамтарсан семинар зохион байгуулан ирэх 5-10 жилд ямар төсөлд түлхүү анхаарал хандуулах талаар хэлэлцэн тохирдог.

- **Суурь чулуулгийн зураглал**

Геологийн алба нь геологийн мэдээлэл шаардлагатай буй олон төрлийн үйлчлүүлэгч талуудад хандан мэдээлэл гарган өгөхийн тулд суурь чулуулгийн зураглал хийж, тухайн талуудад мэдээлэл өгч, шинээр ашигт малтмалын орд нээх, аюул ослыг урьдчилан таамаглах, эрчим хүчний эх үүсвэрийн хайгуул хийх болон геотехникийн судалгаа хийж гүйцэтгэх боломжийг олгодог.

- **Ашигт малтмалын орд**

Ашигт малтмалын ордын судалгааг төв болон мужийн түвшинд хийж гүйцэтгэдэг бөгөөд гол зорилго нь ашигт малтмалын хайгуулыг эрчимжүүлэх, шинэ хүдрийн биет олж илрүүлэх, нөөцийг үнэлэх, зохицуулах зэрэгт хамаарах мэдлэгийн суурийг бий болгодог.

- **Аж үйлдвэрийн салбарын хэрэглээний эрдсийн судалгаа**

Төрөл бүрийн чиглэлээр санал болгож буй төслүүд нь аж үйлдвэрийн хэрэглээний эрдсийн зах зээлийн судалгаа байдаг бөгөөд үүнд карбонатит, шүлтлэг интруз ба тантали, алмаз агуулагч чулуулаг, аж үйлдвэрийн эрдсүүд зэрэг байна.

- **Сэдэвчилсэн төслүүд**

Олон тооны боломжит төслүүдийг төрийн зүгээс боловсруулан санал болгодог. Эдгээр нь Бритиш Колумб мужийн геологийн нөхцөл байдалтай холбоотой бөгөөд үүгээр дамжуулан эдийн засгийн геологийн талаар тааруу буй мэдлэгээ сайжруулан, мужийн хэмжээнд буй геологийн мэдээллийг хөрвүүлэн, нэгтгэх боломжийг хангадаг.

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
--	---	---	---------------------

Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)
--------------------------------	---	---	--

Бритиш Колумб мужийн геологийн албаны гаргасан бүхий л хэвлэмэл материалыг үнэ төлбөргүйгээр татан авч болно. Мөн тус геологийн албан дээр төр-хувийн хэвшлийн түншлэлийг анхааран хөгжүүлдэг.

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт ертөмтгий байдал	Ус/бохирдолд ертөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
-----------------------	----------	---------	--------------------

Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ Ботсвани улсын геологийн судалгааны алба, Геологийн судалгааны газар, Ашигт малтмал, эрчим хүч, усны нөөцийн яам

(a) Үйл ажиллагаа

Геологийн судалгааны алба нь чулуулаг, ашигт малтмал, усны нөөцтэй холбоотой геологийн мэдээллийг цуглуулах, үнэлэн дүгнэх, архивлан хадгалах болон түгээх үйл ажиллагааг хариуцан гүйцэтгэдэг. Тус алба нь ашигт малтмалын хайгуулын чиглэлээр ажиллаж буй компаниудад мөн Ботсвани улсад уул уурхайн олборлолтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах сонирхолтой буй компаниудад зөвлөгөө, мэдээлэл өгдөг. Аж үйлдвэрийн салбарт ашиглах боломжтой ашигт малтмалын үндэслэл судалгааг мөн тус алба хийж гүйцэтгэдэг бөгөөд импортын түүхий эдийн хамаарлыг бууруулах зорилгоор энэхүү үйл ажиллагаанд анхаарал хандуулдаг байна. Мөн геологийн судалгааны алба нь тус улсын томоохон гүний усны системийн судалгааг хийж, зохистой ашиглалт, хамгаалалтын үйл явцыг ханган ажилладаг.

Ашигт малтмал, эрчим хүч, усны нөөцийн яамны үндсэн чиг үүрэг:

- Усны тогтвортой хангамжид зориулсан дэд бүтэц, үйлчилгээг ханган нийлүүлэх

- Ашигт малтмалын салбарын хөгжлийг хангах
- Үр ашигтай удирдлага, чанарлаг түншлэлийн хүрээнд найдвартай эрчим хүчний ханган нийлүүлэлтийг баталгаажуулан, амьдралын чанар болон үндэсний хөгжлийг хангах.

b) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Геологийн судалгааны албыг шууд хариуцан, удирддаг яам нь Ашигт малтмал, эрчим хүч, усны нөөцийн яам бөгөөд тус яам нь мөн эрчим хүч, уул уурхай, усны асуудлыг хамаарах тусдаа газар хэлтэсүүдээр дамжуулан зохицуулдаг.

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
-----------------	------------------------	---------------------------	----------------

Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

Хөрсний судалгаа нь Хөдөө аж ахуйн яамны харьяа Тариалангийн газрын чиг үүрэгт багтах бол инженер геологийн үйл ажиллагааг Дэд бүтэц, шинжлэх ухаан, технологийн яамны харьяа Барилга, инженерийн газар хариуцдаг байна.

k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ Намиби улсын геологийн алба

(a) Үйл ажиллагаа

Намиби улсын геологийн алба нь Уул уурхай, эрчим хүч эрхэлсэн яамны газар хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулдаг ба Уул уурхай, эрчим хүч, алмазны асуудал хариуцсан газартай зэрэгцэн үйл ажиллагаа явуулдаг. Тус геологийн алба нь Намиби улсын ашигт малтмал, геологийн нөөцийг хөгжүүлэх, тогтвортой хөгжлийг дэмжих, байгаль орчныг хамгаалах чиглэлд ихээхэн чухал үүрэг ролийг гүйцэтгэдэг. Намибийн геологийн алба нь мөн газар ашиглалттай холбоотой шийдвэр гаргалтыг зохицуулж, уул уурхайн болон газрын тосны салбарт хөрөнгө оруулалтыг татаж, геологийн шинжлэх ухааны талаар мэдлэг нэмэгдүүлж, Намиби улсын ард иргэдэд геологийн шинжлэх ухаан, хүрээлэн буй орчин болон эдгээр хоорондын уялдаа холбооны талаарх системтэй мэдлэгийг олгодог.

b) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

c) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх

	зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх		
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Геологийн албыг хариуцдаг үндсэн яам нь Ашигт малтмал, түлш эрчим хүч болон усны нөөцийн яам юм. Тус яам нь мөн газрын тос, алмаз, уул уурхай, усны асуудлыг өөрийн бүтцийн геологийн болон бусад албадаар дамжуулан зохицуулдаг. Геологийн алба нь зохицуулах үүрэг бүхий бусад газрыг зөвлөгөө, мэдээллээр хангадаг. Мөн NAMCOR хэмээх төрийн өмчит компани үйл ажиллагаа явуулж байна.

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

k) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ			

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ **Тайваний геологийн төв алба**

(а) Үйл ажиллагаа

Геологийн төв алба нь Эдийн засгийн харилцааны яамны харьяа агентлаг бөгөөд геологийн судалгаа, хайгуулын чиг үүргийг гүйцэтгэдэг. Тус албаны бусад үндсэн үүрэгт геологийн суурь мэдээлэл агуулсан зургийг эмхэтгэх ажил мөн багтана. Тус алба нь мөн үндэсний эдийн засаг, хот байгуулалт, томоохон дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтад чухал ач холбогдол бүхий байгаль орчны геологи, гидрогеологи, геологийн гаралтай аюул гамшиг, идэвхтэй хагарлууд, газар хөдлөлийн геологи, хөрсний шилжилт нуралт, инженер геологи, ашигт малтмал болон эрчим хүчний эх үүсвэрүүд (газрын гүний, хий) зэрэг салбарын хариуцдаг.

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/ Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Эдийн засгийн харилцааны яам нь геологийн албатай ижил статус бүхий, нөөцийн удирдлагын чиг үүрэг бүхий газар, агентлагтай.

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

Тус геологийн алба нь мөн илүү зардал хуваалцах зарчмаар хамтран ажиллах хэлбэрт түлхүү шилжиж буй бөгөөд төрийн бусад байгууллагууд, аж үйлдвэрийн салбарын төлөөлөл, дотоод болон гадаадын их сургуулиудын төлөөллийг илүү хамруулан хамтран ажиллаж байна.

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

Тайвань дахь өнөөгийн уул уурхайн салбар нь үндсэндээ гантиг, цементийн үйлдвэрлэлийн шохойн чулуу, гар урлалд ашиглах чулуу, барилгын элс, хайрга зэрэг бүтээгдэхүүний олборлолтод төвлөрч байна. Тайвань дахь уул уурхайн үйл ажиллагааг Эдийн засгийн харилцааны яамны харьяа Уул уурхайн газар зохицуулдаг. Харин усны асуудлыг тус яамны агентлаг болох Усны газар хариуцдаг.

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл

Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

Тайваний чичирхийлэл судлалын сүлжээг Цаг уурын төв товчоо эрхлэн явуулдаг ба геологийн алба нь тус товчооноос мэдээлэл авдаг ажээ.

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ		

л) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

м) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

11.3 Агентлагын доторх хэлтэс

➤ Үндэсний геологи, уул уурхайн үйлчилгээ, Чили

(а) Стратеги

СЕРНАГЕОМИН (SERNAGEOMIN) нь Чили улсын төрийн байгууллага/агентлаг юм. Тус агентлагын үндсэн чиг үүрэг нь төр болон хувийн хэвшилд геологийн мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх, техникийн туслалцаа үзүүлэх болон Чили улс дахь уул уурхайн салбарыг зохицуулах явдал юм. СЕРНАГЕОМИН нь Чили улсын Уул уурхайн яамнаас хамааралтай байгууллага юм.

Чилийн геологийн алба нь үндсэндээ ашигт малтмалаар баялаг мужуудад геологийн зураглал хийх үйл ажиллагааг явуулдаг. Тус албан дээр мөн гидрогеологийн болон геотермийн хөтөлбөр, геологийн гаралтай аюул болон газар ашиглалтын төлөвлөлтийн хөтөлбөрүүд байдаг ч тус алба нь газрын тосны болон сав газрын судалгааг эрхлэн явуулдаггүй. Харин энэхүү үүргийг төрийн өмчит газрын тосны компани болох “Эмпресса насионал дэл петролио” (Empresa Nacional del Petróleo (ENAP)) хариуцдаг. Энэ нь чиг үүргийн хувьд харилцан зөрчилдөөнтэй, үйл ажиллагааны уялдааг хангаагүй бүтэц хэмээн тооцогддог бөгөөд үндэсний газрын тосны компани нь геологийн албатайгаа өрсөлдөн, үндэсний

геологийн албаны үүрэг, ролийг гүйцэтгэж буй нь тохиромжгүй шалгуур бөгөөд CEPНАГЕОМИН нь энэхүү судалгааны шалгуурт нийцээгүй болно.

➤ **Вьетнам улсын геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар**

(а) Стратеги

Вьетнам улсын геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар нь Байгалийн нөөц, байгаль орчны яамандаа харьяалагддаг бөгөөд геологи, ашигт малтмалын асуудлыг удирдах төрийн чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг. Геологи, ашигт малтмалын газрыг тус улсын Ерөнхий сайдын 2011 оны 5 дугаар сарын 4-ний өдрийн шийдвэрээр Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар болгосон. Одоо үйл ажиллагаа явуулж буй Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар нь тус улсыг хамарсан нийт 14 нэгжтэй, 2300 гаруй ажилтантай бөгөөд 1000 орчим нь бакалавр болон магистрын зэрэгтэй боловсон хүчин байна. Тус улсад 2010 онд батлагдсан Ашигт малтмалын хууль хэрэгжиж байна.

Газрын тостой холбоотой бүхий л асуудлыг төрийн өмчит газрын тосны компани болон Петро Вьетнам хариуцдаг.

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин ба нөөц)		Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (офшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Эдийн засгийн харилцааны яам нь геологийн албатай ижил статус бүхий, нөөцийн удирдлагын асуудал эрхэлсэн газар болон агентлагуудтай.

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

Ашигт малтмалын чиглэлээр хийх геологийн үндсэн судалгааны санхүүжилт нь доор дурдсан эх үүсвэрээс хийгддэг:

+ Улсын төсөв (бизнес-эдийн засгийн бус зардал); ашигт малтмалын суурь судалгаанд зарцуулсан зардлын нөхөн төлбөрийн орлого болон улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн зардлын нөхөн төлбөр; ашигт малтмалын олборлолтын тусгай зөвшөөрлийн орлого, тусгай зөвшөөрөл дуудлагаар борлуулсаны орлого;

+ Ерөнхий сайдын баталсан дэмжлэг үзүүлэх хөрөнгө оруулалтын төслүүдийн жагсаалтын дагуу геологийн суурь судалгаанд зориулсан дотоод, гадаадын байгууллагууд, хувь хүмүүсийн оруулсан хөрөнгө.

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

и) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

Тайваний чичирхийлэл судлалын сүлжээг Цаг уурын төв товчоо эрхлэн явуулдаг ба геологийн алба нь тус товчооноос мэдээлэл авдаг ажээ.

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ		

л) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

м) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

11.4 Шинжлэх ухааны институт

➤ Чехийн геологийн алба

(а) Үйл ажиллагаа

Чехийн геологийн алба нь тус улсын төрийн геологийн судалгааны алба бөгөөд чиг үүргийн хувьд Байгаль орчны яамны зүгээс баталгаажуулсан чиг үүргийг гүйцэтгэдэг. Үүнд:

- Геологийн судалгаа, зураглал
- Чулуулгийн орчин болон хамгаалагдсан байдал
- Ашигт малтмал, үүнээс байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл
- Геологийн гаралтай аюул, урьдчилан сэргийлэх болон нөлөөллийг бууруулах
- Геологийн мэдээллийн удирдлага, мэдээлэл түгээх

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

с) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

Чехийн геологийн албаны мэдээллийн портал болох вебсайт болон газрын зургийн серверээс үнэ төлбөргүй авч болох мэдээллээс гадна тус алба нь хэрэглэгчдийн захиалгаар геологийн мэдээллийн сан дахь вектор мэдээлэл, тоон системийн зургийн архиваас растер зураг, тайлангуудын дижитал хувь, Геофонд дахь экспертүүдийн дүгнэлт, шинжилгээний болон бусад мэдээллийн жагсаалт зэргийг гарган өгөх боломжтой.

д) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

2013 онд Чехийн геологийн алба нь нийт 297,219,000 крон орлого олсоны 111,604,000 кронг Байгаль орчны яамнаас, 118,885,000 кронг улсын төсвийн бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлжээ.

е) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

ф) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
-----------------	------------------------	---------------------------	----------------

Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

г) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа	Далайн судалгаа (гэрээгээр)

		(гэрээгээр)	
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ		

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ Японы геологийн алба

Японы геологийн алба нь дотоод болон гадаадад чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулдаг. Үйл ажиллагааны хувьд газар хөдлөлт, цунами болон цөмийн хаягдлыг хадгалах чиглэлээр онцгой анхаарал хандуулдаг. Тус геологийн алба нь Монгол улсын Говийн бүсэд газрын ховор элементийн хайгуулын чиглэлээр АМГ-тай хамтран ажиллахын зэрэгцээ “Нэг геологи” (One Geology) төслийн хүрээнд Монгол улсын геологийн зураглалыг боловсруулах чиглэлээр ажиллаж байна. Тус алба нь мөн Японы хайгуулын компаниудад дэлхийн хэмжээнд газрын тос, байгалийн хийн хайгуул хийхэд нь дэмжлэг үзүүлдэг.

(a) Үйл ажиллагаа

Геологийн суурь мэдээлэл цуглуулах, нийлүүлэх болон мониторинг хийх:	<ul style="list-style-type: none"> • Суурь чулуулгийн зураглал • Хөрсний зураглал • Гүний усны нөөцийн зураглал • Геохимийн зураглал • Гүний усны мониторинг • Идэвхтэй хагарлын мониторинг • Зүүн болон Зүүн Өмнөд Ази дахь геологийн гаралтай аюулын зураглал • Гравитацийн мэдээлэл • Суурь чулуулаг дахь петрофизикийн мэдээлэл • Геофизикийн зураглал
Японы геологийн судалгааны талаар мэдээлэл цуглуулах, мэдээллийг сайжруулах, дэлхий нийтийн геологийн мэдээллийг бий болгох:	<ul style="list-style-type: none"> • Япон улсын геологийн нөхцлийн талаар суурь мэдлэгийг боловсруулан гаргах • Газрын гүний эрчим хүч • Хэт гүний хүдэржилт олж илрүүлэх шинэ аргачлалыг боловсруулах

	<ul style="list-style-type: none"> • Чулуулаг материалын тогтвортой ханган нийлүүлэлт • Бохирдуулагч бодис гүний ус, ус, хөрс болон нуур, далайн тунадасд учруулах эрсдлийг судлах, мэдээлэл түгээх • Нэг Геологи төсөлд GEOGRID серверийн технологи, веб зураглалыг ашиглан Монгол улсын геологийн зураглалыг бэлтгэх (2016 оны байдлаар хараахан дуусаагүй буй)
Япон улсын байгаль орчны зорилтуудын биелэлтийг хангах идэвхтэй үйл ажиллагаа	<ul style="list-style-type: none"> • Гүний усны бохирдлын эрсдэл • Хөрсний бохирдол, цөмийн хаягдлыг хадгалах, хаях • Нүүрсхүчлийн давхар исэл хадгалах • Далайн эргийн бүсийн мониторинг • Галт уул, газар хөдлөл • Японы Геопаркуудыг дэлхийн геопаркын сүлжээнд сурталчлах
Гадаад хамтын ажиллагаа, гадаад улс орон дахь хайгуулын үйл ажиллагаа	Олон улсын хамтын ажиллагаа: Японы геологийн алба нь Монгол улсын АМГ-тай хамтран ажиллаж Говийн бүсэд газрын ховор элементийн хайгуулын үйл ажиллагаа явуулж байна. Энэхүү чухал ач холбогдол бүхий элементийг үндсэндээ Хятад улс нийлүүлдэг. Япон улсын хувьд байгалийн нөөц баялаг хязгаарлагдмал тул геологийн алба нь газрын тос, байгалийн хий болон далайн ёроолын хийн гидратын хайгуулыг голлон явуулдаг. Ази тивийн сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэр, тогтвортой хөгжлийн чиглэлд голлон хувь нэмэр оруулдаг.

б) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц)	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

в) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

--	--	--	--

d) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

e) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

f) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

g) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

h) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

i) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
---	---	---	---

Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)
-----------------------	---	--	---

j) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

к) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ		

l) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

m) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

➤ АНУ-ын Геологийн алба (USGS)

2012 оноос хойш АНУ-ын Геологийн албаны шинжлэх ухааны чиглэлийн үйл ажиллагаа нь үндсэндээ зургаан гол сэдэв буюу үйл ажиллагааны салбарт төвлөрч байна. Эдгээрт:

- (1) Уур амьсгал болон газар ашиглалтад гарч буй өөрчлөлт,
- (2) Шинжлэх ухааны цөм тогтолцоо,
- (3) Экосистем,
- (4) Түлш эрчим хүч, ашигт малтмал болон байгаль орчин,

(5) Байгалиас үүдэлтэй аюул осол

(6) Ус.

2012 оны 12 дугаар сард АНУ-ын Геологийн алба нь эрчим хүч, ашигт малтмал болон байгаль орчны салбар сэдвийг дахин хувааснаар үйл ажиллагааны нийт 7 гол салбартай болсон бөгөөд дээрхийн үр дүнд дараах хоёр шинэ чиглэл үүссэн байна: Эрчим хүч болон ашигт малтмал, байгаль орчин. Бүтцийн хувь тус алба нь Төв захиргаа (байр) болон бүс нутгийн зургаан нэгжид хуваагдана. АНУ-ын Дотоод хэргийн департамент нь тус улсын Засгийн газрын харьяа холбооны гүйцэтгэх чиг үүрэгтэй бөгөөд тус яам ихэнх холбооны мэдлийн газар, байгалийн нөөцийг удирдах, хамгаалах үүргийг хүлээхийн зэрэгцээ Америкын уугуул иргэд, Аляска муж болон Хавайн арлын уугуул иргэд, газар нутгийн харилцаа, арлуудтай холбоотой харилцааг зохицуулах, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үүргийг хүлээдэг.

(a) Үйл ажиллагаа

Геологи, топографын суурь мэдээлэл цуглуулах, нийлүүлэх болон хяналт хийх:	<ul style="list-style-type: none">• Суурь чулуулгийн зураглал• Хөрсний зураглал• Ашигт малтмал, эрчим хүчний нөөц болон загварыг тодорхойлох• Гүний усны нөөцийн зураглал• Уур амьсгалын өөрчлөлтөөс зэрлэг байгаль болон экосистемд үзүүлэх нөлөөллийн судалгаа• Байгаль орчны мониторинг, атлас• Геохимийн зураглал• Цар тахлын биологийн судалгаа• Гүний усны мониторинг• Идэвхтэй хагарлын мониторинг• Геологийн үүдэлтэй аюулыг тодорхойлох мониторинг болон зураглалын ажил (галт уулын дэлбэрэлтийг эрт урьдчилан сануулах)• Станфордын их сургуультай хамтран чулуулгийн радиометрийн насжилт тогтоох• Геофизикийн зураглал• Дэлхийн, сарны болон гариг эрхсийн геологийн хайгуул, судалгаа• Олон нийтэд зориулсан 1:250 000 болон 1:100 000 масштабын топо зураглал, өндрийн тоон загвар гаргах (дээрхээс нарийвчилсан масштабтай мэдээлэл олон нийтэд хаалттай)
АНУ-ыг хамрах геологийн хайгуул, судалгааны мэдээлэл цуглуулах, сайжруулах	<ul style="list-style-type: none">• Геологийн нөхцөл байдал, ашигт малтмалын ландшафт болон байгаль орчны талаарх суурь мэдлэгийг боловсруулах, хөгжүүлэх

	<ul style="list-style-type: none"> Гүний эрдэсжилт бүхий газруудын хүдрийн мэдээлэл, загварын олборлолтын шинэлэг аргачлалыг боловсруулах Чулуулаг материалын тогтвортой ханган нийлүүлэлт Гүний ус, хөрс, ус болон нуур болон далайн тунадасд бохирдлын эх үүсвэрээс үзүүлэх эрсдлийг тогтоох, мэдээлэл түгээх
АНУ-ын байгаль хамгаалах зорилтуудыг хангах чиглэлээр идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах	<ul style="list-style-type: none"> Гүний ус бохирдуулах эрсдэл Хөрсний бохирдол Байгаль орчны атлас Галт уул, газар хөдлөлт судлал Уур амьсгалын өөрчлөлтөөс экосистем болон зэрлэг байгальд үзүүлэх нөлөөлөл
Хамтын ажиллагаа, гадаад улс орнууд дахь хайгуул, судалгаа	Олон улсын хамтын ажиллагаа: АНУ-ын Геологийн алба нь дэлхийн геологи болон загварчлал, хүдрийн формац болон ордын хэв шинжийн чиглэлээр хамтран ажиллаж байна. Армени улс дахь гүний усны нөөц буурч буй асуудалд тусламж үзүүлж буй. Дэлхий даяар явагдаж буй газар хөдлөлтийн байршилд мониторинг хийх.

АНУ-ын Геологийн алба нь Дотоод хэргийн яамны бүтцэд үйл ажиллагаа явуулдаг шинжлэх ухааны чиглэлийн цорын ганц агентлаг юм.

а) Эрх зүйн статус; геологийн албыг удирддаг эрх бүхий яам эсвэл байгууллага болон үйл ажиллагаагаа тайлагнадаг газар болон үйлчилгээг хэрэглэгчид

Яам (Аж үйлдвэр/Эдийн засаг)	Яам (Байгаль орчин)	Яам (нөөц) – дотоод хэргийн яамны агентлаг	Яам (Шинжлэх ухаан)
Төрийн агентлаг (Үндэсний эдийн засгийн хөгжил)	Төрийн агентлаг (Шинжлэх ухаан)	Бие даасан агентлаг (Сайдад ажлаа тайлагнаж буй)	Төрийн өмчит эсвэл хувийн компани

б) Геологийн мэдээлэл, үйлчилгээний эцсийн хэрэглэгчид

Хамаарах яаманд зөвлөх (толгой яам)	Бусад яамдад зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх	Олон нийтэд хандан мэдээлэл түгээх, үйлчилгээ үзүүлэх	Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын мэдээлэл/зөвлөгөө өгөх
Хувийн хэвшилд мэдээлэл/зөвлөгөө ханган нийлүүлэх	Бараа бүтээгдэхүүний асуудлаар төрд зөвлөгөө өгөх, үнэлгээ хийх	Дээд боловсролын салбарт дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн өмчит компаниудад мэдээлэл/үйлчилгээ нийлүүлэх
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Гарын тосны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах (оффшор)	Усны тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах	Нүүрсний тусгай зөвшөөрлийг зохицуулах
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Газрын тосны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Усны тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх	Нүүрсний тусгай зөвшөөрөл дээр зөвлөгөө өгөх

с) Улсын төсвийн санхүүжилт болон/эсвэл геологийн албаны бусад санхүүжилт

Төрийн санхүүжилт (шууд геологийн албанд хуваарилах)	Төрийн санхүүжилт (шууд бус; яам эсвэл агентлагаар дамжуулан)	Бүтээгдэхүүн борлуулах (мэдээлэл гэх мэт)	Үйлчилгээ борлуулах
Бусад яамд (гэрээний дагуу)	Төрийн бусад агентлагууд (гэрээний дагуу)	Олон улсын байгууллагууд (гэрээний дагуу)	Гадаад улсын засгийн газар (гэрээний дагуу)

d) Нийт санхүүжилтэд толгой байгууллагын санхүүжилтээс бусад бүх санхүүжилтийн эзлэх хувь, харьцаа

<10%	10% - 25%	25% - 50%	>50%
------	-----------	-----------	------

e) Үндэсний эдийн засгийн төрөл (Дэлхийн Банкны ангилал болон эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрөл)

Өндөр орлоготой	Дундаас дээш орлоготой	Дундаас доогуур орлоготой	Бага орлоготой
Түүхий эд үйлдвэрлэгч	Түүхий эд хэрэглэгч	Аж үйлдвэржсэн	Үйлчилгээнд суурилсан эдийн засагтай
Хөдөө аж ахуй зонхилсон			

f) Геологийн мэдээлэл болон зөвлөгөө шаардлагатай ашигт малтмалын хайгуул/үйлдвэрлэлийн асуудлууд, үндэсний хөгжлийн асуудлууд

Ашигт малтмал олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Нүүрс олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)	Аж үйлдвэрийн ашигт малтмал (тусгай зөвшөөрөл)	Гарын тосны олборлолт (тусгай зөвшөөрөл)
Хөдөө аж ахуй, газар ашиглалтын төлөвлөлт	Ус	Инженер, барилга болон тээвэр	Бохирдол болон байгаль орчин

g) Уламжлалт нөөц баялгийн салбараас гадуурх олон нийтийн сайн сайхан, аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд

Хөдөө аж ахуйн байгаль орчноос үзүүлэх аюул	Бүтээгдэхүүний үнэнд мэдрэмтгий байх	Байгалийн гамшигт өртөмтгий байдал	Ус/бохирдолд өртөмтгий байдал
Эргийн бүсийн эмзэг байдал	Газар, хөрсний тогтворжилтын аюул	Галт уулын аюул	Далайн орчны аюул

h) Геологийн мэдээлэл (гуравдагч талууд) – Эрх болон үүргүүд

Хуулийн дагуу геологи, уул уурхайн бүх мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу газрын тосны геологийн бүхий л мэдээллийг архивлан хадгалах	Хуулийн дагуу геологийн мэдээллийн бүх хуулбарыг авч хадгалах	Хуулийн дагуу бүх геологийн мэдээллийн хувийг авах (жишээ нь инженерийн мэдээлэл гэх мэт)
Архивлан, ашиглах эрх	Мэдээлэл авах хүртээмжтэй болгох эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Архивлан, нийтэд түгээх эрх (тодорхой нөхцөлтэй)	Гадаадын зарим геологийн мэдээллийг архивлах (гэрээний дагуу)

i) Геологийн албанд буй геологийн үндсэн ур чадвар

Олон салбарын геологи	Геофизик	Геохими	Структурын геологи
Сав газрын шинжилгээ	Гидрогеологи	Инженер геологи	Чичирхийлэл
Геологийн гаралтай аюул	Палеонтологи	Хөрс судлал	Мэдээллийн сангийн удирдлага
Далайн геологи	Газар зүйн мэдээллийн систем	Зайн тандан судалгаа	Нээгдээгүй буй нөөцийн үнэлгээ
Галт уулын геологи	Газар зүйн зураглал	Биогеологи	Байгаль орчны геологи

ж) Тухайн албанаас үзүүлэх боломжтой геологийн дэмжих үйлчилгээ

Олон сэдэвт геологийн зураг гаргах	Геологийн мэдээлэл дижитал хэлбэрээр хадгалах, удирдах	Геохимийн мэдээлэл Зураг боловсруулах, бэлтгэн гаргах	Газрын тосны мэдээллийн удирдлага болон боловсруулалт
Үйлдвэр болон засвар үйлчилгээ	Геологийн маркетинг	Санхүүгийн удирдлага	Хүний нөөцийн удирдлага болон хөгжил
Вебд суурилсан дижитал үйлчилгээ	Топограф/картографын үйлчилгээ	Агаарын зураглалын үйл ажиллагаа (гэрээгээр)	Далайн судалгаа (гэрээгээр)
Номын сангийн үйлчилгээ	Лабораторын үйлчилгээ		

к) Геологийн албаны гүйцэтгэлийн үнэлгээний тайлан байгаа эсэх

Тийм – Байгаа	Тийм – нууцлалтай	Сүүлд гарсан тайлан байхгүй	Хийгдээгүй
---------------	-------------------	-----------------------------	------------

л) Гүйцэтгэлд хийгдсэн үнэлгээгээр гарсан дээд түвшний дүгнэлт (жишээ нь зардал-үр ашгийн харьцаа болон бусад баталгаажуулалт гэх мэт)

Дэмжсэн Өөрчлөлтгүй	Дэмжлэг Нэмэгдсэн Төрийн дэмжлэг шаардлагатай	Дэмжээгүй Арга хэмжээ авах, бүтцийн өөрчлөлт шаардлагатай	Үгүй
---------------------	---	---	------

11.5 Төрийн өмчит компани

➤ Казгеология хамтарсан компани

“Үндэсний геологи хайгуулын компани” буюу Казгеология хамтарсан үйлдвэрийн газрыг Ерөнхийлөгчийн гаргасан зарлиг болон Засгийн газрын өргөтгөсөн хуралдааны шийдвэрийн дагуу Казахстан улсын Засгийн газрын 2011 оны 6 дугаар сарын 21-ний өдрийн тогтоолын дагуу байгуулжээ.

Тус компанийг 100% эзэмшигч Самрук Казуна хэмээх баялагийн сан буюу хамтарсан компани нь эзэмшлээ Казахстан улсын аж үйлдвэр, шинэ технологийн яамны мэдэлд шилжүүлсэн байна.

(а) Үйл ажиллагаа

1. Геологийн хайгуул, судалгаа үүнд: региональ геологийн судалгаа; бүх төрлийн ашигт малтмалын хайгуул (хатуу ашигт малтмал, уран, нүүрс устөрөгч, гүний ус); бүх төрлийн ашигт малтмалын хайгуул болон үнэлгээ; болон хөрсний усны хайгуул.
2. Судалгаа, хөгжил, арга зүй боловсруулах болон геологийн ажлын хүрээнд инженерийн үйл ажиллагааг хөгжүүлэх.
3. Геофизик.
4. Хатуу ашигт малтмалын өрөмдлөг, гүний худгийн өрөмдлөг.
5. Газрын тосны цооногийн өрөмдлөг.
6. Олборлолт.
7. Хайгуулын ажлын төлөвлөлт.
8. Лабораторийн болон шинжилгээний үйл ажиллагаа.
9. Ашигт малтмалын эдийн засгийн геологийн үндэслэл судалгаа, ашигт малтмалын олборлолтын техник- эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах, олборлолтын нөхцөл тодорхойлох, нөөц тооцох.
10. Хайгуулын үйл ажиллагааны үр дүнд суурилан цахим мэдээллийн сан үүсгэх.
11. Казахстан улсын хууль, тогтоомжоор хориглоогүй бусад үйл ажиллагаа.

Казгеология хамтарсан компанийн үйл ажиллагааны цар хүрээ:

12. Дүгнэлт

Геологийн алба байгуулахад ашиглах боломжит загварыг бүлэглэн үзсэний үндсэн дээр ажиглагдсан зүйлсийг тоймлон харуулахад:

- “Бие даасан” төрийн байгууллага/агентлаг эсвэл яамны харьяа газар эсвэл шинжлэх ухааны институтын хэлбэртэй үндэсний геологийн алба нь ямар нэг агентлагын газар/хэлтсийн бүтэц бүхий статустай байснаас илүү өргөн хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Дээрх бүхий л нөхцөлд албадын гүйцэтгэж буй бодит чиг үүрэг нь тухайн толгой байгууллага нэг бүрийн үйл ажиллагааг зохицуулсан хуулийн хүрээнд байна.
- Бие даасан агентлагууд нь үндсэндээ үйл ажиллагааны хувь хамгийн өргөн цар хүрээг хамарч буй бөгөөд (жишээ нь Австрали, Канад гэх мэт) үүний дараагаар шинжлэх ухааны байгууллагууд (жишээ нь Японы геологийн алба, АНУ-ын геологийн алба) болон яамны харьяа агентлаг (жишээ нь Баруун Австрали муж) үйл ажиллагааны цар хүрээгээр эрэмбэлэгдэж байна.
- Геологийн алба нь тодорхой нэг агентлагын газар/хэлтэс байдалтай үйл ажиллагаа явуулах тохиолдолд тус албаны гүйцэтгэх ажил үүргийн цар хүрээ маш их хэмжээгээр хумигдаж байна (жишээ нь Чили, Вьетнам улсуудад Геологийн хэлтэс эсвэл нэгж байдлаар ажиллаж буй нь Монгол улсын АМГ-ын харьяанд Геологийн хэлтэс үйл ажиллагаа явуулж буйтай ижил байна).
- Геологийн алба нь төрийн үйлдвэрийн газрын статустай үйл ажиллагаа явуулж буй тохиолдолд тулгарах гол асуудал нь тухайн алба “төрийн мэдлийн” хайгуулын компанийн байдалтай үйл ажиллагаа явуулдаг ба энэ нь зөвхөн ашгийн төлөө үйл ажиллагаа явуулдаг геологийн компани болж, өөрөө бие даан хайгуул болон өрөмдлөгийн үйл ажиллагааг явуулж, олборлолт явуулах боломжтой орд газрыг олж илрүүлэхийн төлөө ажилласнаас үүдэн хувийн хэвшлийн хайгуул, уул уурхайн компаниудын шууд өрсөлдөгч болдог байна. Энэхүү загвар нь Монгол улсын Үндэсний геологийн албанд үл тохирох загвар юм.

Лавлах материал, эх сурвалжууд

URLs

<http://en.cgs.gov.cn/> - Хятадын геологийн алба;

<http://kazgeology.kz/>

www.gsj.jp/en - Японы геологийн алба

<http://www.mlr.gov.cn/> - БНХАУ-ын газар, нөөцийн яам

www.mmeur.gov.bw – Боливи улсын эрдэс баялаг, эрчим хүч, усны нөөцийн яам

www.mram.gov.mn

<http://www.resourcegovernance.org/resource-governance-index/report>

www.pam.gov.mn

www.sgu.se/en - Шведийн геологийн алба

Алба бүрийн баримт бичгүүд

1	Австралийн геологийн алба	- Байгууллагын төлөвлөгөө 2015/16-2018/19; - Геологийн албаны стратегийн судалгаа, 2011
2	Баруун Австрали мужийн геологийн алба	- 2015-16 болон үүнээс хойш хугацааны ажлын хөтөлбөр; - Баруун Австралийн геологийн албаны хяналтын тайлан – 2012
3	Канапын геологийн алба	- Стратеги төлөвлөгөө 2013-2018
4	Бритиш Колумб мужийн геологийн алба	- Бритиш Колумб мужийн ашигт малтмалын геологийн 5 жилийн төлөвлөгөө, 2001; - Геологийн албаны бизнес төлөвлөгөө 1993-1994
5	Геологийн судалгааны газар, Ботсвани	<i>Вебсайтаас цуглуулсан мэдээлэл</i>
6	Намиби улсын геологийн алба	- Стратегийн төлөвлөгөө 2012/13 - 2016/17, Уул уурхай, эрчим хүчний яам
7	Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар, Вьетнам	2020 оныг хүртэлх ашигт малтмалын хайгуулын суурь судалгааны мастер төлөвлөгөө
8	Чехийн геологийн алба	- Жилийн тайлан, 2013 болон 2014
9	Шведийн геологийн алба	<i>Вебсайтаас цуглуулсан мэдээлэл</i>
10	Финляндийн геологийн алба	Вебсайтын мэдээлэл, Жилийн хяналтын тайлан 2014
11	Японы геологийн алба	Вебсайтын мэдээлэл
12	БНХАУ-ын геологийн алба	<i>Вебсайтаас цуглуулсан мэдээлэл</i>
13	Казгеологи хамтарсан үйлдвэрийн газар	<i>Вебсайтаас цуглуулсан мэдээлэл</i>
14	АНУ-ын Геологийн алба	Геологийн албаны стратеги төлөвлөгөө 1996-2005; Геологийн албаны шинжлэх ухааны чиглэлийн үйл ажиллагааны арван жил 2007-2017
15	Монгол улсын АМГ, ГТГ	Эрдэс баялгийн салбарт төрөөс баримтлах бодлого; Вебсайт дээрх мэдээлэл,

Хавсралт 1: Хамаарах яамны бүтэц дэх геологийн албаны статус

1. Австралийн геологийн алба: Австралийн аж үйлдвэр, инноваци, шинжлэх ухааны яам (www.industry.gov.au)

Australian Government
Department of Industry, Innovation and Science

Industry, Innovation and Science Portfolio
Organisation Chart - Effective from 19 February 2016

Minister for Industry, Innovation and Science
The Hon Christopher Pyne MP

Minister for Resources, Energy and Northern Australia
The Hon Josh Frydenberg MP

Minister for Northern Australia
Senator the Hon Matthew Canavan

Assistant Minister for Science
The Hon Karen Andrews MP

Assistant Minister for Innovation
The Hon Wyatt Roy MP

Bill Ferris
Innovation and Science Australia
Office of Innovation and Science Australia
Interim CEO Ann Bray

Dr Alan Finkel
Chief Scientist
Office of the Chief Scientist

Secretary - Glenys Beauchamp

John Ryan
Associate Secretary
Special Energy Envoy

International Energy Taskforce
Helen Bennett

Deputy Secretary - Dr Steven Kennedy

A/g Deputy Secretary David Hazlehurst

Deputy Secretary - Sue Weston

A/g Deputy Secretary - Michael Schwager

AssiIndustry

Energy Margaret Sewell	Resources Paul Trotman (A/g) Bruce Wilson (Radioactive waste project)	Economic & Analytical Services Mark Cully (Chief Economist)	Portfolio Strategic Policy Mike Lawson	National Innovation and Science Agenda Delivery Unit Garry Fleming	Sectoral Growth Policy Peter Chesworth	Science & Commercialisation Policy Jane Urquhart	Questracon Professor Graham Durant Kate Driver	Corporate Margaret Tregurtha (A/g) Chief Operating Officer	* Digital Strategy & Operations Matt Boyley CIO	Innovation Programmes Nicola Morris (A/g)	Business Services Chris Butler	Anti-Dumping Commission Dale Seymour Commissioner
Electricity Markets Geoff Whelan (A/g)	Offshore Resources Francesca Adsett (A/g)	Resources & Analytics Ross Lambie	Strategic Policy & Digital Economy Nathan Dal Ben		Food, Chemicals & Fibres Terry Moore	Science Policy Cameron Slatyer (A/g) Gino Grassia (From March)	NMI Dr Peter Fisk Bruce Warrington James Roberts Lindsay Mackley	Finance Brad Mealand CFO	ICT Operations Brian Schumacher	Accelerating Commercialisation & Innovation Connections Joanna Mcker	Programme Design & Business Grants Hub Lisa Paterson	Investigations Paul Seston
Onshore Gas & Governance Chris Locke	Coal & Minerals Productivity Josh Cosgrave (A/g)	Industry Economics Tim Bradley	Strategic Engagement and Business Productivity Sarah Clough		Manufacturing & Services Policy Anne Byrne	Commercialisation Policy Lisa Schofield	AAO Professor Warrick Couch Neville Legg	Finance & Facilities Robert Twomey	ICT Development Neil Kirsela	Business Management Frank Tonkin (A/g)	CRC Programme & Single Business Service Programme Steve Stirling	Advisory Services Annette Weier
Energy Security Gino Grassia (until March)	Uranium & R&E International Michael Shestakov	Analytical Services Andrew Lalor	Trade & International Martin Squire		Growth Centres David Lawrence	Science Agencies Governance Tanya Lynch (A/g)		Network Divisional Support Darren McDonald (A/g)	SBS ICT Programme Clive Rosster	R&D Tax Incentive David Wilson	Structural Adjustment Programmes Jayne Facey	
Energy Productivity Mark Weaver (A/g)	National Offshore Petroleum Titles Administrator Graeme Waters		Business Tax & Finance Wayne Calder		Advanced Technologies Gary Richards	SKA Project David Luchetti		Communications and Parliamentary Virginia Cook	Defence Industries Innovation Centre Andrew Garth (A/g)	Community Energy Programmes Gene McGlynn		
Appliance Energy Efficiency Michelle Croker					Australian Industry Participation * Gary Richards Interim AIP Officer			Legal, Audit & Assurance Sarah Hargans (A/g)	Business Information Services Stafford Cooper (A/g)			
						Australian Building Codes Board Neil Savary		People & Planning Natalie Marsh	Digital Transformation, Vanguard & Agency Engagement Mike Stoly			
								Network Strategy & Projects Katherine Hamman	State Office Network VIC-Lisa Hind NSW-Agno Skouris			

Аж үйлдвэр, инноваци, шинжлэх ухааны яамны бүтэц дэх “хараат бус” байгууллага

Patricia Kelly
Director General
IP Australia

Fatima Beedie
Dad Anton
George Katsikis
Rob Bellard
Robert Fowler
Jo Hart

David Johnson
Ian Goss
Stacy Peters
Celia Foose
Victor Portelli

Dr Chris Pigram
CEO
Geoscience Australia

Tandi Flavello
Anjo Barnood
James Johnson
Stuart Alvinson
Anthony Strain
Jared Gilman (A/g)

Portfolio Corporate Commonwealth Entities under PGPA Act

National Offshore Petroleum Safety & Environmental Management Authority (NOPSEMA)
Stewart Smith
CEO

Commonwealth Scientific & Industrial Research Organisation (CSIRO)
Dr Larry Marshall
Chief Executive

Australian Institute of Marine Science (AIMS)
John Gunn
CEO

Australian Nuclear Science & Technology Organisation (ANSTO)
Dr Adi Paterson
CEO

2. Баруун Австралийн уул уурхай, газрын тосны яам (www.dmp.wa.gov.au)

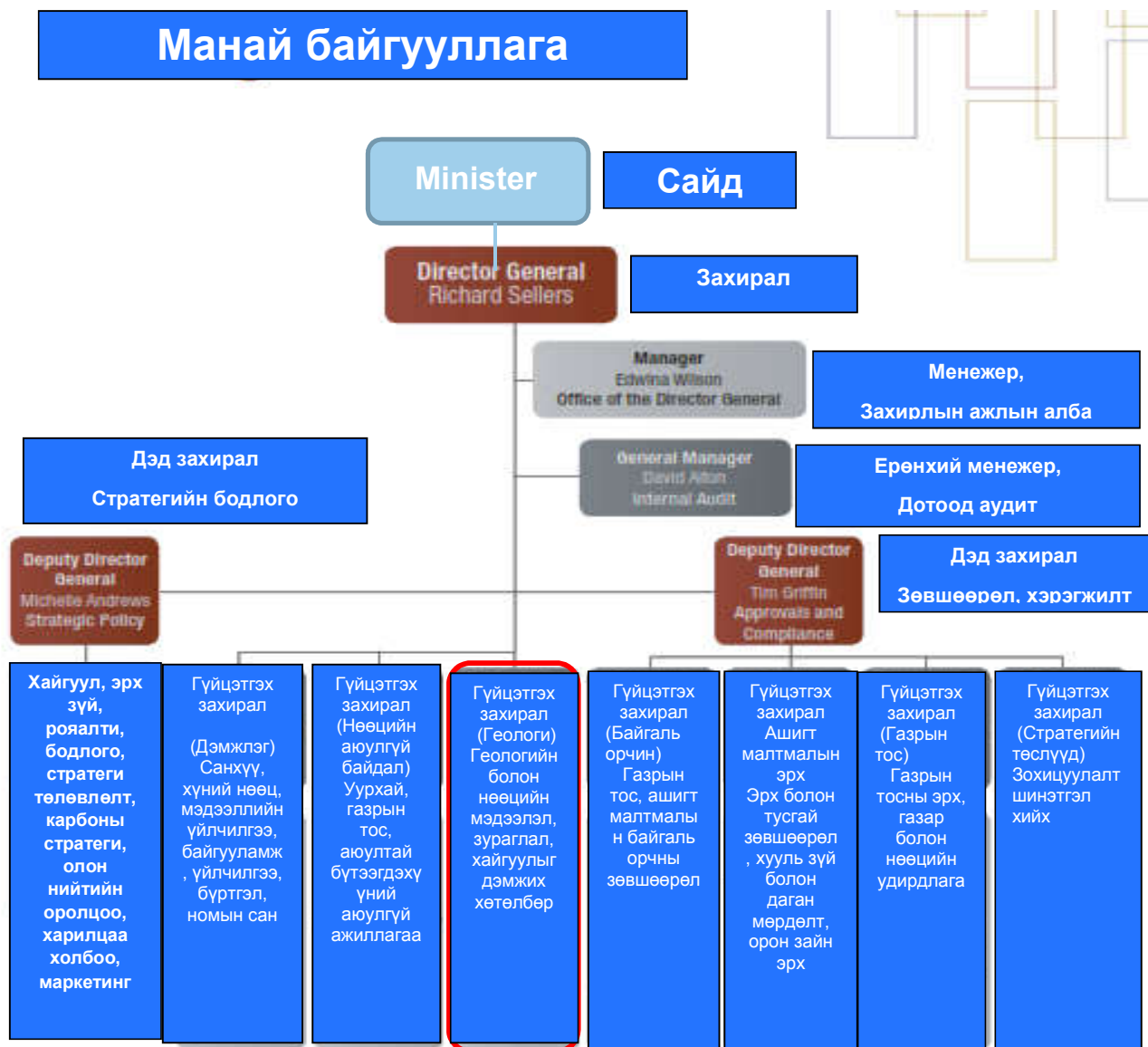
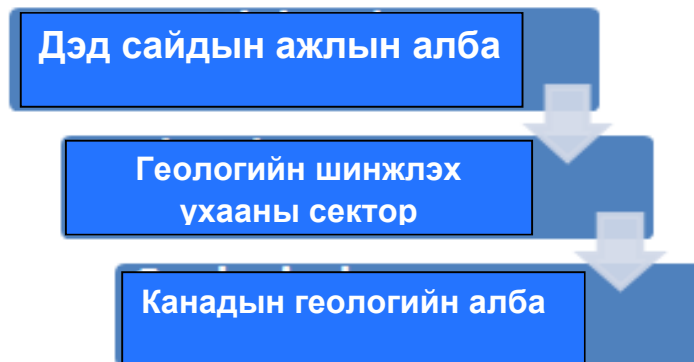

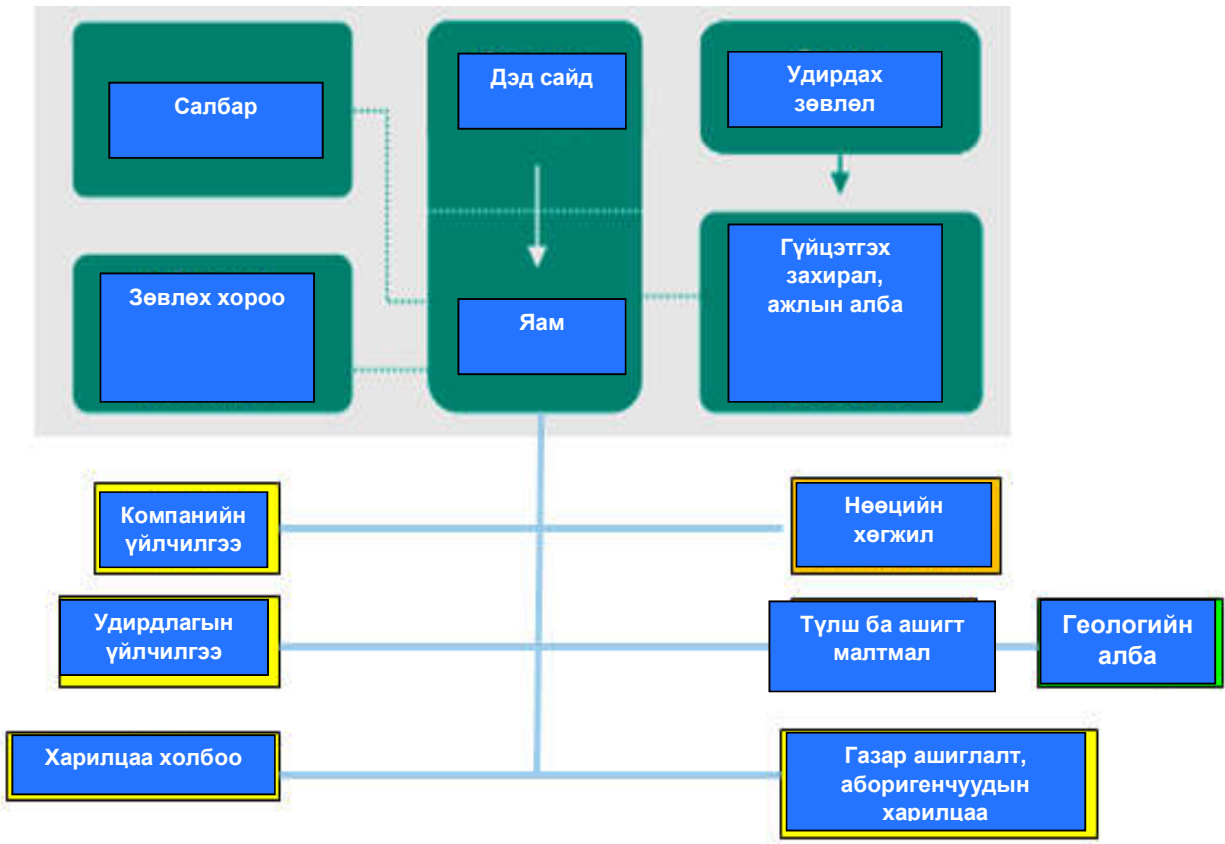
FIGURE 1: DEPARTMENT OF MINES AND PETROLEUM ORGANISATIONAL CHART.

3. Канадын байгалийн нөөцийн яам (www.nrcan.gc.ca)

Канадын геологийн алба нь Канад улсын байгалийн нөөцийн яамны дэд сайдын удирдлага доор ажилладаг агентлаг юм (байгууллагын ерөнхий бүтцийг хялбарчлан харуулав):

4. Бритиш Колумб мужийн геологийн алба (www.empr.gov.bc.ca)

5. Эдийн засгийн харилцааны яам, Тайвань (www.moeacgs.gov.tw)

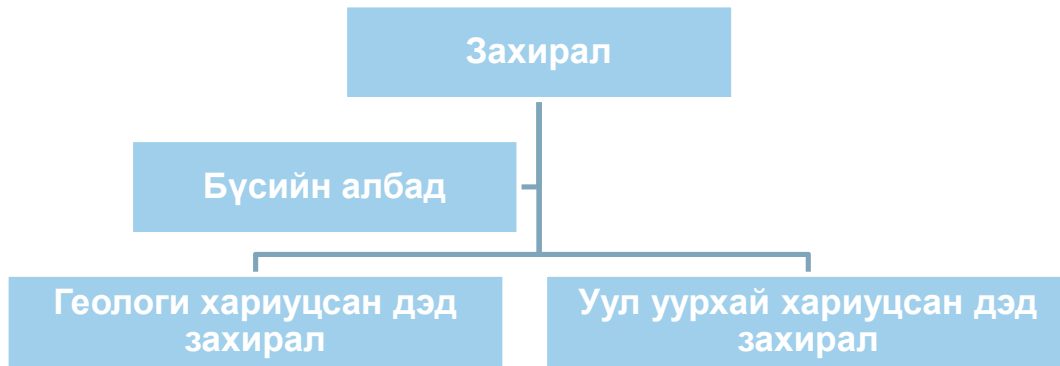
Organization																																
<p>Staff Units</p> <ul style="list-style-type: none"> Department of Mines Department of Commerce Department of International Cooperation, MOEA Department of Investment Services, Ministry of Economic Affairs Department of Industrial Technology, MOEA Department of Statistics, MOEA Central Region Office, Ministry of Economic Affairs Southern Taiwan Joint Services Center, Economic Affairs Office of Trade Negotiations, MOEA 	<p>Нэгжүүд</p> <table border="1"> <tr><td>Уул уурхайн газар</td></tr> <tr><td>Худалдааны газар</td></tr> <tr><td>Олон улсын хамтын ажиллагааны газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Хөрөнгө оруулалтын үйлчилгээний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Аж үйлдвэрийн технологийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Төв бүсийн алба, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Өмнөд Тайваний хамтарсан үйлчилгээний газар</td></tr> <tr><td>Худалдааны хэлцлийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td>Захиргааны байгууллагууд</td></tr> <tr><td>Аж үйлдвэрийн хөгжлийн алба</td></tr> <tr><td>Гадаад худалдааны алба</td></tr> <tr><td>Оюуны өмчийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Стандарт, хэмжил зүй, хяналтын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Эрчим хүчний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Усны нөөцийн агентлаг, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>ЖДҮ-ийн захиргаа, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Экспортын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Геологийн төв алба, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын алба, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Хөрөнгө оруулалтын комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Олон улсын худалдааны комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td>Уул уурхайн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам</td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td>Үндэсний компаниуд</td></tr> <tr><td>Тайваний элсэн чихрийн корпораци</td></tr> <tr><td>Тайваний эрчим хүчний корпораци</td></tr> <tr><td>СРС корпораци</td></tr> <tr><td>Тайваний усны корпораци</td></tr> </table>	Уул уурхайн газар	Худалдааны газар	Олон улсын хамтын ажиллагааны газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Хөрөнгө оруулалтын үйлчилгээний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Аж үйлдвэрийн технологийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Төв бүсийн алба, Эдийн засгийн харилцааны яам	Өмнөд Тайваний хамтарсан үйлчилгээний газар	Худалдааны хэлцлийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам			Захиргааны байгууллагууд	Аж үйлдвэрийн хөгжлийн алба	Гадаад худалдааны алба	Оюуны өмчийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Стандарт, хэмжил зүй, хяналтын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Эрчим хүчний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Усны нөөцийн агентлаг, Эдийн засгийн харилцааны яам	ЖДҮ-ийн захиргаа, Эдийн засгийн харилцааны яам	Экспортын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам	Геологийн төв алба, Эдийн засгийн харилцааны яам	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын алба, Эдийн засгийн харилцааны яам	Хөрөнгө оруулалтын комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам	Олон улсын худалдааны комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам	Уул уурхайн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам			Үндэсний компаниуд	Тайваний элсэн чихрийн корпораци	Тайваний эрчим хүчний корпораци	СРС корпораци	Тайваний усны корпораци
Уул уурхайн газар																																
Худалдааны газар																																
Олон улсын хамтын ажиллагааны газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Хөрөнгө оруулалтын үйлчилгээний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Аж үйлдвэрийн технологийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Төв бүсийн алба, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Өмнөд Тайваний хамтарсан үйлчилгээний газар																																
Худалдааны хэлцлийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Захиргааны байгууллагууд																																
Аж үйлдвэрийн хөгжлийн алба																																
Гадаад худалдааны алба																																
Оюуны өмчийн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Стандарт, хэмжил зүй, хяналтын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Эрчим хүчний газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Усны нөөцийн агентлаг, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
ЖДҮ-ийн захиргаа, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Экспортын газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Геологийн төв алба, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын алба, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Хөрөнгө оруулалтын комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Олон улсын худалдааны комисс, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Уул уурхайн газар, Эдийн засгийн харилцааны яам																																
Үндэсний компаниуд																																
Тайваний элсэн чихрийн корпораци																																
Тайваний эрчим хүчний корпораци																																
СРС корпораци																																
Тайваний усны корпораци																																
<p>Administrative Agencies</p> <ul style="list-style-type: none"> Industrial Development Bureau, MOEA Bureau of Foreign Trade Intellectual Property Office - Ministry of Economic Affairs Bureau of Standards, Metrology & Inspection Bureau of Energy, Ministry of Economic Affairs Water Resources Agency, Ministry of Economic Affairs Small and Medium Enterprise Administration EXPORT PROCESSING ZONE ADMINISTRATION Central Geological Survey, MOEA State-owned Enterprise Commission, Ministry of Economic Affairs INVESTMENT COMMISSION, MOEA International Trade Commission, Ministry of Economic Affairs Bureau of Mine, MOEA 																																
<p>National Corporations</p> <ul style="list-style-type: none"> Taiwan Sugar Corporation Taiwan power company CPC CORPORATION, TAIWAN Taiwan Water Corporation 																																
<p>Overseas Offices</p>																																

6. Байгалийн нөөц, байгаль орчны яам, Вьетнам (www.monre.gov.vn)

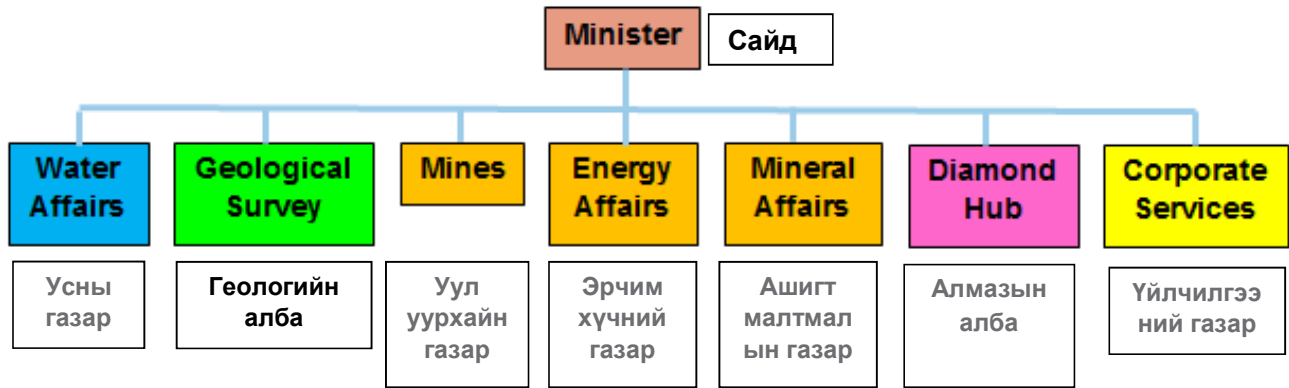
Яамны харьяа агентлагууд (Сайдад ажлаа тайлагнадаг):

 <p>Газрын захиргааны ерөнхий газар</p>	 <p>Усны нөөцийн удирдлагын газар</p>	 <p>Судалгаа, зураглалын газар</p>	 <p>Зайнаас тандан судлалын газар</p>
 <p>Байгаль орчны газар</p>	 <p>Геологи, ашигт малтмалын ерөнхий газар</p>	 <p>Ус цаг уур, судалгааны үндэсний төв</p>	 <p>Мэдээллийн технологийн газар</p>
 <p>Vietnam Далай, арлын захиргаа</p>	 <p>Ус, цаг агаар, уур амьсгалын өөрчлөлтийн газар</p>		

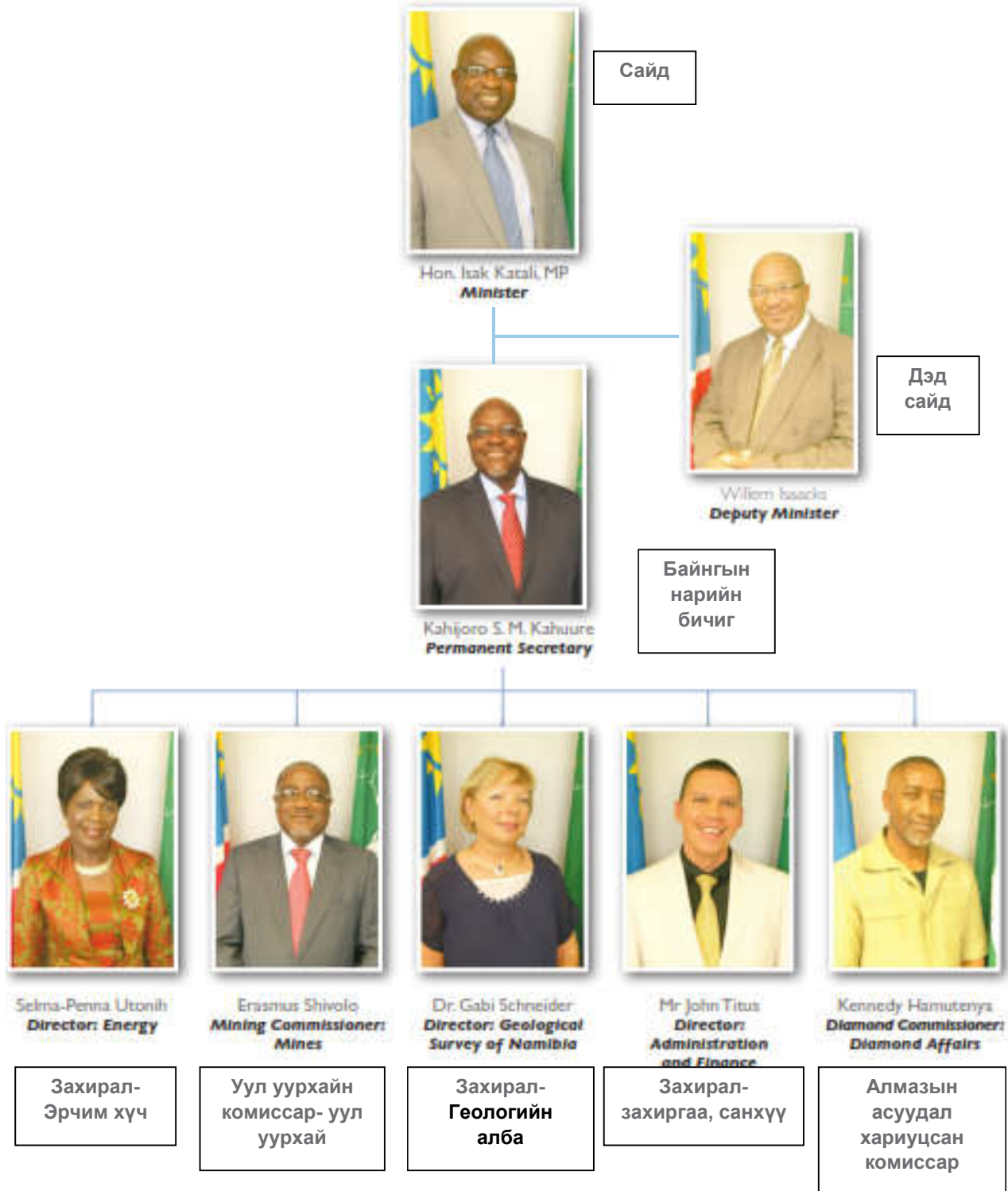
7. Чили- SERNAGEOMIN

8. Ашигт малтмал, эрчим хүч, усны нөөцийн яам, Ботсвани (www.mmewr.gov.bw)

9. Уул уурхай, эрчим хүчний яам, Намиби (www.mme.gov.na)

10. Чех улсын Байгаль орчны яам (www.mzp.cz)

Байгаль орчны яамны байгууллагын бүтэц нь сайд, захиргаа хариуцсан алба, газар болон хэлтсүүдээс бүрдэнэ. Түүнчлэн доор дурдсан харьцангуй хараат бус байгууллагууд нь Байгаль орчны яаманд хамаардаг:

- a. Байгаль хамгааллын агентлаг
- b. Агуйн захиргаа
- c. Байгаль орчны мэдээллийн агентлаг- CENIA
- d. Байгаль орчны хяналтын алба

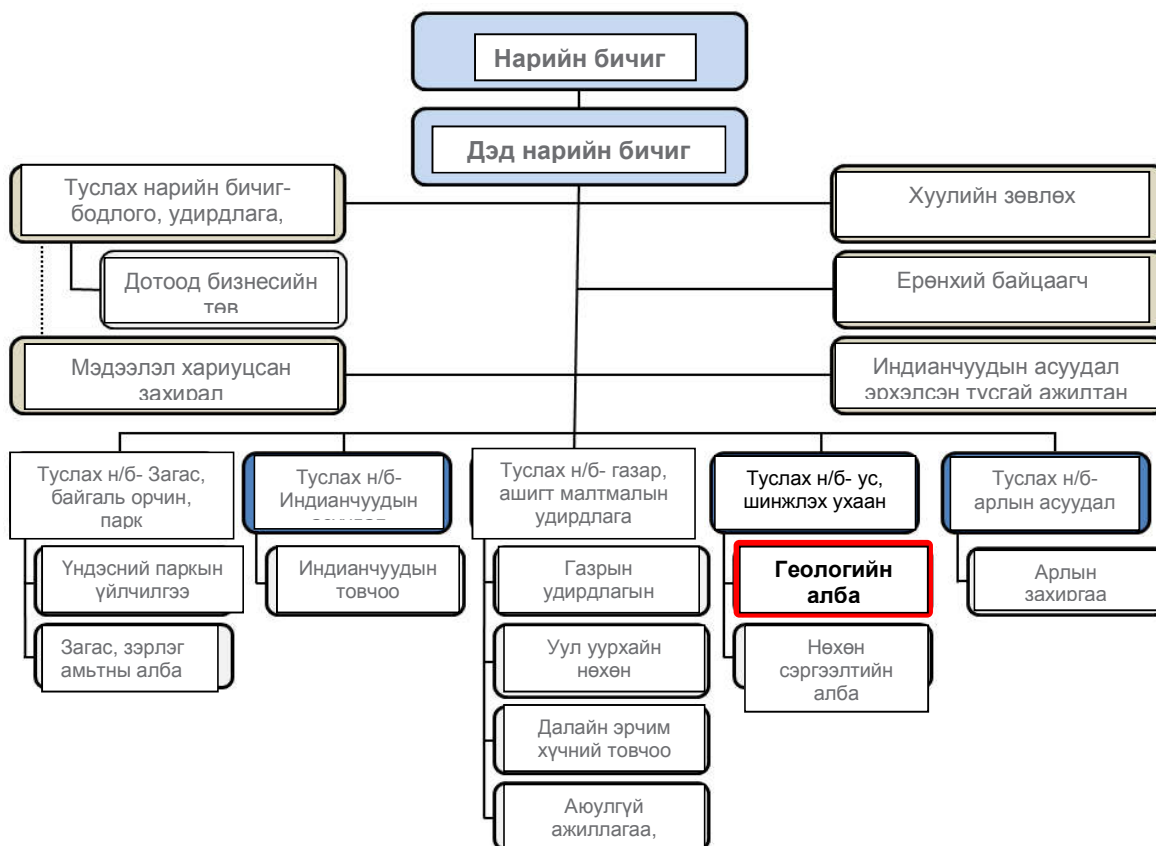
- e. **Чехийн геологийн алба**
- f. Гидрометеорологийн хүрээлэн
- g. Үндэсний парк
- h. Ландшафт, чимэглэл цэцэрлэгжилт судалгааны хүрээлэн
- i. Төрийн байгаль орчны сан
- j. Масарикын усны судалгааны хүрээлэн

11. Дотоод хэргийн яам – АНУ-ын Геологийн алба

АНУ-ын Геологийн албаны дэлгэрэнгүй бүтцийг доорх сайтаас харж болно.

https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_the_Interior

Геологийн алба нь тус яаманд буй цорын ганц шинжлэх ухааны байгууллага юм.

12. Үйлдвэрийн газар ба инновацийн яам, Швед

www.government.se/government-of-sweden/ministry-of-enterprise-and-innovation

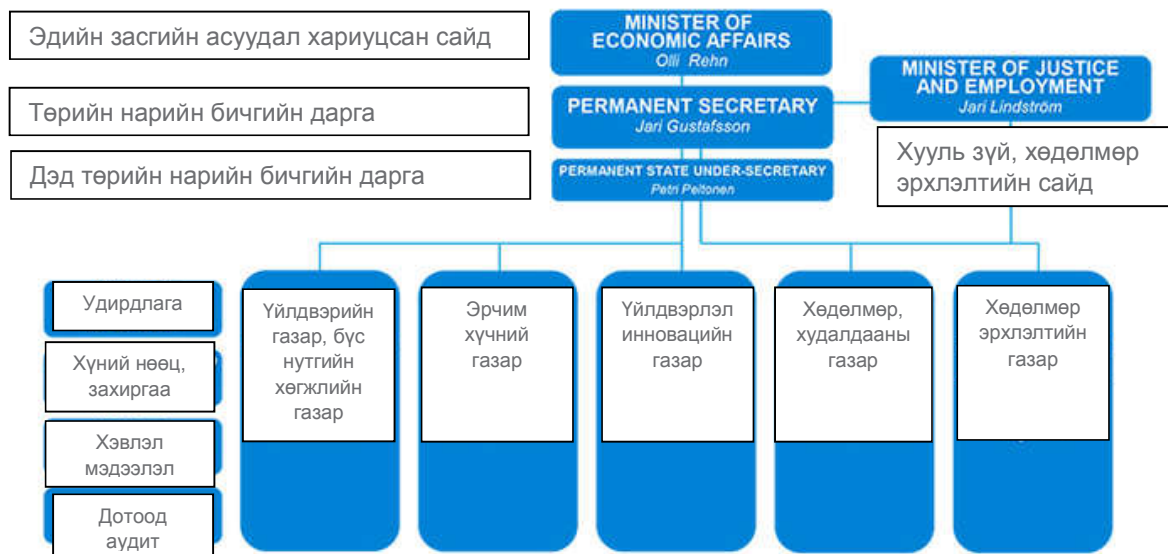
Үйлдвэрийн газар ба инновацийн яам нь доорх байгууллагуудыг удирддаг:

- Хөдөө аж ахуйн үндэсний хүрээлэн
- Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний газар
- Эрчим хүчний аюулгүй байдлын зөвлөл
- Далайчдын үйлчилгээний алба
- Хөдөлмөрийн зах зээлийн үнэлгээний хүрээлэн
- Өсөлтийн бодлого судлалын хүрээлэн
- Өрсөлдөөний газар
- Үндэсний эвлэрүүлэн зуучлалын газар
- Патент, бүртгэлийн газар
- Шуудан, холбооны газар
- Үндэсний ойн хороо
- Эрчим хүчний агентлаг
- Зам, тээврийн судалгааны хүрээлэн
- **Шведийн геологийн алба**
- Инновацийн агентлаг
- Эдийн засаг, бүс нутгийн хөгжлийн агентлаг
- Тээврийн удирдах газар
- Тээврийн захиргаа

13. Финляндын хөдөлмөр эрхлэлт, эдийн засгийн яам

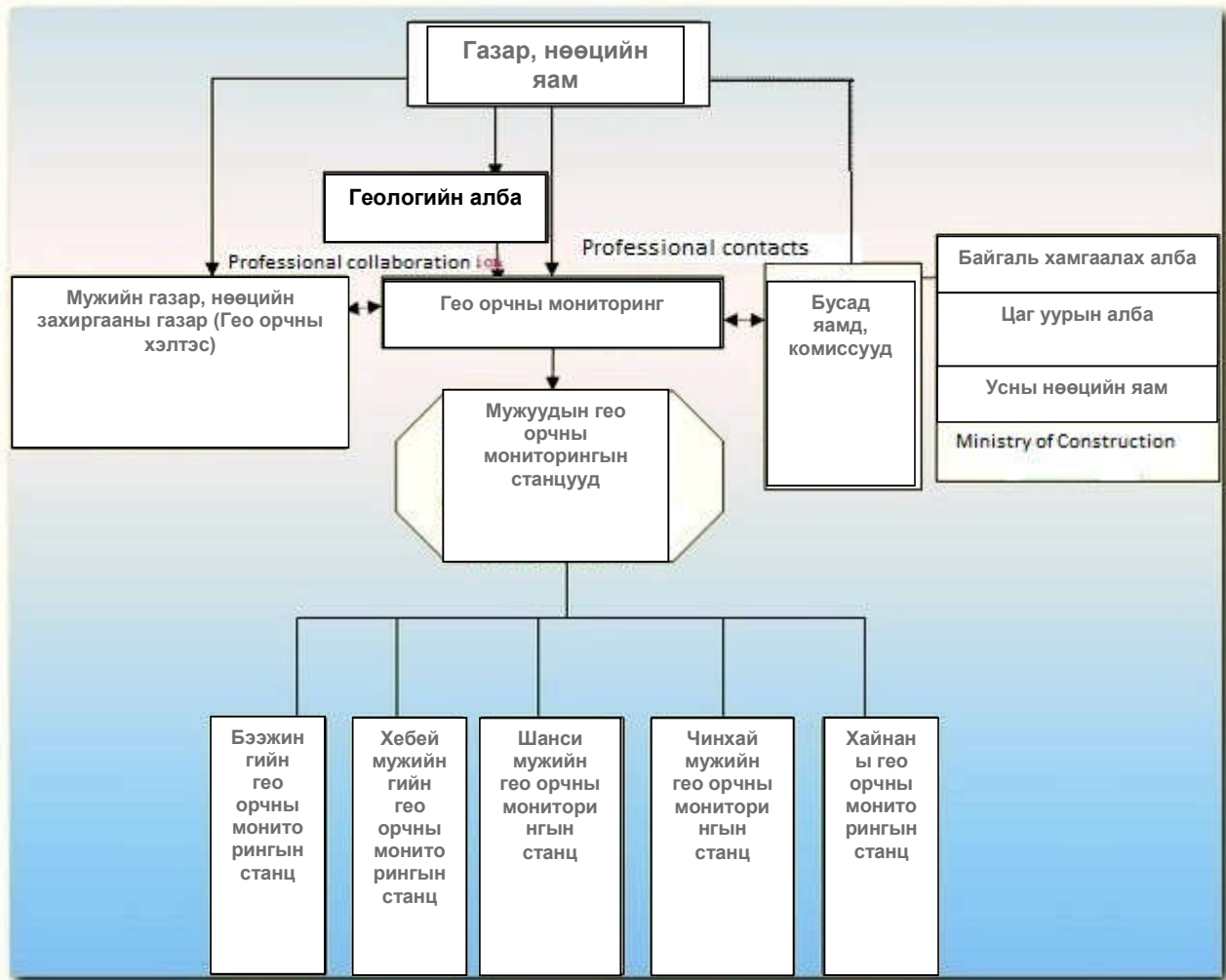
Хөдөлмөр эрхлэлт, эдийн засгийн яамны бүтэц, зохион байгуулалт

Ministry of Employment and the Economy: Organisation 6.4.2016

Эрчим хүчний газар	Өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газар	Эдийн засгийн хөгжил, тээвэр, байгаль орчны төв	Финвера компани	Үндэсний нэгтгэлийн газар	Хамтын ажиллагаа, омбудсманы алба
Геологийн алба	Патент, бүртгэлийн газар	Хөдөлмөр эрхлэлт, эдийн засгийн хөгжлийн газар	Фингро компани		
Онцгой байдлын хангамжийн газар	Аюулгүй ажиллагаа, химийн бодисын газар		Аж үйлдвэрийн хөрөнгө оруулалтын газар		
Инновацийн санхүүжилтийн газар			ВИТТ Техникийн судалгааны төв		

14. Газар, нөөцийн яам, БНХАУ

Хятадын геологийн алба нь нийт 27 салбартай бөгөөд тус албаны дарга нь Газар, нөөцийн яамны дэд сайдаар ажилладаг.

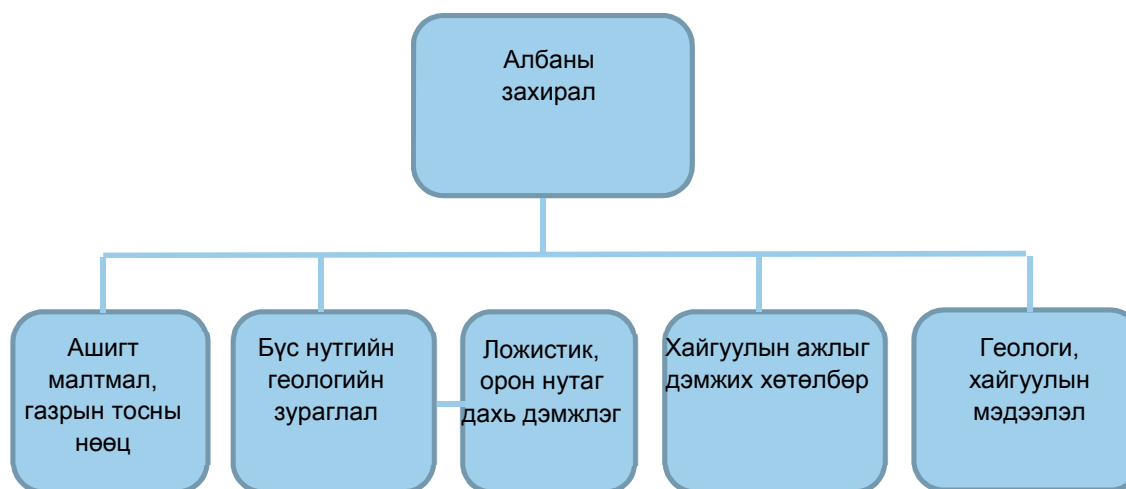
Хавсралт 2: Сонгон авсан геологийн албад- байгууллагын бүтэц

Энэ хэсэгт судалгаанд хамруулсан геологийн албадын дундаас 12 алба хамрагдсан бөгөөд эдгээр албадын талаар илүү дэлгэрэнгүй мэдээлэл байсантай холбоотой.

1. Австралийн геологийн алба

Гүйцэтгэх захирал Dr Chris Pigram					
Шинжлэх ухаан хариуцсан захирал	Нөөцийн хэлтэс	Олон нийтийн аюулгүй байдал, хөрсний мониторингын хэлтэс	Байгаль орчны геологийн хэлтэс	Компанийн асуудал хариуцсан үйлчилгээний газар	Мэдээллийн технологи, инновацийн үйлчилгээний газар
Шинжлэх ухаан хариуцсан газар Jane Coram A/g	Хэлтсийн дарга, дэд дарга Dr James Johnson	Хэлтсийн дарга Dr Andy Barnicoat	Хэлтсийн дарга Dr Stuart Minchin	Ерөнхий менежер Trent Rawlings	Мэдээлэл хариуцсан захирал Antony Stinziani
	Эрчим хүчний систем Dr Andrew Heap	Олон нийтийн аюулгүй байдал Leesa Carson	Гүний ус Dr Narelle Neumann A/g	Бүтээгдэхүүн, идэвхжүүлэлт David Beard	Үйлчилгээ Stuart Ross
	Ашигт малтмалын систем Dr Richard Blewett	Геодези, чичирхийллийн мониторинг Gary Johnston	Хөрс, далайн ажиглалтын алба Dr Adam Lewis	Санхүү хариуцсан захирал Darren Hooper	Дэд бүтцийн үйл ажиллагаа Andy Christou
	Зөвлөгөө, идэвхжүүлэлт Andrew Barrett	Ажиглалтын газар, судалгаанд дэмжлэг үзүүлэх Guy Royal	Үндэсний байршлын мэдээлэл Simon Costello	Засаглал, бизнесийн үйлчилгээ Stuart Barr	Мэдээллийн платформ, стратеги Dr Carina Kemp
				Соёл ба хүмүүс Bryce McNicol A/g	Шинжлэх ухааны тооцооллын систем Dr Ole Nielsen
				Мэдээллийн технологийн хөтөлбөр Fiona Smyth	

2. Баруун Австралийн геологийн алба

Онцлог

Баруун Австралийн геологийн алба нь жилд ойролцоогоор 10 сая Австрали долларыг Хайгуулын ажилд дэмжлэг үзүүлэх хөтөлбөрт зарцуулах бөгөөд энэхүү хөтөлбөр нь ашигт малтмал болон газрын тосны чиглэлээр хийгдэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, шинэ нутгууд болон газрын тосны сав газруудад хийгдэх судлагааг дэмжих зорилготой юм. Хөтөлбөрийн хүрээнд мөн хайгуулын үйл ажиллагааг мужийн ашигт малтмалын салбар дахь урт хугацааны тогтвортой байдлыг хангах түвшинд хадгалах юм. 2009 оноос хойш энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд томоохон хамтын ажллагааны төслүүдийг хэрэгжүүлж буй бөгөөд эдгээрт:

Хамтарсан төсөл	Хөтөлбөрийн хэсэг	Хамтрагч
Ашигт малтмалын хайгуул	3D геологийн зураглал	Хайгуулын судлалын төв
Албани Фрезер орогенийн 3D зураглал- бүс нутгийн хөтөлбөр	Стратегийн судалгааг дэмжих	CSIRO
Пертийн сав газрын занарын нөөц	3D геологийн зураглал	Куртин их сургууль
Өмнөд Пертийн бассейн дахь хийн нөөцлүүр	3D геологийн зураглал	Баруун Австралийн эрчим хүчний судалгааны нэгтгэл
Каннингийн сав газрын судалгаа, эрчим хүчний хайгуул, нүүрсхүчлийг бууруулах	3D геологийн зураглал	Баруун Австралийн их сургуулийн газрын тосны сургууль

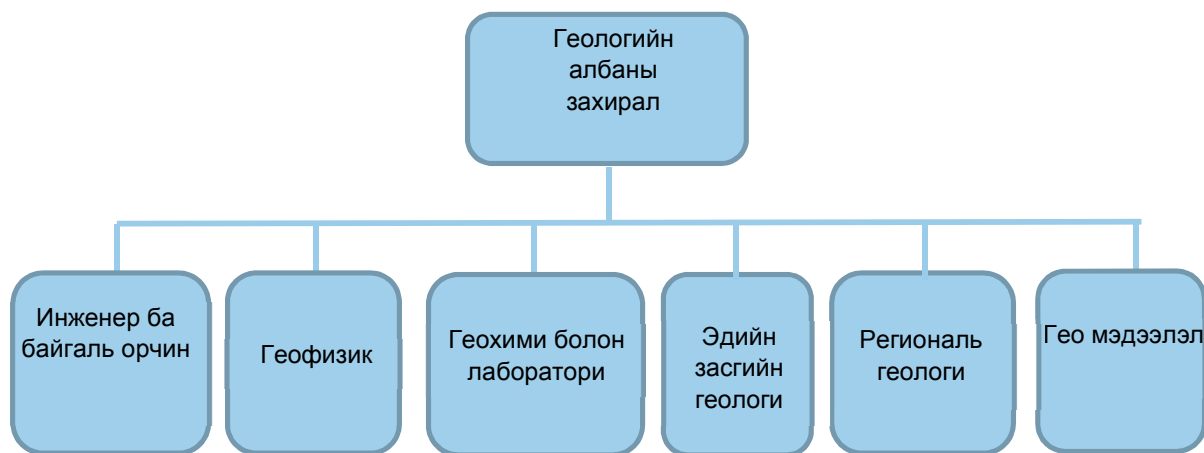
3. Намиби улсын геологийн алба

Эрхэм зорилго

Шинжлэх ухааны судалгаа болон өндөр чанарын судалгааны мэдээллийг ашиглан, түгээх замаар Намиби улсын геологийн нөөцийн талаарх мэдлэгийг сайжруулах. Ашигт малтмалын нөөц баялгийн эрэл хайгуул, геологийн инженерчлэл, газар ашиглалтын төлөвлөлтийн судалгаа, үнэлгээ, байгаль орчинтой холбон тогтвортой хөгжүүлэх. Намиби улсын геологийн алба нь геологийн нөөц эх үүсвэрийг эзэмшигч болохын хувьд энэхүү нөөцийн хариуцлагатай ашиглалт, тогтвортой ашиглалтыг ханган, бүх иргэдийн төлөө чиглүүлэн хөгжүүлнэ.

- Тогтвортой хөгжлийг хангах, хөрөнгө оруулалтыг татах зорилгоор геологийн мэдээллийг судалгаагаар дамжуулан хангах.
- Нийгмийн өнөөгийн болон ирээдүйн сайн сайхны төлөө газар ашиглалт, нөөцийн тогтвортой байдлын тухай шийдвэрийг мэдээлэлтэйгээр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх
- Намиби улсын уул уурхайн салбарт хөрөнгө оруулалтыг татан улсын эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмрээ оруулах
- Гео орчин болон харилцан үйчлэлийн тухай Намибийн ард иргэдийн ойлголтыг сайжруулахын тулд геологийн шинжлэх ухааны тухай мэдлэгийг бий болгох.

Тус алба нь 6 хэлтсээс бүрдэнэ:

4. Ботсвани улсын геологийн газар

Региональ геологийн хэлтэс

- Ашигт малтмалын хайгуул, хот байгуулалтад зориулан геологийн зураглал хийх
- Бүс нутгийн геологийн нөхцлийг илүү сайн ойлгохын тулд геологийн судалгаа хийх
- Окванго Делта зэрэг газар нутгийн орчны талаар сайн ойлголт авахын тулд шинжлэх ухааны судалгаа хийх

Эдийн засгийн геологийн хэлтэс

- Орон нутгийн аж үйлдвэрлэлд дэмжлэг үзүүлэх ашигт малтмалын боломжит үнэлгээ хийх
- Цаашдын дэлгэрэнгүй судалгаа болон региональ судалгааг хийх
- Ашигт малтмалын нөөцийн зохистой удирдлага, хэрэглээг хангах
- Ашигт малтмалын хайгуултай холбоотой Уул уурхай, ашигт малтмалын хуулийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх

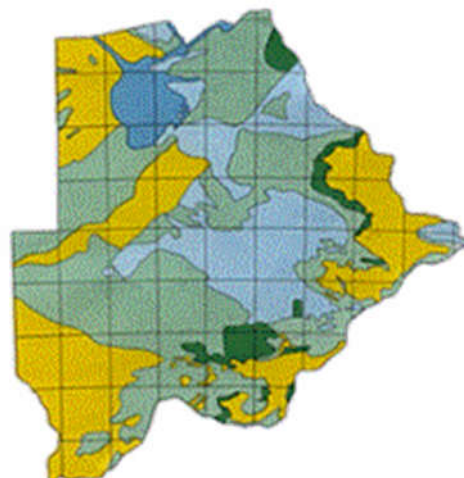

Геофизикийн хэлтэс

- Бүхий л геофизикийн мэдээллийг төв архив байх
- Төрийн санхүүжилт бүхий геофизикийн болон бусад төслүүдийн техникийн хяналтыг гүйцэтгэх
- Төрөл бүрийн геофизикийн аргачлалуудыг, олон төрөл орчинд ашиглах боломжийг судлах
- Геофизикийн тайлан, зургуудыг олон нийт, хувийн хэвшилд зориулан гаргах
- Бусад хэлтсүүдэд геофизикийн төслүүд дээр дэмжлэг үзүүлэх, зөвлөгөө өгөх

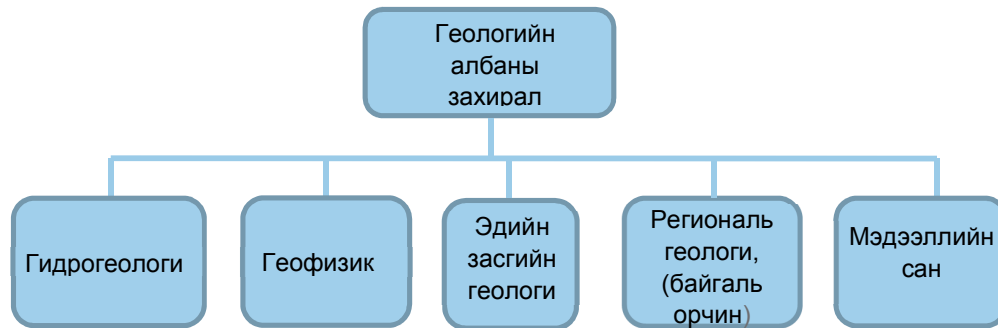
Гидрогеологийн хэлтэс

- Хувийн хэвшлийн гүйцэтгэсэн бүс нутгийн гүний усны хөтөлбөрт мониторинг хийх
- Зохистой ашиглалтыг хангах зорилгоор томоохон гүний усны тогтолцоог судлах
- Худаг болон өрмийн цооногийн шинэчлэгдсэн мэдээллийн санг ажиллуулж, цаашдын гүний усны хайгуулын хөтөлбөрт туслалцаа үзүүлэх
- Гүний усны нөөцийн үнэлгээг хийх, түвшин болон чанарт гарч буй өөрчлөлтөд мониторинг хийх
- Гүний усны нөөцийг хамгаалах, бохирдлоос сэргийлэх зөвлөгөө өгөх, гүний усны эмзэг байдлын зэргийг гаргах
- Усны нөөцийн судалгаа, төлөвлөлт болон удирдлагад зөвлөгөө өгөх
- Гидрогеологийн мэдээллийг олон нийтэд түгээх
- Өрөмдсөн усны цооногийг бүртгэж, мэдээллийн санг үүсгэх
- Үндэсний гүний усны мониторингын сүлжээг бий болгох, ажиллуулах замаар нөхөн сэргээгдэхгүй эсвэл хэрэглээ өндөртэй үед урьдчилан анхааруулах системийг бий болгох.
- Усны хуулийн хэрэгжилтийг хангах

Үндэсний геологийн мэдээллийн төв

- Компютерт суурилсан, нэгдмэл мэдээллийн удирдлагын системийг бий болгон, албанд буй геологи, геофизик, гидрогеологи, геохимийн мэдээллийг нэгтгэн ашиглах
- Ашигт малтмалын хайгуулын компаниудад үйлчилгээ үзүүлэх
- Төв болон орон нутгийн захиргааны бүхий л салбарт байгаль орчны асуудлууд, ерөнхий эдийн засгийн байдлын талаарх мэдээллийн хүртээмжийг хангах

5. Чехийн геологийн алба

Advisory bodies	Directorate			Advisory bodies
Scientific Board Review Board Editorial Board CGS Map Approval Committee	Management Project Management Management and Administration of the Brno Branch	Zdeněk Venera Director zdenek.venera@geology.cz	Human Resources Section Internal Audit	Editorial Board of the Bulletin of Geosciences CGS Portal Board CGS Library Board
Geochemical Division and Central Laboratories Jan Pašava Head of Division & Deputy Director for Research jan.pasava@geology.cz	Economic Division Zdeněk Cilc Head of Division & Deputy Director for Economics zdenek.cilc@geology.cz	Geological Division Petr Mixa Head of Division & Deputy Director for Geology petr.mixa@geology.cz	Geofond Division Vít Štrupl Head of Division vit.strupl@geology.cz	Division of Informatics Dana Čápková Head of Division & Deputy Director for Informatics dana.capova@geology.cz
Environmental Geochemistry and Biogeochemistry Martin Novák Head of Department martin.novak@geology.cz	General Economics Jana Kuklová Head of Department jana.kuklova@geology.cz	Regional Geology of Crystalline Complexes Jaroslava Pertoldová Head of Department jaroslava.pertoldova@geology.cz	Geological Documentation Milada Hrdlovicsová Head of Department milada.hrdlovicsova@geology.cz	CGS Publishing House Patrik Fiferna Head of Department patrik.fiferna@geology.cz
Rock Geochemistry Jiří Frýda Head of Department jiri.fryda@geology.cz	Economics and Administration Mirko Vaněček Head of Department mirko.vanecek@geology.cz	Regional Geology of Sedimentary Formations Lilian Švábenická Head of Department lilian.svabenicka@geology.cz	Mineral Raw Materials Jaromír Starý Head of Department jaromir.stary@geology.cz	Information Services Hana Breiterová Head of Department hana.breiterova@geology.cz
Mineral Resources Research and Policy Petr Rambousek Head of Department petr.rambousek@geology.cz		Applied Geology Jan Čurda Head of Department jan.curda@geology.cz	Geological Exploration and Mining Impacts Jaroslav Novák Head of Department jaroslav.novak@geology.cz	Information Systems Zuzana Krejčí Head of Department zuzana.krejci@geology.cz
Central Laboratory Prague Věra Zoulková Head of Department vera.zoulkova@geology.cz		Regional Geology of Moravia Jan Vít Head of Department jan.vit@geology.cz		Computer Administration Richard Binko Head of Section richard.binko@geology.cz
Central Laboratory Brno Juraj Franců Head of Department juraj.francu@geology.cz		Geology of Environment and Geophysics Jan Šíkula Head of Department jan.sikula@geology.cz		Registry of Administrative Documents and Archive Alena Čejchanová Head of Section alena.cejchanova@geology.cz
		Litospheric Research Karel Schulmann Head of Department karel.schulmann@geology.cz		

6. Шведийн геологийн алба

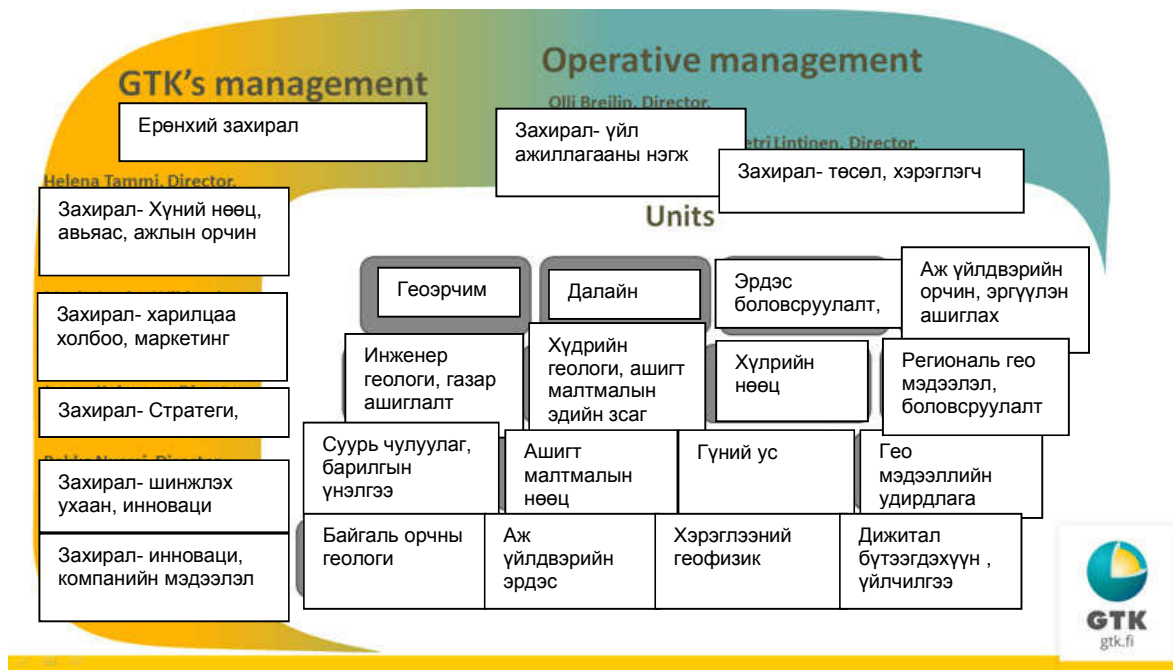
Шведийн геологийн алба нь олон нийт, нийгмийн геологийн мэдээллийн хэрэгцээг хангах зорилгоор зохион байгуулагдсан. Нийт 5 газартай үйл ажиллагаа явуулдаг нь үйл ажиллагааны өргөн цар хүрээг хамарна. Засгийн гарын зүгээс эдийн засаг-улс төрийн болон байгаль орчин-улс төрийн чиглэлийн үүргийг авч хэрэгжүүлдэг.

Онцлог

Хамаарах газруудын нэг нь Уул уурхайн хяналтын газар бөгөөд хайгуул болон ашиглалтын (занар) тусгай зөвшөөрөл олгох эрх бүхий байгууллага юм. Хяналтын албыг Ерөнхий хянагч удирддаг.

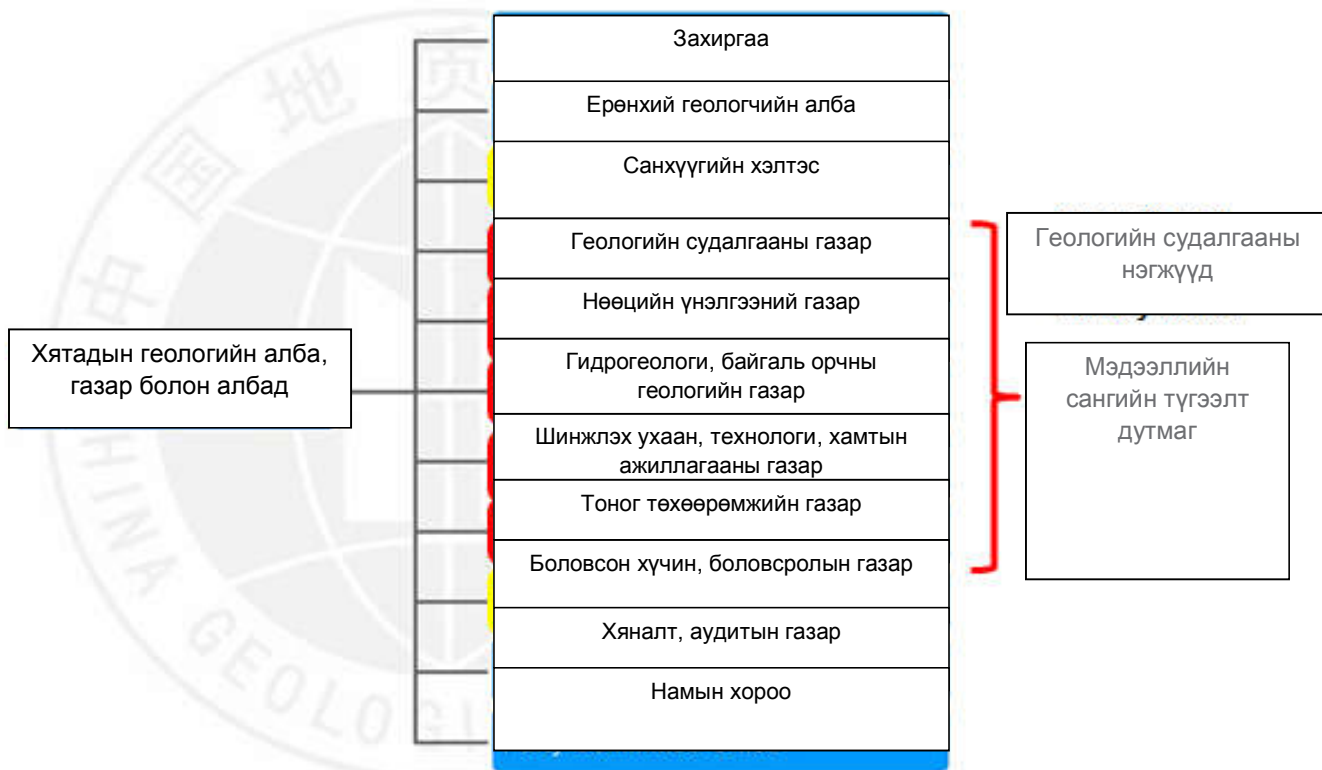
7. Финляндын геологийн алба

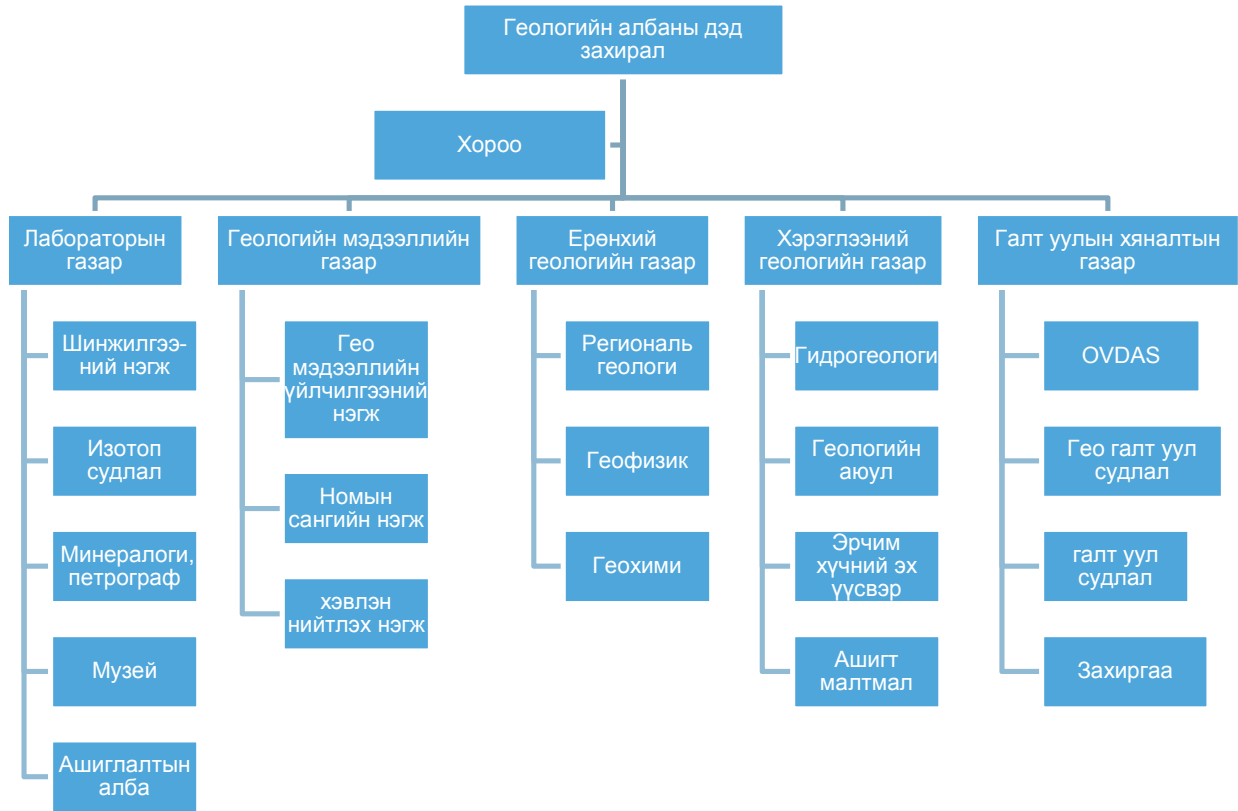
8. Геологийн төв алба, Тайвань

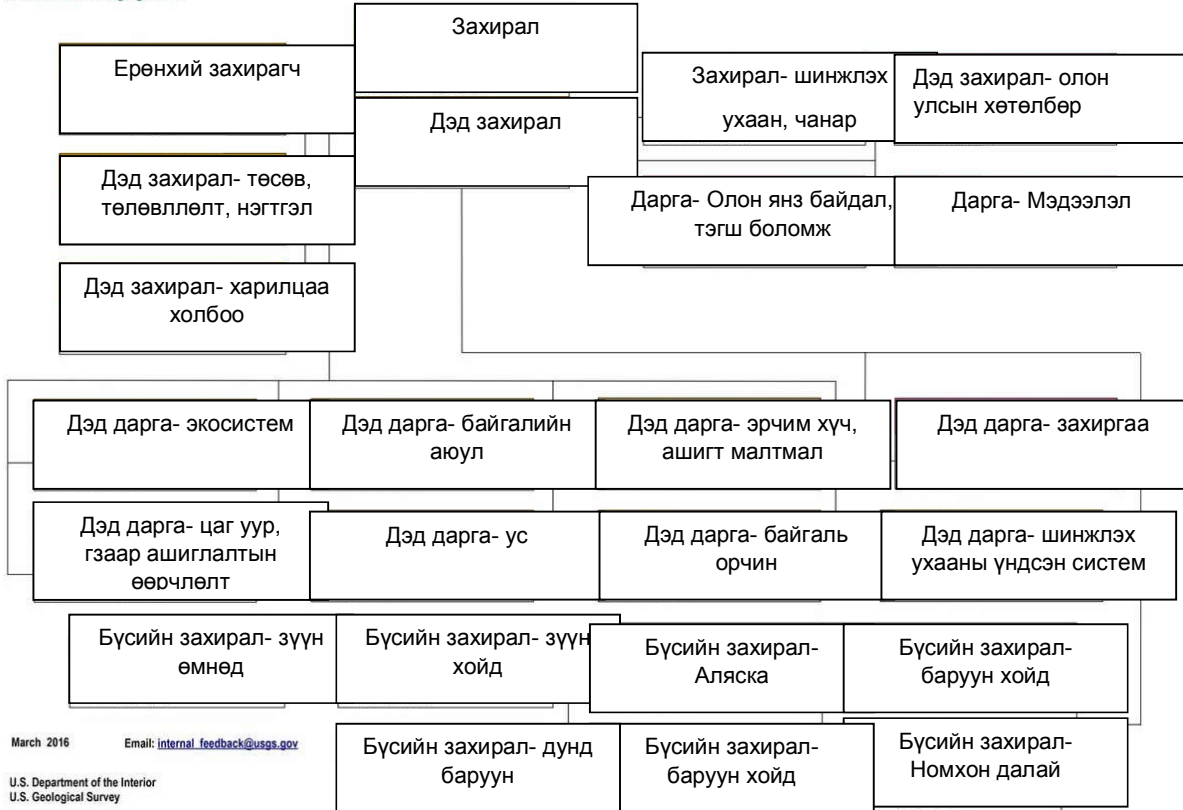
9. Хятадын геологийн алба

10. Чилийн геологийн алба - SERNAGEOMIN

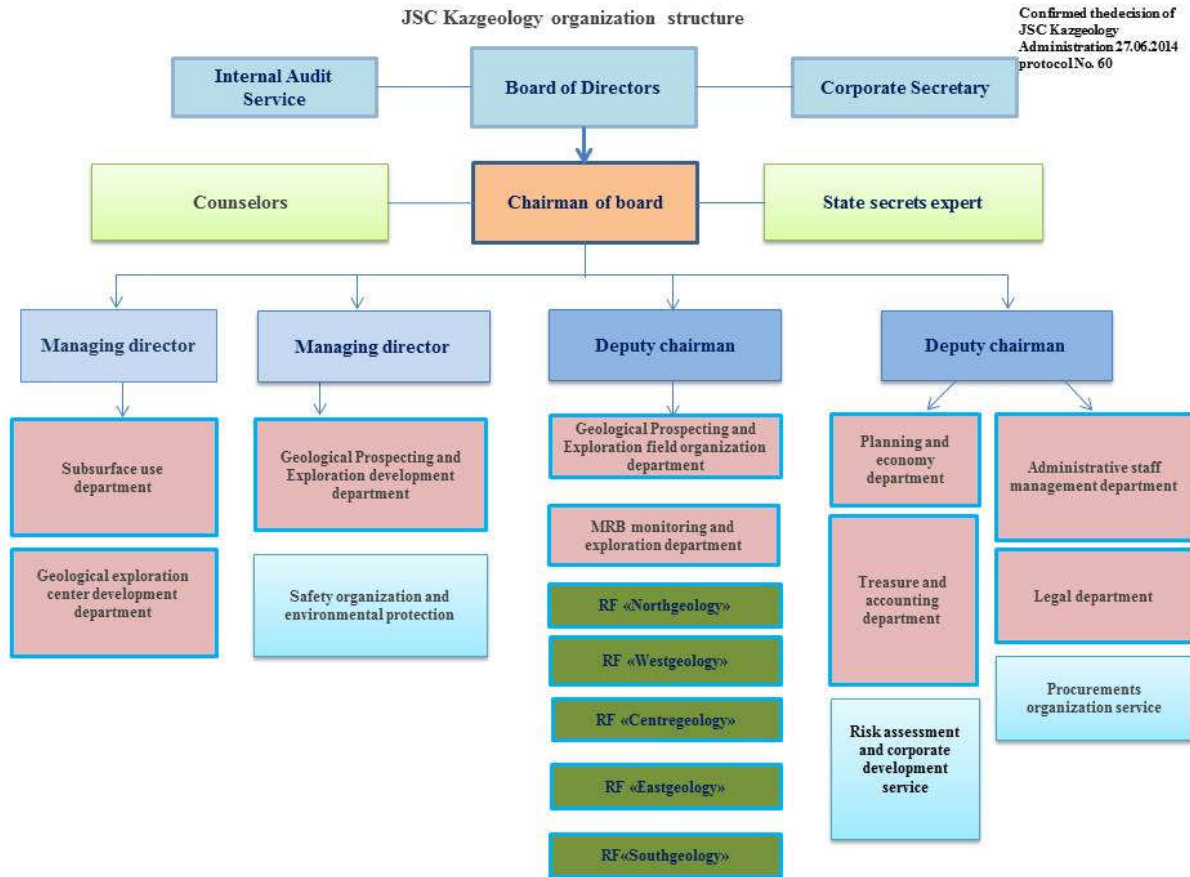
11. АНУ-ын геологийн алба

March 2016 Email: internal_feedback@usgs.gov

U.S. Department of the Interior
U.S. Geological Survey

12. Казгеология

Дотоод аудит		ТУЗ	Компаний нарийн бичиг	
Зөвлөхүүд		ТУЗ-ийн дарга	Улсын нууцын мэргэжилтэн	
Захирал	Захирал	Дэд дарга	Дэд дарга	
Газрын хэвлийн ашиглалтын газар	Геологи эрэл, хайгуулын хөгжлийн газар	Геологи эрэл, хайгуулын хээрийн ажил хариуцсан газар	Төлөвлөлт, эдийн засгийн газар	Захиргааны удирдлагын газар
Геологи хайгуулын төвийг хөгжүүлэх газар	Аюулгүй байдал, байгаль орчны хамгааллын газар	Мониторинг, хайгуулын газар	Санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн газар	Эрх зүйн газар
		Хойд бүсийн алба	Эрсдлийн үнэлгээ, компанийн хөгжлийн газар	Худалдан авалтын газар
		Баруун бүсийн алба		
		Төв бүсийн алба		
		Зүүн бүсийн алба		
		Өмнөд бүсийн алба		

Хавсралт 3: Шведийн геологийн албанаас ирүүлсэн албан ёсны хариу

SGU
Sveriges geologiska undersökning
Geological Survey of Sweden

Verksamhetsstöd/ Operational support
Handläggare/Our reference
Lena Ekelund

Vårt datum/Our date
2016-03-21
Er datum/Your date
2016-02-17

1(4)
Vår beteckning/Our reference
31-677/2016
Er beteckning/Your reference

Dr David A. Falvey
Project Team Leader
Australian Mongolian Extractives Program
National Geological Survey Project
Adam Smith International (Mongolia)

Regarding Assistance in Review of Mongolian Geological Survey

1. Does SGU have any statutory role in advising other Swedish Government Ministries?

No, SGU does not have any statutory role in advising other Swedish Government Ministries.

2. Does SGU contract services to, and receive monies from other Swedish Government Ministries?

No, but in addition to the annual appropriation (which the Parliament decides about) SGU receives government funding from several authorities belonging to other Swedish Government Ministries such as:

- Lantmäteriet (The Swedish Mapping, Cadastral and Land Registration Authority)
- Sida (Swedish International Development Cooperation Agency)
- Naturvårdsverket (Swedish Environmental Protection Agency)
- Livsmedelsverket (National Food Agency)
- Havs- och vattenmyndigheten (The Swedish Agency for Marine and Water Management)

These funds are intended for predetermined tasks such as environmental monitoring, remediation and restoration of contaminated soil, foreign assignments etc. SGU is an authority under the Ministry of Industry (Ministry of Enterprise and Innovation).

3. Does SGU contract services to international development agencies or foreign governments?

Yes, but only in exceptional circumstances and the magnitude is negligible.

svar på förfrågan från dr david a falvey eng 1.0
16-03-21

Organisationsnr 202300-3528

Huvudkontor / Head Office:
Box 670
SE-751 28 Uppsala, Sweden
Besök / Visit: Villavägen 18
Tel: 018 17 90 00 / +46 18 17 90 00
Fax: 018 17 92 10 / +46 18 17 92 10
E-mail: sgu@sgu.se

Filial / Regional Office:
Guldshedgatan 5A
SE-413 81 Göteborg, Sweden
Tel: 031 708 26 50 / +46 31 708 26 50
Fax: 031 708 26 75 / +46 31 708 26 75
E-mail: gbg@sgu.se

Filial / Regional Office:
Kilångatan 10
SE-223 50 Lund, Sweden
Tel: 046 31 17 70 / +46 46 31 17 70
Fax: 046 31 17 99 / +46 46 31 17 99
E-mail: lund@sgu.se

Filial / Regional Office:
Mineralinformationskontoret
Skolgatan 11
SE-330 70 Malmö, Sweden
Tel: 0953 346 00 / +46 953 346 00
Fax: 0953 216 86 / +46 953 216 86
E-mail: minko@sgu.se

Filial / Regional Office:
Box 16247
SE-101 24 Stockholm, Sweden
Besök / Visit: Sjöholmstorget 30, uppg 7
Tel: 018 17 90 00 / +46 18 17 90 00
Fax: 08 24 68 14 / +46 8 24 68 14
E-mail: stockholm@sgu.se

4. Does SGU sell its data reports and services (generally) and retain all the revenues?

Yes, SGU sell its data reports and services and retain all the revenues.

Commissioned work is endorsed through the instructions for SGU, which state that SGU may request fees for e.g. :

- Providing consulting services within its area of expertise
- Conducting environmental monitoring
- Conducting service export
- Providing equipment and data storage - Hosting Data

Commissioned work should be closely linked to the Authority's tasks in general

The Authority shall avoid competing with private operators

The Authority may decide on the fees and how to use the incomes

Full cost recovery should be pursued

Authorities may also, if it is consistent with the authority's duty under the law, instruction or other regulation, charge a fee for providing for example databases, maps and publications, information and course materials, conferences and courses, processing information in a form other than printing, etc.

Every year there is a consultation regarding the charges with the ESV (The Swedish National Financial Management Authority)

SGU maps and publications are free of charge and many data sets are available as open data.

5. If so, what proportion of your budget is the “external” revenues (items 2, 3 & 4) to your State appropriation?

The financial structure of the revenues for the last three years is shown in the table below (all figures in SEK):

	2015		2015 Total	2014		2014 Total	2013		2013 Total
	Governmental	Non governmental		Governmental	Non governmental		Governmental	Non governmental	
Revenue from state appropriations	-281 139 000		-281 139 000	-269 520 000		-269 520 000	-247 029 000		-247 029 000
Revenue from fees and other charges e.g. data*, commissioned work, service exports	-13 644 000	-7 756 000	-21 400 000	-14 090 000	-3 819 000	-17 909 000	-14 613 000	-5 330 000	-19 943 000
Revenue from grants e.g. revenues from other agencies intended for environmental monitoring, remediation and restoration of contaminated soil	-94 567 000	-2 572 000	-97 138 000	-70 070 000	-2 866 000	-72 936 000	-59 343 000	-8 064 000	-67 407 000
Financial income e.g. interest rates	-28 000	-64 000	-91 000	-301 000	12 000	-289 000	-289 000	43 000	-246 000
Totalt (Operating revenue)	-389 377 000	-10 391 000	-399 768 000	-353 981 000	-6 673 000	-360 655 000	-321 274 000	-13 351 000	-334 625 000
* Revenue from data fees aprox 5 000 000 SEK/year									

6. Does SGU have a statutory right to receive and archive ALL geoscience data and reports carried out by other agencies and private companies in Sweden?

According to the Minerals' Act (1991:45), Chapter 14 Section 5, the concession holder shall, to the extent provided by the Government, keep records of exploration work and exploitation and submit samples and reports to such authority as the Government determines (the Minerals' Ordinance (1992:285), Section 52, states that the authority is the Geological Survey of Sweden). The Geological Survey of Sweden shall, at its request, be afforded the opportunity to follow the concession holder's operations from a geological point of view and to acquaint itself with the geological results of the operations.

svar på förfrågan från dr david a falvey eng 1.0
16-03-21

Organisationsnr. 202100-2528

1. Шведийн геологийн алба нь ЗГ-т зөвлөгөө өгөх хууль ёсны үүргийг хүлээдэг үү?

Үгүй. Шведийн геологийн алба нь ЗГ-т зөвлөгөө өгөх хууль ёсны үүргийг хүлээдэггүй.

2. Шведийн геологийн алба нь бусад яам, төрийн байгууллагад гэрээний үндсэн дээр үйлчилгээ үзүүлэн , орлого төвлөрүүлдэг үү?

Үгүй. Гэхдээ Засгийн газраас хуваарилсан жил тутмын төсөв дээрээ нэмээд Геологийн алба нь хэд хэдэн төрийн байгууллагуудаас нэмэлт санхүүжилт авдаг бөгөөд эдгээр нь:

- Зураглал, кадастр, газрын бүртгэлийн агентлаг
- Олон улсын хөгжлийн агентлаг
- Байгаль хамгаалах газар
- Шведийн хүнсний агентлаг
- Далай, усны удирдлагын газар

Энэхүү санхүүжилт нь байгаль орчны мониторинг хийх, бохирдсон хөрс нөхөн сэргээх, гадаад улс дахь үйл ажиллагаа зэрэг урьдчилан тодорхойлсон үйл ажиллагаанд зарцуулагддаг. Геологийн алба нь Аж үйлдвэрийн яамны харьяанд ажилладаг.

3. Геологийн алба нь олон улсын хөгжлийн байгууллага, гадаад улсын засгийн газарт гэрээгээр үйлчилгээ үзүүлдэг үү?

Тийм, гэхдээ маш цөөхөн тохиолдолд, мөн цар хүрээ нь тун бага байдаг.

4. Геологийн алба нь мэдээлэл тайлангаа зарж борлуулсан, олсон орлогоо өөртөө ашигладаг уу?

Тийм. Геологийн алба нь зураг, мэдээлэл болон тайланг төлбөртэйгээр нийлүүлдэг бөгөөд олсон орлогоо өрөө захиран зарцуулдаг. Энэ нь албаны дүрмээр зохицуулагддаг бөгөөд дүрэм дээр доорх төрлийн үйл ажиллагааг төлбөртэй явуулж болно хэмээн заасан байдаг. Үүнд:

- Өөрийн салбарт зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх
- Байгаль орчны мониторинг хийх
- Үйлчилгээ экспортлох
- Тоног төхөөрөмж, мэдээлэл хадгалалтын үйлчилгээ

Зөвшөөрсөн үйл ажиллагаа нь тухайн эрх бүхий дээд байгууллагын хүлээх үүрэгт нийцсэн байх ёстой. Харин энэхүү үйл ажиллагааг хийхдээ хувийн хэвшилтэй өрсөлдөхгүй байх зарчмыг баримталдаг. Алба нь өөрөө төлбөрийн хэмжээ болон төвлөрүүлсэн орлогыг хэрхэн зарцуулах тухай шийдвэрийг бие даан гаргадаг. Ямар ч үйлчилгээн дээр зардлаа бүрэн нөхсөн байх шаардлагатай.

Хэрэв хамаарах хууль тогтоомж, дүрэм заавраар хориглоогүй бол Алба нь мэдээллийн сан, мэдээлэл, хэвлэмэл материал болон тайлан, мэдээлэл, хурал болон мэдээлэл боловсруулах зэрэг үйлчилгээг төлбөртэйгээр үзүүлж болдог.

Жил тутам үндэсний санхүүгийн агентлагтай төлбөрийн хэмжээний талаар зөвлөлдөх уулзалтыг зохион байгуулдаг.

Геологийн албанаас гаргасан зарим зураг, мэдээлэл нь үнэ төлбөргүй, нээлттэй мэдээлэл байдлаар байдаг.

5. Танай нийт төсвийн хэд орчим хувь нь төрийн санхүүжилтээс гадуур өөр эх үүсвэрээс орж ирдэг вэ?

Сүүлийн 3 жилийн санхүүгийн мэдээллийг доор буй хүснэгтээс үзнэ үү.

	2015		2015 Total	2014		2014 Total	2013		2013 Total
	Governmental	Non governmental		Governmental	Non governmental		Governmental	Non governmental	
Төсвийн санхүүжилт	-281 139 000		-281 139 000	-269 520 000		-269 520 000	-247 029 000		-247 029 000
Төлбөрт үйлчилгээний орлого	-13 644 000	-7 756 000	-21 400 000	-14 090 000	-3 819 000	-17 909 000	-14 613 000	-5 330 000	-19 943 000
Бусад байгууллагад үзүүлсэн үйлчилгээний орлого									
Санхүүгийн орлого, хүү гэх мэт	-94 567 000	-2 572 000	-97 138 000	-70 070 000	-2 866 000	-72 936 000	-59 343 000	-8 064 000	-67 407 000
	-28 000	-64 000	-91 000	-301 000	12 000	-289 000	-289 000	43 000	-246 000
Нийт	-389 377 000	-10 391 000	-399 768 000	-353 981 000	-6 673 000	-360 655 000	-321 274 000	-13 351 000	-334 625 000
Төлбөрт мэдээллийн орлого									

6. Геологийн алба нь Швед улсад бусад төрийн байгууллагууд болон хувийн хэвшлийн хийж гүйцэтгэсэн бүхий геологийн тайлан, мэдээллийг нэгтгэн авч, хадгалах хуулиар заагдсан үүрэгтэй юу?

1991 оны Ашигт малтмалын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйл, 5 дугаар заалтын дагуу, Засгийн газраас тогтоосон хэмжээний хайгуулын болон олборлолтын ажлын тайлан, мэдээлэл зэргийг дээж, тайлангуудын хамтаар заасан төрийн байгууллагад хүргүүлэх үүргийг талууд хүлээдэг (1992 онд Засгийн газар тогтоол гарган энэхүү төрийн байгууллага нь Геологийн алба болохыг заасан). Геологийн албанаас хүсэлт гаргаснаар тус алба нь аль нэг этгээдэд буй мэдээллийг геологийн үүднээс судлах, геологийн судалгааны үр дүнтэй танилцаж болно.

www.adamsmithinternational.com

Төв оффис
240 Blackfriars Road
London SE1 8NW
United Kingdom
Утас: +44 20 7735 6660

Африк
2nd Floor Cavendish
14 Riverside, Riverside
95 Drive
PO Box 26721-00100
Nairobi
Kenya
Утас: +254 20 444 4388

Өмнөд Ази
Bharat Yuvak Bhawan
1 Jai Singh Road
New Delhi 110 001
India
Утас: +91 11 4150
2291/93/94/

Ази Номхон Далай
507/46-56 Kippax Street
Surry Hills
Sydney NSW 2010
Australia
Утас: +61 2 8265 0000